

B. Kaupungin irtainta omaisuutta ja rahatointa koskevat asiat.

Kaupungin v:n 1932 tilit ja tilinpäätös. Kaupungin v:n 1932 tilinpäätöksen yhdistelmä oli seuraava:

Tulot.

Säästö v:sta 1931	Smk	58,529,103: 42
Tulot talousarvion mukaan	»	628,511,526: —
Määrärahan säästö	»	25,138,473: 37
Tulot yli arvion	»	26,767,978: 27
Talousarvioon merkitsemättömät tulot	»	2,853,897: 28
Yhteensä		Smk 741,800,978: 34

Menot.

Määrärahat talousarvion mukaan	Smk	629,511,526: —
Määrärahan ylitykset	»	20,420,457: 64
Tulovajaukset	»	20,539,181: 79
Talousarvioon merkitsemättömät menot	»	100,000: —
Yhteensä		Smk 670,571,165: 43

Säästyneet lainavarat	Smk	1,255,699: 51
Tilierotus v:een 1933, säästö	»	69,974,113: 40
Yhteensä		Smk 741,800,978: 34

Tilinpäätöksen valmistumisesta päätettiin¹⁾ ilmoittaa vuositilintarkastajille, joiden tuli ennen kesäkuun loppua antaa kertomuksensa kaupunginvaltuustolle.

Kaupunginvaltuusto oli kutsuttu kesäkuun 7 p:nä kaupunkien kunnallislain säännösten mukaisesti päättämään edellä esitetyn tilinpäätöksen hyväksymisestä, mutta koska tilintarkastuskertomus ei vielä ollut saapunut, kokous siirrettiin²⁾, mikäli se koski kyseisen vuoden tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä, ajankohtaan, joka valtuuston puheenjohtajan tuli määrätä tilintarkastuskertomuksen saavuttua.

Kaupungin v:n 1932 tilien ja hallinnon tarkastus. Saatuaan kaupungin revisionikonttorin heille osoittaman kertomuksen vuositilintarkastajat suorittivat tarkastustyönsä, johon kuului perehtyminen revisionikonttorin kertomukseen, kaupungin tilien ja tilinpäätöksen tarkastaminen, tutustuminen kaupungin taloushallintoa koskeviin pöytäkirjoihin ja revisionikonttorin tarkastuksistaan pitämiin revisionipäiväkirjoihin sekä muunkin tarkastusta varten välttämättömän aineiston läpikäyminen, ja antoivat tämän jälkeen tilintarkastuskertomuksensa³⁾, jossa mainitsivat, etteivät vielä voineet lausua täsmällistä ajatusta itse nykyisen hallintojärjestelmän tarkoituksenmukaisuudesta, koska se oli ollut käytännössä vasta pari vuotta, mutta olivat sitä vastoin erityisesti kiinnittäneet huomiota erinäisiin kaupunginhallinnon alaan kuuluviin organisatiokysymyksiin, joista he antoivat seuraavassa mainitut ponsilauselmat.

¹⁾ Kvsto 3 p. toukok. 22 §. — ²⁾ S:n 7 p. kesäk. 2 §. — ³⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 14; ks. myös tämän kert. s. 133.

Kaupungin teknillisten laitosten kassa- ja tilitoimen yhdistämiseksi saman viraston hoitoon sekä tuotannollisten laitosten ja virastojen ostos- ja hankintatoimien vireillä olevien keskittämispyrkimysten suhteen vuositilintarkastajat lausuiivat toivomuksen, että asianomaiset kaupungin viranomaiset ryhtyisivät kukin kohdaltaan käytännössä toteuttamaan revisionikonttorin vuosikertomuksessaan keskittämistoimenpiteistä esittämiä periaatteita, niin pian kuin yksityiskohtaisesti harkittavat keskittämissuunnitelmat oli kehitetty toteuttamiskelpoisiksi.

Sen johdosta, että eräissä kaupungin virastoissa, erityisesti verotusvalmistelukunnan toimistossa, ylityöpalkkiot olivat muodostuneet viranhaltijoille säännölliseksi kuukausipalkan osaksi, vuositilintarkastajat esittivät asianomaisten kaupungin viranomaisten harkittavaksi, olisiko eräissä tapauksissa käytännöllisempää ja kaupungille taloudellisesti edullisempaa lisätä henkilökuntaa joko tilapäisesti tai vakinaisesti sellaisissa tapauksissa, jolloin ylityöt ja niistä maksettavat työkorvaukset olivat käyneet säännöllisiksi tai ainakin pitkäaikaisemmin jatkuviksi, taikka voitaisiinko näissä tapauksissa ylityön aiheuttamia kustannuksia supistaa siten, että erinäisiä työsuorituksia joko järkipäisesti koneistettaisiin tai, mikäli mahdollista, muuten organisoitaisiin työsuoritukset entistä tehoisammiksi, näin pyrkien välttämään ylitöiden aiheuttamia lisäkustannuksia sekä liikarasituksesta kenties johtuvaa herpautumista. Erityisesti verotusvalmistelukunnan toimiston suhteen olisi tarkoituksenmukaista, että kaupunki saisi valtiolta tarpeellisen määrärahan ja että kaikki palkat maksettaisiin kaupunginkassasta, jolloin toimiston nykyinen kaksinaisasema palkkauksen suhteen tulisi korjatuksi.

Jottei kaupunginkassan rahoitustila, joka oli suhteellisen hyvä, esiintyisi todellista edullisemmassa valossa, vuositilintarkastajat lausuiivat käsityksenään, että rahoitustaseeseen kirjatusta säästöstä, jonka määräksi oli merkitty 69,974,113: 40 markkaa, tarvittaisiin huomattava osa, todennäköisesti 20,000,000 markkaa, perimättä jäävien verojäämien poistoihin. Tilinpäätöksessä valmistavan tyttöjen ammattikoulun leipomon tileissä todettujen epäkohtien¹⁾ johdosta vuositilintarkastajat tähdensivät sen seikan tärkeyttä, että asianomaisille tiliviranomaisille oli ilmoitettava kirjanpäättöksen laatimista varten maksamattomat laskut samoin kuin kaikki muutkin vuosituloksen ja omaisuuden laskentaan vaikuttavat tiliasiat.

Ohjesäännön edellyttämä omaisuusarviointi, joka viimeksi oli toimitettu v. 1930, oli vuositilintarkastajain käsityksen mukaan mahdollisimman pian toimitettava uudelleen kaupungin omaisuuslaskennan saattamiseksi asialliselle pohjalle.

Kaupungin velkain puheena ollen vuositilintarkastajat huomauttivat, miten raskasta suuren velkataakan hoitaminen oli ja kuinka tärkeätä siis oli tarkasti ja terveen varovasti harkiten käsitellä kysymyksiä sellaisista toimenpiteistä, jotka vaativat suuria pääomansijoituksia ja sen vuoksi johtaisivat velkaantumiseen. Sen johdosta, että melkoisia pääomia kysyvän teurastamon, jonka sopimuksen mukaan oli määrä valmistua jo elokuussa, valmistuminen siirtyisi vuotta myöhemmäksi, vuositilintarkastajat katsoivat aiheelliseksi tiedustella, sisältyikö tähän urakkasopimukseen terveesti harkittuja varauksia, joiden perusteella kaupunki pääsisi nauttimaan oikeutetun hyödyn kyseisten kustannusten alenemisesta siltä ajalta, minkä rakennustyö myöhästyi yli sovitun ajan.

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 46.

Todettuaan köyhäinhoitomenokysymystä käsitellessään menojen valtavasti lisääntyneen vuositilintarkastajat, koska huomattava osa suoranaisista avustuksista oli nimenomaan jaettu vuokranmaksuavustuksiksi, ehdottivat, että pyrittäisiin vertailemaan vuokratason suhteellista alenemista kaupungin eri puolilla ja tutkittaisiin tämän vertailun perusteella, oliko mahdollisesti todettavissa, että köyhäinhoitolaitoksen antamat vuokra-avustukset olivat omiaan ehkäisemään vuokratason luonnollista alenemista niissä kaupunginosissa, joiden asukkaille näitä avustuksia runsaimmin annettiin, sekä myönteisessä tapauksessa ottamaan harkittavaksi, minkä suuruisia vuokra-avustuksia vastaisuudessa oli annettava. Lisäksi olisi vuokra-avustusten tarpeessa olevia perheitä koetettava sijoittaa asumaan kaupungin joko kokonaan tai osaksi omistamiin asuntotaloihin, niin etteivät näissä olevat huoneistot joutuisi olemaan tyhjinä samaan aikaan kuin kaupunki köyhäinhoidon kautta jakoi huomattavia summia vuokra-avustuksina.

Opetus- ja sivistystoimen alalle kuuluvia asioita käsiteltyään vuositilintarkastajat huomauttivat pitävänsä suotavana, että laajaa kansakoulujen viranhaltijakuntaa koskeissa kysymyksissä ilmenneihin tulkintapulmiin pyritäisiin kehittämään ratkaisut, joita voitiin pitää oikeudenmukaisina ja tasasuhteisina kyseisten viranhaltijain kannalta sekä samalla kaupungin käytännöllisten etujen mukaisina, että kansakouluoppilaiden voimistelu- ja urheiluharjoitusten ohjaamisesta maksettavien tuntipalkkioiden järjestelyssä pyritäisiin yhdenmukaisuuteen ja tasasuhteisuuteen, että oppilaiden kesävirikistystointia varten myönnettäisiin määrärahoja ainoastaan eritellyn talousarviolaskelman perusteella, ollen määrärahan saannin ehdoksi asetettava tiettyjä vaatimuksia, milloin aihetta siihen havaittiin, että lastentarhain lasten kesävirikistyskustannuksia varten myönnettävien avustusten saannin ehdoksi määrättäisiin, että kaupungin viranomaisen oli saatava tarkastettavakseen avustuksen nauttijoilta heidän järjestämänsä kesävirikistyksen kustannuksia osoittavat tilit kokonaisuudessaan sekä että kiinnitettäisiin huomiota siihen, että musiikkilautakunta ei ollut tehnyt kaupunginorkesterin johtajan kanssa yksityiskohtaista virkasopimusta, ja että mainitun johtajan toimi järjestettäisiin yksityiskohtaisella virkasopimuksella, jossa varteen otettaisiin kaupungin virkasäännön edellyttämät seikat sekä kaupunkimme musiikkielämän edut.

Teknillisten laitosten toimipiiriin kuuluvien asiain suhteen vuositilintarkastajat esittivät toivomuksen, että sähkö- ja kaasulaitoksen kirjanpito päivittäin kuin ennen järjestettäisiin niin, että mainoskustannusten tosiasiallinen määrä selviäisi tileistä.

Rakennustoimiston hiljattain valmistuneen konepajan työn vähyyden takia, mikä aiheutui pääasiallisesti siitä, että monet kaupungin laitokset teettivät työnsä mieluummin yksityisliikkeissä, vuositilintarkastajat lausuiivat toivomuksen, että kyseisiä töitä teetettäessä asetettaisiin kaupungin työpaja ainakin suosituimmuusasemaan ja että työkustannuksia vertailtaessa myös otettaisiin lukuun ne korkotappiot, joita kaupungille vuodesta toiseen aiheutui, ellei työpajaa käytetty niin paljon, että se saattoi työskennellä kannattavasti; sen seikan kontrolloimiseen, missä määrin yksityisten toiminimien johdossa tai osakkaina oli sellaisia kaupungin toimihenkilöitä, joilla oli ratkaisuvalta kaupungin hankinnoista päätettäessä, tai jotka kenties voisivat antaa tarjouksista erikoistietoja tietyille toiminimille, vuositilintarkastajat puolestaan ehdottivat kiinnitettäväksi vakavaa huomiota sekä myöskin ryhtymistä asianmukaisiin toimenpiteisiin, jos havaittiin sellaisiin olevan aihetta. Tällöin

mainitut tarkastajat pitivät erityisen tärkeänä, että hankinta-, työsuoritusy.m. tarjouksia pyydettyäessä ei missään tapauksessa asetettu edullisempaan asemaan sellaisia liikeyrityksiä, joiden omistajina, suurosakkaina tai johtajina oli kaupungin ylimpiä virkoja tai luottamustoimia hoitavia henkilöitä, otta nämä kauppasuhteissaan kaupungin kanssa eivät pääsisi nauttimaan erikoisetuja eikä saamaan hankinnoista semmoisia ennakkotietoja, jotka tekivät hintakilpailun vain näennäiseksi.

Puhtaanapitolautakunnan alaisen puhtaanapitolaitoksen toiminnassa paljastuneita väärinkäytöksiä¹⁾ koskevan asian vuositilintarkastajat toivoivat tulevan perinpohjin selvitettyksi, jonka jälkeen oli syytä ottaa, mikäli aihetta siihen ilmeni, käsiteltäväksi myös kysymys erikoisesta kontrollin tehostamisesta.

Koska kaupungin maatalouden alalla eri vuosina saavutetut tulokset eivät olleet riittävän havainnollisesti toisiinsa vertailtavissa sen kautta, että maatalouskirjanpidossa siirtyi erinäisillä henkilötileillä vuodesta toiseen huomattavia saatavamääriä, joista useinkin oli tehtävä melkoisia poistoja vasta vuosien kuluttua, vuositilintarkastajat ehdottivat, että mainituissa tileissä siirrettäisiin epävarmoiksi ja todennäköisesti ennemmin tai myöhemmin poistettaviksi arvioitavat saatavat nimenomaiselle epävarmojen saatavien tilille²⁾, minkä menettelyn avulla saataisiin perättäisten tilivuosien kirjanpäättösten vuositulokset osoittamaan todellisempia ja siis varmemmin keskenään verrattavissa olevia tulosnumeroita kuin nykyiset olivat.

Koska kaupungin viranomaiset eivät olleet vaatineet laajennettua rakennusoikeutta koskevan luvan saaneilta riittävää vakuutta heidän sitoumustensa täyttämisestä, oli kaupunki menettänyt melkoisesti sellaisia saatavia, minkä johdosta vuositilintarkastajat lopuksi huomauttivat, että kaupungin etuja olisi tässä suhteessa valvottava tarkemmin kuin nyt oli tapahtuneeksi osoittautunut, varsinkin kun kysymyksessä oli tuntuvien rahamäärien periminen, koska edellä mainittujen veloitusten kokonaismäärä oli tähän saakka jo kohonnut yli 10,000,000 markan.

Saatuaan kaupunginreviisorin ja vuositilintarkastajain kertomuksissaan tekemien huomautusten johdosta asianomaisilta laitoksilta ja lautakunnilta pyytämänsä selitykset kaupunginhallitus antoi vuositilintarkastajain ponsilausumain johdosta lausuntonsa ja selityksensä³⁾, jotka hyväksyen kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾:

kehoittaa lautakuntia, johtokuntia ja hallituksia sellaisissa tapauksissa, jolloin säännöllinen, pidemmän ajan kestävä ylityö tulisi kysymykseen, ylityön teettämisen asemesta käyttämään tilapäistä työvoimaa tehtäviin, joissa se kävi päinsä;

kehoittaa lautakuntia tarkasti ja varovasti harkiten käsittelemään kysymyksiä sellaisista laajennuksista ja uusista yrityksistä, jotka vaativat suuria pääomansijoituksia ja sen vuoksi johtaisivat velkaantumiseen;

määrätä varojen saannin ehdoksi lastentarhain kesävirkestystoimintaa varten, että kaupungin viranomaisille sen tilityksen ohella, jonka avustuksen saaja oli velvollinen antamaan saamistaan varoista, oli annettava oikeaksi todistettu jäljennös kesävirkestyskustannusten tilistä kokonaisuudessaan; sekä

kehoittaa kaikkia kaupungin laitoksia tarvitessaan rakennustoimiston työpajain toimialaan kuuluvia työsuorituksia, aina pyytämään tarjousta

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 39. — ²⁾ S:n s. 140. — ³⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 16. —

⁴⁾ Kvsto 1 p. marrask. 1 §.

niiltäkin sekä kaikkia saamiaan tarjouksia arvostellessaan antamaan, jos tarpeelliset muut edellytykset olivat olemassa, etusijan rakennustoimiston työpajoille, ollen kaupungin laitokset tällöin oikeutetut harkintansa mukaan suorittamaan niille jonkun verran korkeammankin hinnan kuin muille yrittäjille.

Vastuuvapaus myönnettiin kaupunginhallitukselle, kaupungin muille hallituksille, lautakunnille ja virastoille niiden v:n 1932 hallinnosta ja tileistä.

Vastuuvapauden myöntäminen Sedmigradskyn pientenlastenkoulujen ja Marian turvakodin johtokunnalle. Sedmigradskyn pientenlastenkoulujen ja Marian turvakodin johtokunnan lähetettyä ¹⁾ kaupunginvaltuustolle kertomuksen mainitun säätiön pientenlastenkoulujen toiminnasta v. 1932 sekä asianomaisten tilintarkastajain toimittamastaan koulujen saman vuoden tilien tarkastuksesta antaman kertomuksen valtuusto myönsi ²⁾ johtokunnalle vastuuvapauden sen hallinnosta mainittuna vuonna.

Dollariobligatioiden vaihtaminen toisiin. Ottaen huomioon, että vallitsevana taloudellisesti epävarmana aikana olisi edullista vaihtaa alempikorkoihin Suomen markkoissa tai muussa eurooppalaisessa rahalahjassa määrättyihin obligatioihin kaupungin kahden dollarimääräisen 30 vuodessa kuolettavan lainan obligatioita, nimittäin v:n 1924 6 $\frac{1}{2}$ %:n nimellisarvoltaan 3,100,000 dollarin määräisen³⁾ ja v:n 1930 samoin 6 $\frac{1}{2}$ %:n nimellisarvoltaan 8,000,000 dollarin määräisen⁴⁾ lainan, joihin kumpaankin liittyi kultaklausuli ja joista edellisestä vielä oli kuolettamatta 2,684,500 dollaria ja jälkimmäisestä 7,655,000 dollaria, kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ oikeuttaa kaupunginhallituksen, joka jo oli ryhtynyt alustaviin valmisteluihin tässä suhteessa, toimittamaan vaihdon itse päättämänsä valuuttakurssin mukaan. Kaupunginhallitus valtuutettiin myöskin päättämään kaikki vaihto- ja lainaehdot, mitkä olivat tarpeen vaihdon toteuttamiseksi, kuitenkin siten, että uusien obligatioiden koron tuli olla vanhoista obligatioista maksettavaa korkoa alempi sekä ettei kuoletusaika saanut olla 30 vuotta pidempi. Tämän päätöksensä valtuusto päätti alistaa valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi. Lisäksi valtuusto päätti valtuuttaa kaupunginhallituksen ryhtymään kaikkiin tästä päätöksestä aiheutuviin toimenpiteisiin sekä täysin valtuuksin edustamaan kaupunkia vaihtoa ja lainan ottoa koskevilla neuvotteluilla ja päätösten teossa sekä kaupungin puolesta allekirjoittamaan kaikki tarpeelliset vaihto-, laina- ja vastuusitoumukset sekä muut asiakirjat. Valtuusto päätti vielä, että edellä mainittu valtuutus oli oleva voimassa syyskuun 1 p:ään 1934.

Erinäisten aikaisempien lainain käyttösuunnitelmain muuttaminen. Koska vuosien 1922 7 %:n, 1924 6 $\frac{1}{2}$ %:n, 1930 ensimmäisestä 6 $\frac{1}{2}$ %:n, 1932 ensimmäisestä 8 %:n ja 1933 toisesta 7 $\frac{1}{2}$ %:n obligatiolainasta, joiden käyttösuunnitelmat valtioneuvosto oli aikanaan vahvistanut, oli käyttämättömänä palautunut kaupunginkassaan 13,513,646 markkaa, kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ alistaa valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi myöskin päätöksensä, että kyseisestä määrästä käytettäisiin 5,518,963 markkaa Leppäsuon alueen pakkolunastukseen, 2,994,683 markkaa satamauudisrakennuksiin sekä 5,000,000 markkaa Rajasaaren puhdistuslaitoksen ja Savilan pumpppuaseman töihin.

¹⁾ Kvsto 3 p. toukok. 20 §. — ²⁾ S:n 23 p. toukok. 17 §. — ³⁾ Ks. v:n 1924 kert. s. 65. —

⁴⁾ Ks. v:n 1929 kert. s. 209. — ⁵⁾ Kvsto 25 p. marrask. 1 §. — ⁶⁾ S:n 20 p. jouluk. 1 §.

Obligatiolainojen käyttöohjelman vahvistaminen. Valtioneuvosto vahvisti ¹⁾ helmikuun 28 p:nä noudatettaviksi kaupunginvaltuuston päätökset v:n 1932 68,000,000 markan suuruisen ensimmäisen obligatiolainan käyttämisestä ²⁾ sekä saman vuoden 55,000,000 markan suuruisen toisen obligatiolainan käyttöohjelman muuttamisesta ³⁾.

Lainain konverttaaminen. V:n 1930 toisen obligatiolainan ⁴⁾ konverttaamiseksi kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ ottaa 39,470,000 markan suuruisen obligatiolainan, jonka takaisinmaksuaika olisi enintään 17 $\frac{1}{2}$ vuotta. Obligationien korko olisi 8 $\frac{1}{2}$ % lainan pääoman nimellismäärästä ja lainan obligatiot lunastettaisiin kurssiin 115. Konverttaus tapahtuisi kaupunginhallituksen harkinnan mukaan vaihtamalla obligatiot korkolippuineen uusiin, leimaamalla obligatiot ja korkoliput taikka jollakin muulla tavalla. Sopimus konverttaamisesta oli tehtävä obligationien haltijain kanssa kolmen kuukauden kuluessa siitä päivästä, jolloin valtioneuvosto oli vahvistanut valtuuston päätöksen, mikä sittemmin tapahtui toukokuun 11 p:nä ⁶⁾.

Syksyyn mennessä tilanne kotimaisilla rahamarkkinoilla parani ja korkokanta aleni, minkä vuoksi valtuusto vielä kerran päätti konvertata edellä mainitun kaupungille epäedullisen lainan ja sitä paitsi v:n 1932 ensimmäisen obligatiolainan. Tässä tarkoituksessa valtuusto päätti ⁷⁾ ottaa yhdessä tai useammassa erässä emittoitavan, enintään 135,000,000 markan suuruisen obligatiolainan kahta vuotta pidemmin maksuajoin ja enintään 30 vuoden kuoletusajoin. Muut laina- ja konverttausehdot kaupunginhallitus valtuutettiin päättämään sekä irtisanomaan yllä mainitut, tällöin lunastettavat lainat. Uudesta lainasta käytettäisiin v:n 1930 8 $\frac{1}{2}$ %:n lainan ⁸⁾ konverttaamiseen 44,746,500 markkaa, v:n 1932 8 %:n Suomen markan ja Ruotsin kruunun määräisen lainan ⁹⁾ konverttaamiseen n. 74,914,240 markkaa sekä pääomaalennukseen, kruununkurssin mahdollisiin vaihteluihin ja muihin vastedes määrättäviin tarkoituksiin 15,339,260 markkaa. Tämän päätöksensä valtuusto päätti alistaa valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Kaupunginhallitus päätettiin valtuuttaa ryhtymään kaikkiin näistä päätöksistä aiheutuviin toimenpiteisiin, täysin valtuuksin edustamaan kaupunkia konverttausta ja lainan ottoa koskevista neuvotteluissa ja päätösten teossa sekä kaupungin puolesta allekirjoittamaan kaikki tarpeelliset konverttaus-, laina- ja vastuusitoumukset sekä muut asiakirjat.

Obligatiolainan ottaminen. Jotta ajoissa voitaisiin ryhtyä seuraavana vuonna tarvittavan obligatiolainan ottamista koskeviin neuvotteluihin ja sopivana aikana päättää lainan otto, kaupunginvaltuusto teki päätöksen ¹⁰⁾ enintään 40,000,000 markan suuruisen, yhdessä tai useammassa erässä emittoitavan lainan ottamisesta kahta vuotta pidemmin maksu- ja enintään 30 vuoden kuoletusajoin. Muut lainaehdot kaupunginhallitus valtuutettiin päättämään. Lainasta käytettäisiin kiinteistöostoihin 16,397,900 markkaa, Hieta-lahden sulkutelakka ja konepaja osakeyhtiölle annettavaan lainaan 3,000,000 markkaa, teknillisten laitosten uudistoihin 7,000,000 markkaa, jatkettuihin satamarakennustoihin 9,000,000 markkaa sekä pääoma-alennuksiin ja muihin vastedes määrättäviin tarkoituksiin 4,602,100 markkaa. Tämän päätöksensä valtuusto päätti alistaa valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi. Lisäksi valtuusto päätti valtuuttaa kaupunginhallituksen ryhty-

¹⁾ Kvsto 22 p. maalisk. 3 §. — ²⁾ Ks. v:n 1932 kert. s. 43. — ³⁾ Ks. v:n 1932 kert. s. 44. —

⁴⁾ Ks. v:n 1931 kert. s. 43. — ⁵⁾ Kvsto 12 p. huhtik. 7 §. — ⁶⁾ S:n 23 p. toukok. 5 §. —

⁷⁾ S:n 22 p. marrask. 29 §. — ⁸⁾ Ks. v:n 1930 kert. s. 122. — ⁹⁾ Ks. v:n 1931 kert. s. 44. —

¹⁰⁾ Kvsto 30 p. elok. 26 §.

mään kaikkiin päätöksestä aiheutuviin toimenpiteisiin sekä täysin valtuuksin edustamaan kaupunkia lainan ottoa koskeissa neuvotteluissa ja päätösten teossa sekä kaupungin puolesta allekirjoittamaan kaikki tarpeelliset laina- ja vastuusitoumukset sekä muut asiakirjat.

Lainan ottoa koskevan valtuuston päätöksen sisäasiainministeriö syyskuun 25 p:nä vahvisti ¹⁾ noudatettavaksi ollen kuitenkin vastedes määrättäviin tarkoituksiin varatun erän suhteen aikanaan tehtävä uusi alistus, ennenkuin tämä osa lainaa lopullisesti osoitettiin käytettäväksi.

Vahvistaessaan kaupungin v:n 1934 talousarviota valtuusto samalla päätti ²⁾ alistaa valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi kyseisten lainavarain uuden käyttösuunnitelman, jonka mukaisesti kiinteistöostoihin käytettäisiin 16,408,400 markkaa, Hietalahden sulkutelakka ja konepaja osakeyhtiölle annettavaan lainaan 3,000,000 markkaa, teknillisten laitosten uudistoihin 6,238,000 markkaa, jatkettuihin satamauudisrakennustoihin 10,755,317 markkaa, teurastamon rakentamiseen 935,783 markkaa ja pääoma-alennuksiin 2,662,500 markkaa.

Työttömyyslainan ottaminen ³⁾. Vtt Räsänen y.m. olivat tehneet erityisen työttömyyslainan ottamista koskevan aloitteen, jonka kaupunginvaltuusto lähetti ⁴⁾ kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi. Harkittuaan asiaa talousarviokäsittelyn yhteydessä kaupunginhallitus, ottaen huomioon, että pääkaupungin äärimmäisen vaikean työttömyystilanteen helpottamiseksi tavella 1933—34 toivottiin voitavan sijoittaa n. 1,500 helsinkiläistä valtion varatoihin, kuitenkin edellyttäen, että kaupungin omissa varatoissa samaan aikaan olisi vähintään sama määrä, ehdotti, koska tämän ohjelman toteuttamiseksi tarvittavia varoja ei kokonaan ollut voitu talousarvioehdotuksessa peittää verotus- eikä säännöllisillä lainavaroilla, että puuttuva määrä, n. 12,000,000 markkaa, hankittaisiin ottamalla erityinen työttömyyslaina.

Käsiteltyään kaupunginhallituksen ehdotusta valtuusto päättikin ²⁾ ottaa ehdotetun suuruisen lainan kahta vuotta pidemmin maksu- ja enintään 12 vuoden kuoletusajoin sekä muuten ehdoin, jotka kaupunginhallituksen tuli vahvistaa. Lainavaroista käytettäisiin 3,000,000 markkaa stadionin liittyvien alueiden järjestelyyn, 1,000,000 markkaa lentokentän, 3,400,000 markkaa Rajasaaren puhdistuslaitoksen ja 4,000,000 markkaa Kivelän sairaalan hallintorakennuksen rakentamiseen sekä 600,000 markkaa pääoma-alennukseen. Valtuusto päätti alistaa päätöksensä valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi. Lisäksi valtuusto päätti valtuuttaa kaupunginhallituksen ryhtymään kaikkiin päätöksestä aiheutuviin toimenpiteisiin ja täysin valtuuksin edustamaan kaupunkia lainan ottoa koskeissa neuvotteluissa ja päätösten teossa sekä kaupungin puolesta allekirjoittamaan kaikki tarpeelliset laina- ja vastuusitoumukset sekä muut asiakirjat.

Lyhytaikainen luotto. Kaupunginhallitus oikeutettiin ²⁾ v. 1934 enintään kahden vuoden maksuajoin ottamaan lyhytaikaista luottoa, jonka ylimmäksi rajaksi määrättiin 160,000,000 markkaa tai vasta-arvo ulkomaan rahassa, laskettuna lainaa otettaessa käyvän kurssin mukaan. Jos aikaisemmin otettua lyhytaikaista luottoa siirtyi v:een 1934, ei otettava luotto yhdessä aikaisemmin otetun kanssa saanut vuoden aikana samalla kertaa ylittää mainittua 160,000,000 markan määrää.

¹⁾ Kvsto 11 p. lokak. 1 §. — ²⁾ S:n 20 p. jouluk. 1 §. — ³⁾ Ks. tämän kert. s. 61 ja 77. —

⁴⁾ Kvsto 1 p. marrask. 22 §.

Kuoletluslainan ottaminen Kellokosken piirimielisairaalle. Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾, että Helsingin kaupunki sitoutuisi yhteisvastuullisesti Kellokosken piirimielisairaalan omistavan kuntayhtymän muiden jäsenkuntien kanssa vastaamaan Suomen teollisuudenharjoittajain keskinäisen paloapuyhdistyksen mainitulle kuntayhtymälle myöntämän, 10 vuoden aikana 300,000 markan erissä kuolettettavan 3,000,000 markan kuoletluslainan ja siitä juoksevan 8 $\frac{1}{2}$ %:n koron maksamisesta, mikä laina käytettäisiin kyseisen sairaalan laajennusten ²⁾ aikana Kansallis-osake-pankista otetun kassakreditiivilainan maksamiseen.

Mjölbbollstadin parantolan lyhytaikaisen lainan vakauttaminen. Hyväksyen Mjölbbollstad sanatorium nimisen keuhkotautiparantolan hallituksen ehdotuksen, että se 1,490,000 markan suuruinen loppuerä, joka parantolan rakennuskustannusten peittämiseksi käytetystä lyhytaikaisesta luotosta jäi jäljelle sen jälkeen kun lain mukaan parantolalle samaan tarkoitukseen myönnetyn valtionavun viimeinen erä piakkoin saatiin nostaa, parantolayritykselle aikanaan hyväksytyn rahoitussuunnitelman mukaisesti nyt vakautettaisiin pitkäaikaiseksi lainaksi, kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ ottaa yhdessä muiden mainittuun parantolaan osallistuneiden kuntain kanssa ja keskinäisesti vastattavaksi sen mukaan kuin jäsenkunnilla oli kiinteästi varattuja paikkaosuuksia, 1,490,000 markan suuruisen kuoletluslainan enintään 25 vuoden maksuajoin ja 7 %:n vuotuisin koroin sekä valtuuttaa toukokuun 25 p:nä 1928 Mjölbbollstadin parantolalle vahvistettujen sääntöjen ⁴⁾ 16 §:n mukaan asetetut kuntain edustajat, edellä mainittujen yleisten lainaehtojen rajoissa, hankkimaan, tutkimaan ja hyväksymään lainatarjouksia sekä antamaan yhdelle tai useammalle henkilölle tehtäväksi kuntien puolesta lopullisesti allekirjoittaa sitovan lainasopimuksen sekä nostaa ja kuitata lainasumman. Valtuuteen liittyi myöskin asianomaisen vahvistuksen hankkiminen tälle lainan ottamista koskevalle päätökselle.

Helsingin kaupungin rakennusosakeyhtiöiden n:o 3 ja n:o 4 lainain korot ja kuoletlus. Kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ kertomusvuoden alusta lukien myöntää kahden vuoden pidennyksen Helsingin kaupungin rakennusosakeyhtiölle n:o 3 annettujen 2,435,800 markan ja 1,530,000 markan kuoletluslainain sekä Helsingin kaupungin rakennusosakeyhtiölle n:o 4 annettujen 2,408,500 markan ja 75,000 markan kuoletluslainain kuoletlusmaksujen suorittamisessa sekä oikeuttaa mainitut yhtiöt näiltä vuosilta suorittamaan lainapääomille korkoa ainoastaan sen määrän, joka yhtiöiden tilinpäätöksissä vakiintuneiden tilinpäätöspäätösten mukaan jäi yhtiöiden voitoksi.

Lainan kuoletluksen suorittamisen siirtäminen ja koron alentaminen. Uimahalli osakeyhtiön tulojen vähennyttyä vallitsevan taloudellisen pulatilanteen johdosta siinä määrin, että yhtiön toiminnan kannattavuus alkoi olla vaarassa, kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ myöntää mainitulle osakeyhtiölle kolmeksi vuodeksi kertomusvuoden alusta lukien lykkäystä kaupungin sille myöntämän 2,000,000 markan suuruisen kiinnityslainan ⁷⁾ kuoletluksen suorittamisessa samalla alentaen lainan koron samaksi ajaksi $\frac{1}{2}$ %:lla.

Ammattienedistämislaitoksen säätön lainan korkojen ja kuoletluksen maksaminen. Kaupunginvaltuusto päätti ⁸⁾ vapauttaa Ammattienedistämislaitoksen säätön suorittamasta kaupungin sille myöntämän 1,000,000 markan

¹⁾ Kvsto 12 p. huhtik. 20 §. — ²⁾ Ks. v:n 1932 kert. s. 119 ja 199. — ³⁾ Kvsto 30 p. elok. 18 §. — ⁴⁾ Ks. v:n 1930 Kunnall. asetuskok. s. 78. — ⁵⁾ Kvsto 3 p. toukok. 17 §. — ⁶⁾ S:n 21 p. kesäk. 22 §. — ⁷⁾ Ks. v:n 1927 kert. s. 47. — ⁸⁾ Kvsto 25 p. tammik. 35 §; vrt. v:n 1932 kert. s. 196.

kuoletuslainan v. 1933 maksettavaksi erääntyvää 50,000 markan korkoa ehdoin, että säätiö kyseisenä vuonna järjesti Helsingissä kotipaikka-oikeudet omaaville työttömille kahdet kaksi kuukautta kestävät kurssit puusepille ja verhoilijoille, kolme kuukautta kestävät matematiikka- ja konepiirustuskurssit sekä kahdet yhden kuukauden kurssit, joilla annettaisiin opetusta kemiallisessa pesussa ja silytyksessä. Kurssien aloittamiseksi tuli pesu- ja silytyskurssien osanottajain määrän olla vähintään 25 ja kaikkien muiden vähintään 60. Kurssien toiminnasta tuli mainitun säätiön antaa kaupunginhallitukselle kertomus. Sitä vastoin evättiin säätiön vapauttamista edellä mainitun lainan 30,000 markan suuruisen kuoletuksen maksamisesta koskeva anomuksen osa.

Erinäisten kuoletuslainain koron alentamista koskeva aloite. Vt Sundqvist y.m. olivat tehneet aloitteen niiden kuoletuslainain koron alentamisesta, jotka kaupunki oli myöntänyt vuokratonteilla oleville rakennusyrityksille. Kaupunginvaltuusto lähetti ¹⁾ kyseisen aloitteen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Myönnettyjen kuoletuslainain korot. Asunto-osakeyhtiö Hauhon anomuksen, että kaupungin yhtiölle myöntämien kuoletuslainain ²⁾ korot alennettaisiin 7 $\frac{1}{2}$ %:sta 5 %:iin, kaupunginvaltuusto epäsi ³⁾.

Oikeus määrärahan siirtämiseen vuodesta toiseen. Kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾, että Nordenskiöldinkadun rautatienalikäytävän laajentamistöitä varten myönnetyn määrärahan säästö, 150,000 markkaa, sekä Hietalahden sulkutelakka ja konepaja osakeyhtiölle sulkutelakan laajentamiseksi myönnetty 1,000,000 markan avustusmääräraha saatiin siirtää v:n 1933 tileihin.

Jotta mainittuja töitä voitaisiin jatkaa kertomusvuonna kaupunginhallitus oli oikeuttanut kaupungin yleisten töiden hallituksen siirtämään v:n 1933 tileihin Työpajakadun tasoittamista varten korttelin n:o 282 kohdalla ja saman korttelin länsirajaa pitkin kulkevan kadun Työpajakadun ja Lautatarhankadun välisen osan tasoittamista varten osoitetun määrärahan sekä Siltavuorenrannan ajotien kunnostamiseksi Pitkänsillan ja Pohjoisrannan väliltä myönnetyn määrärahan v. 1932 käyttämättä jääneet jäännöserät, enintään 150,000 markkaa ja 100,000 markkaa, kaupunginvaltuuston ent. Pauligin huviloissa suoritettavia korjaustöitä varten myöntämän määrärahan vuoden vaihteessa käyttämättä olevan osan, arviolta n. 28,000 markkaa, sekä Vallilan siirtolapuutarhan eteläosan kuntoonpanoa varten myöntämän määrärahan edellisestä vuodesta säästyvät varat, tasaluvuin 31,000 markkaa. Kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ hyväksyä nämä hallituksen toimenpiteet.

Koska Marian sairaalan pesulaitos piakkoin kokonaan uudistettaisiin kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ oikeuttaa yleisten töiden lautakunnan tarpeen tullen joko kokonaan tai osittain siirtämään seuraavan vuoden tileihin kertomusvuoden talousarvioon merkityn 75,000 markan suuruisen määrärahan Pesukone ja keskipakoisuivaaja Marian sairaalaan.

Kaupungin vuokra-asiain lyhentämisoikeus. Kiinteistölautakunnan päätettyä syyskuun 5 p:nä 1932 alentaa 2,150 markkaan sen 3,500 markan suuruisen vuokran, jonka eristäjä U. Blomqvist toimitetussa huutokaupassa oli sitoutunut suorittamaan kaupungille oikeudesta harjoittaa valokuvausta Hietarannalla mainitun vuoden maaliskuun 15 p:n ja marraskuun 15 p:n välisenä aikana, koska valokuvauspaikka todennäköisesti tuottaisi hänelle tap-

¹⁾ Kvsto 22 p. marrask. 30 §. — ²⁾ Ks. v:n 1924 kert. s. 102 ja v:n 1925 kert. s. 96. —

³⁾ Kvsto 22 p. marrask. 24 §. — ⁴⁾ S:n 25 p. tammik. 21 §. — ⁵⁾ S:n 25 p. tammik. 19 §. —

⁶⁾ S:n 22 p. marrask. 6 §.

piota, oli syntynyt erimielisyyttä siitä, oliko lautakunnalla johtosääntönsä mukaisesti ollut oikeus päättää asiasta. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto antoi¹⁾ asiaa koskevan selityksen²⁾, jossa se määritteli, miten tällaisissa tapauksissa tuli menetellä.

Satamamaksujen palauttaminen. Kaupunginvaltuusto päätti³⁾, että American Scantic Line nimiselle amerikkalaiselle laivanvarustajaliikkeelle oli palautettava 40 % eli 56,430: 70 markkaa siitä 141,076: 80 markan määrästä, minkä toiminimi edellisen vuoden kesä—joulukuussa oli suorittanut kaupungille satamamaksuina omistamistaan Scanpenn, Scanyork, Scanstates ja Scanmail nimisistä matkustajahöyrylaivoista. Mainittu määrä maksettaiisiin verotusvarojen ja muiden tulojen poisto- ja palautusmäärärahasta. Satamalautakunta, joka muuten myönsi vapautukset maksetuista satamamaksuista, ei, vaikkakin piti anomusta kohtuullisena, ollut katsonut olevansa oikeutettu tekemään sitä puheena olevassa tapauksessa, koska se ei muodollisesti täysin täyttänyt satamatariffin 6 §:n vaatimuksia, johon tällaiset anomukset perustuivat.

Turistilaivain satamamaksujen alentaminen. Kauppa- ja teollisuusministeriö oli tammikuussa päättänyt anomuksesta yleensä myöntää Suomen satamiin tuleville turistilaivoille lievennystä suurien majakkamaksujen suorittamisesta siten, että laivoille, jotka eivät jättäneet eivätkä ottaneet matkustajia tai lastia, myönnettäisiin 75 %:n alennus sekä laivoille, jotka eivät jättäneet eivätkä ottaneet lastia mutta jättivät matkustajia ja heidän matkatavaroitaan, 50 %:n alennus, kun sitä vastoin turistilaivoille, jotka Suomen satamista ottivat matkustajia tai lastia, yleensä ei myönnettäisi mitään alennusta majakkamaksuista, minkä johdosta satamalautakunta katsoi kohtuulliseksi, että Helsingin kaupunki, johon maahamme suuntautuva turistilaivaliikenne miltei yksinomaan kohdistui, myöntäisi vastaavat alennukset satamamaksuista. Tämän mukaisesti kaupunginvaltuusto myönsi⁴⁾ Hamburg—Amerika Linie nimisen laivanvarustamon laivoille Oceana ja Reliance sekä Aktiebolaget Svenska—Amerika Linien nimisen yhtiön laivalle Kungsholm 75 %:n alennuksen satamamaksuista näiden turistilaivain käytössä kesällä Helsingissä edellyttäen, etteivät ne ottaneet eivätkä jättäneet matkustajia tai lastia eivätkä myöskään vaatineet laituripaikkaa.

Samoin edellytyksin myönnettiin⁵⁾ myöhemmin Orient Steam Navigation C:o Ltd, White Star Line, The Blue Star Line ja Compagnie Générale Transatlantique nimisten laivanvarustamoyhtiöiden omistamille turistilaivoille Orontes, Calgaric, Arandora Star ja Mexique 75 %:n alennus satamamaksuista niiden käytössä samana kesänä Helsingissä.

Joko vapautusta tai mahdollisimman suurta alennusta oli anottu belgialaisen höyrylaivan Leopoldvillen satamamaksuista sen käytössä syyskuun 8—10 p:nä Helsingissä kiertomatkallaan Skandinavian ja Baltian maihin ollen laivalla suuri belgialaisten teollisuustuotteiden näyttely; laiva ei ottaisi täältä matkustajia eikä myöskään jättäisi eikä ottaisi lastia mutta halusi sen sijaan kylläkin laituripaikan. Satamalautakunnan ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto myönsi⁶⁾ 25 %:n alennuksen puheena olevan höyrylaivan satamamaksuista.

Satamamaksutariffin muuttaminen. Koska satamamaksut yhdessä laivaliikennettä rasittavien valtion merenkulkumaksujen kanssa nousivat sellai-

¹⁾ Kvsto 22 p. maalisk. 7 §. — ²⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 5 ja Kunnall. asetuskok. s. 60. — ³⁾ Kvsto 1 p. maalisk. 17 §. — ⁴⁾ S:n 12 p. huhtik. 18 §; ks. myös tämän kert. s. 141. — ⁵⁾ Kvsto 21 p. kesäk. 24 §. — ⁶⁾ S:n 20 p. syysk. 17 §.

siin määrään, ettei ohikulkevien laivojen kannattanut poiketa Suomen sata-miin korjausta, muonan, veden tai polttoaineen ottamista tai miehistönsä vaihtamista tai täydentämistä varten, mikä kuitenkin olisi tuottanut sata-makaupungeille hyötyä, oli satamalautakunta pyytänyt Suomen satamaliiton hallitusta ryhtymään toimenpiteisiin maksujen helpottamiseksi, jolloin tämä päättikin saattaa kysymyksen välittömästi liittoon kuuluvien kaupunkien käsiteltäväksi. Tämän jälkeen laaditun ehdotuksen, joka koski elokuun 8 p:nä 1924 vahvistetun Helsingin kaupungin satamamaksutariffin 2 §:n 1 kohdan ja 8 §:n muuttamista ¹⁾ poistamalla muutamia tariffimääriä kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ hyväksyä.

Liikennemaksutariffin muuttaminen. Sen jälkeen kun juomatavaroista kertomusvuonna kannettavien tullien muuttamisesta maaliskuun 13 p:nä annetulla lailla oli poistettu tullitariffin nimike n:o 157, Kuohuvat viinit, kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ liikennemaksujen veloittamisen helpottamiseksi, että sitä vastaava voimassa olevan liikennemaksutariffin nimike n:o 89 myöskin poistettaisiin ja että kuohuvista viineistä veloitettaisiin sama liikennemaksu kuin muista viineistä, eli nimikkeen n:o 90 mukaan.

Sairaalamaksutaksan muuttaminen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁴⁾ sairaalahallituksen ehdotuksen kaupungin sairaaloissa suoritettavien maksujen taksan muuttamiseksi ⁵⁾ sekä antoi kaupunginhallitukselle tehtäväksi aikanaan hakea kaupungille sisäasiainministeriöltä oikeutta saada ilman tuomiota ulosmitata täten muutetun taksan mukaan maksettaviksi määrättyt maksut, joita ei suosiolla suoritettu.

Heinäkuun 10 p:nä Uudenmaan läänin maaherra vahvisti valtuuston kyseisen päätöksen, minkä jälkeen valtuusto päätti ⁶⁾, että muutettu taksa tulisi voimaan lokakuun 1 p:nä.

Verovelvollisen henkilön tulosta verotettaessa tehtävä vähennys. Vahvistaessaan v:ksi 1933 ne määrät, jotka joulukuun 8 p:nä 1873 kaupunkien kunnallis-hallinnosta annetun asetuksen 55 §:n 3 ja 4 kohdan mukaan, sellaisina kuin nämä esiintyvät tammikuun 20 p:nä 1922 mainitun asetuksen muuttamisesta annetussa laissa, kunnallisverotuksessa on vähennettävä verovelvollisen henkilön tuloista, kaupunginvaltuusto päätti ⁷⁾, että tällaisista tuloista, milloin ne eivät ylittäneet 9,000 markkaa, sai vähentää 4,000 markkaa sekä että verovelvollinen henkilö jokaisen lapsen osalta, jonka hän elatusvelvollisuutensa nojalla oli elättänyt ja joka verotusvuoden päättyessä ei ollut täyttänyt 15 vuotta, sai vähentää tuloistaan 1,200 markkaa.

Tilastotoimiston arkistossa säilytettävistä kantoluetteloista annettavien otteiden lunastusmaksut. Kaupunginvaltuusto vahvisti ⁸⁾ sen lunastusmaksun, jonka tilastotoimisto oli oikeutettu perimään yksityisiltä sen arkistossa säilytettävien vuosien 1885—1911 henkirahain kantoluetteloiden otteista, 8 markaksi otteelta.

Teurastamon lihan tukkumyyntihallin taksan muuttaminen. Karja- ja maataloustuotteiden tukkukauppiasliiton tehtyä esityksen lihan tukkumyyntihallin taksan maksujen osittaisesta alentamisesta kaupunginvaltuusto päätti ⁹⁾ tehdä kyseiseen taksaan teurastamolautakunnan ehdottamat muutokset ¹⁰⁾. Muutettu taksa määrättiin tulemaan voimaan joulukuun 1 p:nä.

¹⁾ Ks. Kunnall. asetuskok. s. 39. — ²⁾ Kvsto 1 p. maalisk. 16 §. — ³⁾ S:n 12 p. huhtik. 17 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 40. — ⁴⁾ Kvsto 23 p. toukok. 14 §. — ⁵⁾ Ks. Kunnall. asetuskok. s. 85. — ⁶⁾ Kvsto 20 p. syysk. 6 §. — ⁷⁾ S:n 25 p. tammik. 15 §. — ⁸⁾ S:n 8 p. helmik. 14 §; ks. myös tämän kert. s. 141 ja Kunnall. asetuskok. s. 32. — ⁹⁾ Kvsto 22 p. marrask. 22 §. — ¹⁰⁾ Ks. Kunnall. asetuskok. s. 121.

Sähkön hinnan korottaminen. Vahvistaessaan kaupungin v:n 1934 talousarvion kaupunginvaltuusto samalla päätti¹⁾, että pienjännitevalo- ja -voimavirran normaalitariffin hinnat vahvistettaisiin tavalliseen valaistukseen kulutetusta virrasta 2:50 markaksi, porras- ja pihavalaitukseen kulutetusta virrasta 2:20 markaksi ja voimavirrasta 1:60 markaksi kWh:lta ja että tehotariffi korotettaisiin samassa suhteessa.

Erinäisten raitiotielinjain ajomaksujen alentaminen. Vaikkakin Raitiotie- ja omnibusbusekeyhtiöllä katsottiin olevan oikeus linjainsa ajomaksujen alentamiseen, mainittu yhtiö halusi saattaa kaupunginvaltuuston tietoon aikomuksensa alentaa Haagan ja Munkkiniemen linjain ajomaksuja siten, että mainittujen linjain kaupungin alueella sijaitsevilla osilla perittäisiin sama ajomaksu kuin yleensä kaupunkilinjajoilla siten järjestettynä, että tariffiraja oli Haagan linjalla heti Ruskeasuon pysäkin pohjoispuolella ja Munkkiniemen linjalla heti Johannesbergin pysäkin länsipuolella. Matkustajilta, jotka ylittivät nämä rajat, kannettaisiin 1 markan lisämaksu linjain päätekohtiin saakka. Kaupunginvaltuusto lausui²⁾ mielipiteenään, ettei sillä ollut mitään muistuttamista ajomaksujen muuttamista vastaan täten.

Rakennusvelvollisuuden täyttämisen määrääjän pidentäminen. Asunto-osakeyhtiö Stenbäckinkatu 10 nimisen yhtiön anomuksesta kaupunginvaltuusto päätti³⁾ myöntää kyseisen yhtiön omistaman XIV kaupunginosan korttelissa n:o 513 sijaitsevan Stenbäckinkadun tontin n:o 10, joka syyskuun 30 p:nä 1927 toimitetussa huutokaupassa⁴⁾ oli myyty, rakennusvelvollisuuden täyttämisen pidennystä 2 vuotta kertomusvuoden syyskuun 30 p:stä lukien eli v:n 1935 syyskuun 30 p:ään, ehdoin että kyseinen yhtiö kertomusvuoden loppuun mennessä suoritti 405,000 markan suuruisen kauppahinnan, josta tähän mennessä oli maksettu 198,450 markkaa, vuosina 1932 ja 1933 maksettavaksi erääntyneet lyhennyserät korkoineen, yhteensä 94,264:15 markkaa, sekä rakennusvelvollisuuden laiminlyönnistä johtuvan ensimmäisen korvausmäärän jäännöserän, 90,000 markkaa, 7 %:n koroin v:n 1930 syyskuun 30 p:stä lukien.

Rakennuksen tornikerrosten sisustamis- ja käyttöoikeuden korvaaminen. Kaupungin vaadittua raastuvanoikeudessa Kiinteistöosakeyhtiö Tornin fastighetsaktiebolag nimisen yhtiön velvoittamista korvaukseksi yhtiölle myönnetystä sen IV kaupunginosan korttelissa n:o 67 omistaman Kalevankadun tontin n:o 2 tornikerrosten sisustamis- ja käyttöoikeudesta⁵⁾ suorittamaan kaupungille 400,000 markkaa korkoineen sekä raastuvanoikeuden kesäkuun 10 p:nä 1931 hylättyä kanteen ja Turun hovioikeuden jätettyä seuraavan vuoden heinäkuun 1 p:nä antamallaan tuomiolla asian raastuvanoikeuden päätöksen varaan korkein oikeus, jossa kaupunginhallitus oli hakenut muutosta hovioikeuden tuomioon, kertomusvuoden toukokuun 16 p:nä antamallaan tuomiolla, harkitsi⁶⁾ oikeaksi velvoittaa kyseisen yhtiön suorittamaan kaupungille 400,000 markkaa 5 %:n koroin lukien tammikuun 19 p:stä 1931 sekä 4,000 markalla korvaamaan kaupungin oikeudenkäyntikulut.

Kunnalliskodissa tapahtunut kavallus. Sen jälkeen kun oli käynyt ilmi, että kunnalliskodin osastonhoitajatar B. Fagerström oli kavaltanut erään mainitun kodin sittemmin kuolleen hoidokin varoja 900 markkaa, minkä määrän hän kuitenkin sittemmin oli maksanut takaisin köyhäinhoidon

¹⁾ Kvsto 20 p. jouluk 1 §. — ²⁾ S:n 22 p. marrask. 23 §. — ³⁾ S:n 13 p. jouluk. 31 §. — ⁴⁾ Ks. v:n 1927 kert. s. 144. — ⁵⁾ Ks. v:n 1930 kert. s. 151. — ⁶⁾ Kvsto 11 p. lokak. 5 §.

kassavirastolle, kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ kaupunkien kunnallislain 52 §:n nojalla pidättää hoitajatar Fagerströmin toistaiseksi virantoimituksesta hyväksyen köyhäinlaitokautakunnan samaa tarkoittavan väliaikaisen toimenpiteen, minkä lisäksi asia päätettiin antaa tuomioistuimen käsiteltäväksi ja ilmoittaa siitä maaherralle.

Kaasulaitoksen liikeapulaisen G. A. Ekholmin kavallukset. Teknillisten laitosten hallitus oli ilmoittanut kaupunginhallitukselle, että kaasulaitoksen liikeapulainen G. A. Ekholm kesän ja syksyn kuluessa oli 32 tapauksessa erilaisia menettelytapoja käyttäen kavaltanut yhteensä 15,973: 50 markkaa. Tästä määrästä Ekholm kuitenkin oli maksanut takaisin 2,395: 50 markkaa, minkä lisäksi hänen lähin esimiehensä oli katsonut velvollisuudekseen suorittaa 5,015: 50 markkaa niiden Ekholmin tekemien kavallusten korvauksena, jotka olivat käyneet mahdollisiksi myynnin tarpeeksi tehoisan valvonnan laiminlyömisestä johdosta. Kavaltaessaan Ekholm oli käyttänyt apunaan kahta asentajaa, H. A. Römänia ja T. A. Wileniusta, jotka olivat saaneet pienen osan anastetuista varoista. Sekä liikeapulainen Ekholm että kummatkin asentajat oli erotettu kaasulaitoksen palveluksesta. Kaupunkien kunnallislain 52 §:n säännöksen mukaisesti kaupunginvaltuusto sittemmin kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti, hyväksyen teknillisten laitosten hallituksen ja kaasulaitoksen erottamistoimenpiteet, päätti ²⁾ ilmoittaa asian tuomioistuimen käsiteltäväksi ja tehdä siitä ilmoituksen maaherralle.

Väärinkäytökset puhtaanapitolaitoksen ostoissa. Sen jälkeen kun kaupunginhallitus oli saanut tietää poliisilaitoksen etsivälle osastolle tehdystä ilmoituksesta, että Teollisuustarvike osakeyhtiö Merko vuosina 1927—30 mydessään puhtaanapitolaitokselle erikoisvärejä, lähinnä ruostesuojavärejä, yhteensä 963,663: 17 markan arvosta, oli veloittanut kohtuuttomia ja korkeampia hintoja kuin muilta asiakkailtaan, sekä väitteestä, että laitoksen johto näissä ostoissa olisi vastaanottanut hyvityksiä, etsivä osasto ja kaupunginreviisori olivat suorittaneet tutkimuksia, joissa m.m. oli ilmennyt, että puhtaanapitolaitoksen hyväksyttäväksi oli esitetty määrältään suurempia laskuja kuin mitä toiminimen omaan kirjanpitoon oli otettu, jolloin toiminimi oli kirjanpäättöksessään merkinnyt syntyneen erotuksen hyvityslaskuna puhtaanapitolaitokselle, suorittamatta sitä kuitenkaan kaupungille tässä yhteydessä, sekä että puhtaanapitolaitos oli mainitulta toiminimeltä ostamistaan tarvikkeista maksanut suhteettoman korkeita hintoja vieläpä suorittanut astian painosta saman hinnan kuin sisällöstä. Koska vastuuvapaus jo oli myönnetty kyseisiltä vuosilta eikä puhtaanapitolaitoksen virkailijoita ollut voitu todeta syypäiksi mihinkään rikolliseen menettelyyn, ei kaupunginhallituksen mielestä vahingonkorvauksen vaatiminen heiltä voinut tulla kysymykseen, mutta koska se kuitenkin piti asiassa ilmennyttä tarkkaamattomuutta laiminlyöntinä virassa, se lähetti asiakirjat puhtaanapitolautakunnalle niihin virkasäännön 12 §:ssä mainittuihin, sille kuuluiin toimenpiteisiin ryhtymistä varten, joihin asia antoi aiheutta. Ostojen vastaisen valvonnan järjestämiseksi puhtaanapitolautakunta kaupunginhallituksen kehoituksesta päätti johtosääntönsä 2 §:n 6 kohdassa olevan määräyksen mukaan vahvistaa sen ylimmän määrän, johon puhtaanapitolaitoksen johtajan ostamien tarveaineiden y.m. arvo sai nousta, 10,000 markaksi.

¹⁾ Kvsto 1 p. marrask. 13 §. — ²⁾ S:n 13 p. jouluk. 23 §.

Saatuun kaupunginhallituksen selvittelyn kysymyksestä kaupunginvaltuusto palautti¹⁾ asian kaupunginhallitukselle edelleen selvitettäväksi.

Tämän johdosta kaupunginhallitus asetti erityisen valiokunnan²⁾ lisäselvitystä hankkimaan. Koska suoritettussa tutkimuksessa tuli ilmi seikkoja, joiden nojalla oli syytä olettaa puhtaanapitolaitoksen johdon menettelleen rikollisesti, kaupunginhallitus tutkijalautakunnan ehdotuksesta lähetti asiaa koskevan aineiston kaupunginviskaalinvirastolle syytteen nostamiseksi puhtaanapitolaitoksen johtajaa, insinööri E. Rosenbröijeriä vastaan. Asiakirjat joutuivat tämän jälkeen raastuvanoikeuden kolmannelle osastolle, mutta sen toimesta pidettyjen lisäkuulustelujen jälkeen ei insinööri Rosenbröijeriä vastaan tehtyä ilmoitusta katsottu todennäköisiin syihin perustuvaksi, minkä vuoksi asiakirjat palautettiin kaupunginhallitukselle, joka kuitenkin edelleen katsoi, että täydellinen selvitys asiassa saataisiin ainoastaan jättämällä se laillisen tuomioistuimen käsiteltäväksi. Kaupunginhallituksen ehdotuksesta kaupunginvaltuusto sittemmin päättikin³⁾ pyytää oikeuskanslerinvirastolta uuden tutkimuksen toimeenpanemista ja mahdollisen syytteen nostamista asiassa.

Kaupungin viranhaltijain palkkain väliaikainen vähentäminen. Kaupungin viranhaltijain palkkain vähentämiseksi v. 1934 kuten kahtena edellisenäkin pulavuotena kaupunginvaltuusto määräsi⁴⁾:

että kaupungin viranhaltijain voimassa olevaa palkkasääntöä v:n 1934 aikana oli sovellettava siten, että viranhaltijain nauttimain peruspalkkain määristä vähennettiin huoltovelvollisilta 5 % ja viranhaltijoilta ilman huoltovelvollisuutta 10 %;

että sopimuspalkkaisten viranhaltijain, palkkasääntöön merkitsemättömäin pysyväisten virkain haltijain sekä työmäärärahoista palkattujen samoin kuin muidenkin kuukausipalkkaa nauttivien palkat oli vähennettävä samojen perusteiden mukaisesti;

että edellisissä kohdissa mainittujen henkilöiden palkkioista v:n 1934 aikana oli vähennettävä 10 % huoltovelvollisuudesta riippumatta;

että vähennys ei koskenut palkkoja, jotka olivat pienemmät kuin 1,500 markkaa kuukaudelta päätoimesta ja että vähennetyt palkat eivät saaneet alittaa 1,500 markkaa kuukaudelta;

että kaupunginhallitus sai ratkaista viranhaltijain huoltovelvollisuutta koskevat kysymykset noudattaen seuraavia periaatteita: huoltovelvollisiksi katsotaan perheenisä huolimatta siitä, onko hänellä lapsia vai ei, perheenäiti, joka on leski ja jolla on huollettavanaan lapsia tai jonka miehellä ei ole tuloja, ja naimaton henkilö, jolla on huollettavanaan varaton läheinen omainen tai jolla on kasvattilapsi; jos viranhaltijat ovat keskenään naimisissa ja ovat lapsettomia, vähennetään kummankin palkasta 10 %; jos heillä on lapsia tai joku muu henkilö huollettavanaan, vähennetään suurempipalkkaiselta 5 % ja toiselta 10 %; samoin menetellään viranhaltijan suhteen, jonka puoliso on muussa ansiotyössä kuin kaupungin palveluksessa;

että myönnettävät eläkkeet ja hautausavut oli määrättävä vähentämättömien palkkain perusteella;

että valtuuston päätös palkkain vähentämisestä koski sellaisiakin kaupungilta palkkaa nauttivia viranhaltijoita, jotka eivät olleet irtisanottavissa, mikäli uusi laki teki tällaisen palkkain vähennyksen mahdolliseksi.

¹⁾ Kvsto 8 p. helmik. 9 §. — ²⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 18 liitteinen. — ³⁾ Kvsto 13 p. jouluk. 9 §; ks. myös tämän kert. s. 147. — ⁴⁾ Kvsto 20 p. syysk. 3 §.

mutta muussa tapauksessa ainoastaan mikäli mainitut viranhaltijat, kaupunginhallituksen heitä siihen kehoitettua, suostuivat vähennykseen;

että kaupunginhallitusta oli kehoitettava asianomaisten lautakuntain ja laitosten välityksellä saattamaan niiden viranhaltijain tietoon, joita päätös koski, että palkat tammikuun 1 p:stä 1934 saman vuoden loppuun vähennettiin edellä mainitulla tavalla, ja hankkimaan viranhaltijoilta vahvistus tästä tiedoksiannosta;

että palkat oli merkittävä talousarvion menopuolelle vähentämättömin määrin ja tulopuolelle merkittävä edellä mainitulla tavalla tapahtuvan palkkain vähennyksen aiheuttama säästö; sekä

että valtuuston päätös raastuvanoikeuden ylimääräisten neuvosmiesten, avustavan toisen kaupunginvoudin, kaupunginkamreerin ja toisen kaupunginlääkärin palkkain vähentämisestä oli alistettava valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Viranhaltijain palkkain vähennystä koskeva valitus. Helsingin kaupungin virkamiesyhdistyksen anomus, että kaupunginvaltuuston seuraavaksi vuodeksi päättämä viranhaltijain palkkain 5 ja 10 %:n vähennys olosuhteiden parantumisen vuoksi, jollei sitä voitu kokonaan peruuttaa, pienennettäisiin 4 ja 8 %:iin, kuten valtio oli tehnyt omien viranhaltijainsa palkkain vähennyksen suhteen, ei antanut¹⁾ valtuustolle toimenpiteen aihetta.

Kaupungin opetuslaitosten tuntiopettajain palkkiot. Vahvistaessaan kaupungin v:n 1934 talousarvion kaupunginvaltuusto samalla päätti²⁾ vahvistaa kaupungin opetuslaitosten tuntiopettajain tuntipalkkiot v:ksi 1934 kansakouluissa 18 markaksi, jatkokouluissa tyttöjen käsitöiden ja kotitalouden opetuksesta 18 markaksi ja tietopuolisten aineiden ja veiston opetuksesta 24 markaksi, ammatti- ja taideteollisuuskouluissa ammatti-hygienian opetuksesta 55 markaksi ja muusta opetuksesta 24—30 markaksi, työväenopistoissa opetustunneista 24—30 markaksi ja luentopalkkion 135 markaksi, sekä vahvistaa kansakoulujen ja jatkokoulujen voimistelun ja urheiluharjoitusten ohjaamisesta ja uinnin opetuksesta maksettavat tunti-palkkiot 18 markaksi.

Valmistavan tyttöjen ammattikoulun leipomon valvonta. Kaupunginvaltuusto oikeutti³⁾ ammattiopetuslaitosten johtokunnan valmistavan tyttöjen ammattikoulun tilapäisen työvoiman palkkaamiseen varatuista varoista suorittamaan edellisenä vuonna perustetun⁴⁾ valmistavan tyttöjen ammattikoulun leipomon toimintaa valvovalle talousopettajattarelle määrätyn 500 markan kuukausipalkkion v:lta 1932, jota varten ei ollut merkitty määrärahaa mainitun vuoden talousarvioon.

Henkilökohtaisen palkankorotuksen myöntämistä kaupunginorkesterin johtajalle, professori G. Schnéevoigtille koskevan ehdotuksen kaupunginvaltuusto epäsi⁵⁾.

Sairaanhoitajatarkoulun oppilaiden palkkauksen uudelleenjärjestely. Koska kaupungin sairaanhoitajatarkoulun oppilaille maksettiin paljon suurempaa palkkaa kuin minkä valtion koulun oppilaat saivat, kaupunginvaltuusto päätti⁶⁾ tämän eroavaisuuden tasoittamiseksi, että niille oppilaille, jotka otettiin kaupungin sairaanhoitajatarkouluun v. 1934 ja myöhemmin, suoritettaisiin heidän ollessaan kolmannella vuosikurssilla luontoisetujen lisäksi rahapalkkaa vain 350 markkaa kuukaudessa entisten 903 markan asemesta.

¹⁾ Kvsto 13 p. jouluk. 12 §. — ²⁾ S:n 20 p. jouluk. 1 §. — ³⁾ S:n 25 p. tammik. 33 §. —

⁴⁾ Vrt. tämän kert. s. 46. — ⁵⁾ Kvsto 7 p. kesäk. 12 §. — ⁶⁾ S:n 1 p. marrask. 10 §.

Oikeus palkan nauttimiseen sairauden takia myönnetyn virkavapauden ajalla. Ottaen huomioon, että hakijaa hoidettiin vapaapaikalla tuberkuloosisairaalaissa, evättiin ¹⁾ tuberkuloosisairaalan alihoitajattaren E. Toivosen anomus saada nauttia täyttä tai osittaista palkkaa jatkettun sairaslomansa aikana lukien lokakuun 16 p:stä 1932 kunnes hän tulisi työkykyiseksi, hoidon niin vaatiessa aina huhtikuun 16 p:ään 1933 saakka.

Oikeus lukea hypäkseen virkavuosia. Tulkiten kaupungin viranhaltijain eläkesäännön 9 §:n määräyksen siten, että viranhaltija voi eläkkeen saamiseksi lukea hyväkseen aikaisemmin työntekijänä palvelemaansa ajan, kaupunginvaltuusto oikeutti ²⁾ vesijohtolaitoksen aliputkimestarin V. Niemisen mainitussa tarkoituksessa lukemaan hyväkseen ajan v:n 1892 toukokuusta v:n 1927 loppuun, jolloin hän oli palvellut vesijohtolaitoksen työntekijänä.

Kaupunginorkesterin torvensoittaja J. Paavola, joka oli palvellut kaupungin avustamassa Helsingin torvisoittokunnassa 10 vuotta ja Helsingin sinfoniaorkesterissa 2 vuotta sekä syyskuun 1 p:stä 1914 syyskuun 1 p:ään 1920 kaupunginorkesterissa 9 kuukauden palvelussopimuksin ja sen jälkeen koko vuoden käsittävin sopimuksin, sekä saman orkesterin klarinetinsoittaja K. G. Gyllström, joka oli palvellut kaupungin avustamassa Filharmonisen seuran orkesterissa 8 vuotta sekä lokakuun 15 p:n 1919 ja kesäkuun 1 p:n 1925 välisen ajan kaupunginorkesterissa 9 kuukauden sopimuksin ja sen jälkeen koko vuoden sopimuksin, oikeutettiin ³⁾ heidän nyt sairauden vuoksi erotessaan orkesterista eläkettä varten lukemaan hyväkseen Filharmonisen seuran orkesterissa ja Helsingin sinfoniaorkesterissa palvelemaansa aika mutta ei Helsingin torvisoittokunnassa suoritettua toimintaa.

Kaupungin lauta- ja johtokuntain sekä komiteain ja valiokuntain puheenjohtajain, varapuheenjohtajain ja jäsenten palkkioiden vähentäminen. Kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾, että sen kesäkuun 12 p:nä 1929 ja joulukuun 17 p:nä 1930 tekemissä päätöksissä mainitut ja muut niihin verrattavat palkkiot oli v. 1934 edelleen suoritettava 10 %:lla vähennetyin määrin.

Toisen kaupunginvoudin konttori oikeutettiin ⁵⁾ ylittämään painatus- ja sidontamäärärahaansa 10,000 markkaa.

Kaupunginhallituksen määrärahan ylittäminen. Kaupunginhallituksen ilmoitettua, että työttömyyden seurausten lieventämiseen sen käytettäväksi varattua v:n 1932 määrärahaa oli täytynyt ylittää 127,655: 60 markkaa, mikä johtui etupäässä siitä, että kaupunki valtion varatyöehtojen mukaisesti oli antanut matka-, vaate- y.m. avustuksia valtion varatöihin lähetetyille työttömille, kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ hyväksyä ylityksen.

Satamalautakunta oikeutettiin ⁷⁾ ylittämään Helsingin makasiiniosakeyhtiölle satamakannannasta suoritettavan korvauksen maksamiseen varattua määrärahaa 80,000 markkaa.

Oikeusaputoimisto oikeutettiin ⁸⁾ ylittämään v:n 1932 valaistusmäärärahaa 532: 80 markkaa ja tarverahoja 2,415: 90 markkaa.

Teurastamon kaluston y.m. hankinta. Kaupunginvaltuusto myönsi ⁹⁾ Teurastuslaitos nimiseen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 525,000 markkaa teurastamolautakunnalle käytettäväksi teurastamon ja siihen liittyvien laitosten varustamiseksi tarpeellisella kalustolla, koneilla, työkaluilla y.m.

¹⁾ Kvsto 25 p. tammik. 39 §. — ²⁾ S:n 8 p. helmik. 19 §. — ³⁾ S:n 21 p. kesäk. 25 §. — ⁴⁾ S:n 20 p. syysk. 4 §; ks. myös v:n 1930 kert. s. 77. — ⁵⁾ Kvsto 22 p. marrask. 10 §. — ⁶⁾ S:n 8 p. helmik. 13 §. — ⁷⁾ S:n 1 p. marrask. 7 §. — ⁸⁾ S:n 25 p. tammik. 34 §. — ⁹⁾ S:n 22 p. maalisk. 13 §.

Lisämäärärahan myöntäminen teurastamon rakennustoimikunnalle. Teurastamon rakennustoimikunnan anottua 2,800,000 markan suuruisia lisämäärärahaa sen johdosta, että oli osoittautunut välttämättömäksi suorittaa teurastamossa erinäisiä lisätoimia, ja koska Suomen markan arvon teurastamon rakennusaikana kahdesti tapahtunut lasku oli suuresti kallistanut ulkomaisia hankintoja, kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ merkitä v:n 1934 talousarvioon anotun määrärahan teurastamon rakennustoimikunnan käytettäväksi. Toimikunta oikeutettiin samalla jo kertomusvuonna käyttämään määrärahasta 1,000,000 markkaa.

Lisämääräraha terveydenhoitolautakunnalle. Pääluokkaan Terveydenhoito sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi ²⁾ terveydenhoitolautakunnan painatus- ja sidontamäärärahaan 12,000 markan lisäyksen.

Varattomain lääkäriapu. Koska varattomille annettavaa lääkäriapua varten varatut varat vallitsevan pula-ajan ja työttömyyden vuoksi kävivät riittämättömiksi, kaupunginvaltuusto myönsi niihin seuraavat lisäykset: v:n 1932 lääkärien, eläinlääkäreiden ja sairaanhoitohenkilökunnan tilapäisen työvoiman määrärahaan saman vuoden Terveydenhoito nimiseen pääluokkaan merkityistä käyttövaroistaan eri aikoina 10,000 markan ³⁾ ja 2,641: 50 markan ⁴⁾ lisäykset sekä oikeutti ⁵⁾ lisäksi terveydenhoitolautakunnan ylittämään kyseistä määrärahaa 2,055 markkaa; kertomusvuoden pääluokkaan Terveydenhoito sisältyvistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi ²⁾ saman vuoden lääkäreiden, eläinlääkäreiden ja sairaanhoitohenkilökunnan tilapäisen työvoiman määrärahaan 38,000 markan lisäyksen oikeuttaen ⁶⁾ myöhemmin terveydenhoitolautakunnan ylittämään sitä 6,500 markkaa.

Maidontarkastamolle myönnettiin ⁷⁾ sekalaisten menojen pääluokkaan sisältyvistä kaupunginvaltuuston yleisistä käyttövaroista 2,000 markan lisäys maidontarkastamon kaluston kunnossapitomäärärahaan sekä oikeutettiin ⁸⁾ terveydenhoitolautakunta ylittämään maidontarkastamon liian pieniksi osoittautuneita tarverahoja 4,000 markkaa ja sen määrärahaa Vaatteiden pesu 1,000 markkaa.

Terveydellisten tutkimusten laboratorin v:n 1932 lämpömäärärahaan kaupunginvaltuusto myönsi ³⁾ saman vuoden Terveydenhoito nimiseen pääluokkaan merkityistä käyttövaroistaan 4,000 markan lisäyksen.

Terveystoimiston määrärahan ylittäminen. Kaupunginvaltuusto oikeutti ⁸⁾ terveydenhoitolautakunnan ylittämään terveystoimiston tarverahoja 1,000 markkaa.

Tuberkuloosihuoltotoimiston riittämättömäksi osoittautunutta määrärahaa Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet terveydenhoitolautakunta oikeutettiin ⁸⁾ ylittämään 18,000 markkaa.

Kouluhammasklinikan lisämäärärahat. Kaupunginvaltuusto myönsi ⁴⁾ v:n 1932 Terveydenhoito nimiseen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kouluhammasklinikan saman vuoden lääkkeiden ja sairaanhoitotarvikkeiden määrärahaan 5,200 markan lisäyksen sekä oikeutti ⁸⁾ terveydenhoitolautakunnan ylittämään mainitun klinikan kertomusvuoden vastaavaa määrärahaa 7,000 markkaa.

¹⁾ Kvsto 13 p. jouluk. 22 §. — ²⁾ S:n 30 p. elok. 15 §. — ³⁾ S:n 25 p. tammik. 29 §. — ⁴⁾ S:n 8 p. helmik. 17 §. — ⁵⁾ S:n 1 p. maalisk. 21 §. — ⁶⁾ S:n 13 p. jouluk. 20 §. — ⁷⁾ S:n 11 p. lokak. 16 §. — ⁸⁾ S:n 13 p. jouluk. 21 §.

Lisämäärärahoja sairaaloille. Koska eräät kertomusvuoden talousarvioon sairaaloita varten merkityt määrärahat eri syistä olivat osoittautuneet riittämättömiksi, kaupunginvaltuusto myönsi ¹⁾ Sairaanhoito nimiseen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan seuraavat tarpeen vaatimat lisämäärärahat: Marian sairaalan määrärahaan Tilapäistä työvoimaa 8,000 markkaa ja Sairaslomasijaiset 10,000 markkaa, kulkutautisairaalan vedenkutusmäärärahaan 12,000 markkaa, Kivelän sairaalan määrärahaan Kaluston kunnossapito 15,000 markkaa ja Erilaatuiset menot 6,000 markkaa, Nikkilän sairaalan määrärahaan Sairaslomasijaiset 15,000 markkaa, Tarverahat 7,000 markkaa, Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet 10,000 markkaa, Yleisten laitteiden kunnossapito 25,000 markkaa, Kuljetus ja matkakustannukset 20,000 markkaa ja Perhehoitomaksut 120,000 markkaa, tuberkuloosisairaalan kaluston kunnossapitomäärärahaan 20,000 markkaa ja ruokintamäärärahaan 100,000 markkaa sekä määrärahaan Sairalamaksuja Suomen punaisen ristin sairaalaan, kaupunginhallituksen käytettäväksi 100,064 markkaa. Lisäksi valtuusto oikeutti sairaalahallituksen ylittämään viimeksimainittua määrärahaa 22,861 markkaa.

Kivelän sairaalan potilaiden röntgentutkimusten järjestäminen. Koska Kivelän sairaalassa ei ollut omaa röntgenlaitosta, sairaalahallitukselle myönnettiin ²⁾ oikeus tehdä Suomen punaisen ristin sairaalan johtokunnan kanssa sopimus Kivelän sairaalan sisätautien osaston potilaiden röntgentutkimusten toimittamiseksi lähellä olevassa Punaisen ristin sairaalassa, mihin tarkoitukseen kertomusvuodeksi myönnettiin 30,000 markkaa pääluokkaan Sairaanhoito sisältyvistä kaupunginvaltuuston käyttövaroista. Samalla sairaalahallitus oikeutettiin vahvistamaan taksa, jonka mukaan maksu kyseisistä röntgentutkimuksista oli suoritettava.

Lisämäärärahoja köyhäinhoitotarkoituksiin. Köyhäinhoitolautakunta oikeutettiin ³⁾ ylittämään erinäisiä v:n 1932 määrärahoja, kutakin enintään seuraavan verran: köyhäinhoitolauskunnan ja kanslian määrärahaa Tilapäistä työvoimaa 45,000 markkaa ja Valaistus 4,000 markkaa sekä Kustannukset elätteelleannosta, laitoshoidosta köyhäinhoidolle kuulumattomissa laitoksissa ja suoranaista avustuksista nimiseen talousarvion lukuun merkittyä määrärahaa Sairaanhoidokustannukset 1,400,000 markkaa, Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet 80,000 markkaa, Suoranaiset avustukset 1,300,000 markkaa ja Päivähoitokustannukset 40,000 markkaa.

Köyhäinhoitolauskunnan seitsemän avustuskanslian työmäärän valitsevan pulakauden johdosta yhä lisääntyessä alkaen käydä niille ylivoimaiseksi kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ oikeuttaa lautakunnan maaliskuun 15 p:stä lukien perustamaan kaksi uutta ylimääräistä avustuskansliaa sekä myöntää niiden perustamista ja ylläpitoa varten vuoden loppuun 659,000 markkaa Köyhäinhoito nimiseen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

Samoista varoista valtuusto myöskin myönsi ⁵⁾ köyhäinhoitolautakunnan ja kanslian tarverahoihin 60,000 markan lisämäärärahan ja Kustannukset elätteelleannosta, laitoshoidosta köyhäinhoidolle kuulumattomissa laitoksissa ja suoranaista avustuksista nimiseen talousarvion lukuun sisältyvään suoranaisten avustusten määrärahaan 7,281,000 markan lisäyksen, sitä vastoin eväten kaupunginhallituksen ehdotuksen kunnallislain 29 §:n edellyttämän 5-jäsenisen valiokunnan asettamisesta asiantuntijain

¹⁾ Kvsto 22 p. marrask. 15 §. — ²⁾ S:n 7 p. kesäk. 11 §. — ³⁾ S:n 25 p. tammik. 27 §. — ⁴⁾ S:n 1 p. maalisk. 22 §. — ⁵⁾ S:n 21 p. kesäk. 16 §.

avulla tutkimaan köyhäinhoitomenojen supistamismahdollisuuksia. Köyhäinhoitolautakunnan tämän jälkeen jälleen anottua saada ylittää tilejään menojensa peittämiseksi valtuusto vielä, päättäen kehoittaa kaupunginhallitusta yksissä neuvoin köyhäinhoitolautakunnan kanssa sopivaksi katsomallaan tavalla keksimään keinoja köyhäinhoitomenojen supistamiseksi, oikeutti ¹⁾ köyhäinhoitolautakunnan ylittämään talousarvion edellä mainitussa luvussa suoranaisiin avustuksiin varattua määrärahaa 8,000,000 markkaa sekä myöhemmin ²⁾ saman luvun määrärahaa Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet enintään 300,000 markkaa ja Suoranaiset avustukset enintään 7,500,000 markkaa.

Lisämäärärahoja lastensuojelutoimintaa varten. Kaupunginvaltuuston v:n 1932 Lastensuojelutoiminta nimiseen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroista myönnettiin ³⁾ lastensuojelulautakunnan saman vuoden painatus- ja sidontamäärärahaan 3,000 markan lisäys, Sijoitus yksityishoitoon, apumaksut y.m. nimisessä talousarvion luvussa tylsämielisten lasten erikoishoitoa ja opetusta sekä kuuromykkäin ja raajarikkoisten lasten ammattiopetusta varten varattuihin määrärahoihin kumpaankin 10,000 markan lisäykset sekä saman luvun lasten hampaidenhoitomäärärahaan 5,000 markan lisäys.

Samoista varoista valtuusto myönsi ⁴⁾ lastenhuoltolaitosten lämpö- määrärahaan 6,000 markan, valaistusmäärärahaan 1,000 markan, puhtaana- pitomäärärahaan 2,000 markan, tarverahoihin 1,000 markan, lääkkeitä ja sairaanhoitovälineitä varten varattuun määrärahaan 500 markan, käyttövoimamäärärahaan 1,000 markan sekä yleisten laitteiden kunnossapitoon varattuun määrärahaan 1,800 markan lisäykset.

Lastensuojelulautakunnan hallintaan kuuluvan vastaanottokodin laajentamisen ⁵⁾ johdosta kaupunginvaltuusto myönsi ⁶⁾ pääluokkaan Lastensuojelutoiminta merkityistä kertomusvuoden käyttövaroistaan 7,200 markan suuruisen lisämäärärahan lastenhuoltolaitosten palkkasääntöön merkitsemättömäin pysyväisten virkain määrärahaan.

Lisämäärärahain myöntäminen kansakouluille. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁷⁾ yleisten töiden hallituksen oikeuttamista tulipalon Vallilan suomenkielisessä kansakoulussa aiheuttamien vahinkojen korjaamiseksi ylittämään kansakoulutalojen edellisen vuoden korjaus- ja kunnossapitomäärärahaa 45,000 markkaa koskevan kaupunginhallituksen toimenpiteen ⁸⁾.

Pääluokkaan Opetus- ja sivistyslaitokset sisältyvistä käyttövaroistaan valtuusto myönsi ⁹⁾ 2,000 markan suuruisen lisäyksen suomenkielisten kansakoulujen palkkiomäärärahaan Kallioon suunniteltuun uuteen kansakouluun ¹⁰⁾ jo rakennusaikana tarvittavan johtajan palkkaamiseksi, joka samalla olisi tähän uuteen koulupiiriin kuuluvien, mutta toistaiseksi hajallaan eri paikoissa toimivien luokkien johtaja. Lisäksi valtuusto oikeutti ¹¹⁾ suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan ylittämään mainittujen koulujen suoranaisien avustusten määrärahaa enintään 132,000 markkaa.

Ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunta oikeutettiin ylittämään kyseisten koulujen määrärahaa Kaluston hankinta 5,000 markkaa ¹²⁾ Vallilan uuden kansakoulun poikain jatko-opetusta varten varattujen huoneiden kaluston täydentämiseksi sekä niiden riittämättömiä määrärahoja

¹⁾ Kvsto 30 p. elok. 14 §. — ²⁾ S:n 22 p. marrask. 17 §. — ³⁾ S:n 25 p. tammik. 32 §. —

⁴⁾ S:n 25 p. tammik. 30 §. — ⁵⁾ Ks. v:n 1932 kert. s. 66. — ⁶⁾ Kvsto 1 p. maalisk. 23 §. —

⁷⁾ S:n 25 p. tammik. 20 §. — ⁸⁾ Ks. v:n 1932 kert. s. 162. — ⁹⁾ Kvsto 21 p. kesäk. 18 §. —

¹⁰⁾ Ks. tämän kert. s. 18. — ¹¹⁾ Kvsto 22 p. marrask. 19 §. — ¹²⁾ S:n 13 p. jouluk. 25 §.

Koulutarvikkeet 30,000 markkaa ¹⁾ ja Suoranaiset avustukset 15,000 markkaa ²⁾).

Ammattikouluille myönnetyt määrärahat. Ammattiopetuslaitosten johtokunta oikeutettiin ³⁾ ylittämään valmistavan poikain ammattikoulun tilapäisen työvoiman määrärahaa 20,000 markkaa, mikä oli tarpeellista, koska kaupungin ammattikouluissa vuoden alusta oli siirrytty maksamaan opettajille tuntiopetuksesta palkkiota ainoastaan lukuvuoden ajalta sen sijaan, että ennen koko lukuvuoden palkkio oli jaettu 12 kuukauden osalle ja maksettu kuukausittain, joten nyt syyslukukaudelta 1932 oli maksettava lisäpalkkiota.

Valmistavan tyttöjen ammattikoulun v:n 1932 ruokintamäärärahaa kaupunginvaltuusto oikeutti ⁴⁾ ammattiopetuslaitosten johtokunnan ylittämään enintään 30,000 markkaa, syystä että vasta mainitun vuoden alussa perustetun ⁵⁾ kyseisen koulun leipomon raaka-aineiden tarvetta ei ollut osattu ennakolta tarkalleen arvioida, sekä myönsi ⁶⁾ myöhemmin samaan määrärahaan pääluokkaan Opetus- ja sivistyslaitokset sisältyvistä käyttövaroistaan vielä 67,490: 90 markan suuruisen lisäyksen leipomon edellisen vuoden maksamattomain laskujen suorittamista varten. Edelleen valtuusto päätti ⁷⁾, että kyseisen koulun saman vuoden määrärahoja Valaistus, Siivoaminen, Kaluston hankinta, Kaluston kunnossapito ja Tarverahat, jotka olivat osoittautuneet riittämättömiksi, sai ylittää vastaavasti 305: 20 markkaa, 4,584: 25 markkaa, 604: 70 markkaa, 809: 80 markkaa ja 611: 20 markkaa.

Pääluokkaan Opetus- ja sivistyslaitokset sisältyvistä kertomusvuoden käyttövaroistaan valtuusto myönsi ⁸⁾ 4,000 markan lisämäärärahan puheena olevan koulun tarverahoihin sekä 17,860 markan lisäyksen sen ruokintamäärärahaan. Samalla ammattiopetuslaitosten johtokunta oikeutettiin ylittämään viimeksimainittua määrärahaa 72,140 markkaa.

Lastentarhain lisämäärärahat. Kaupunginvaltuusto myönsi ⁹⁾ pääluokkaan Opetus- ja sivistyslaitokset merkityistä v:n 1932 käyttövaroistaan lastentarhain kyseisen vuoden siivousmäärärahaan 834: 40 markan suuruisen lisäyksen, mikä tarvittiin kolmen lastentarhan sinä vuonna muutettua uusiin huoneistoihin.

Kertomusvuoden vastaavista varoista myönnettiin ¹⁰⁾ 1,140 markkaa lastentarhain ja niihin liittyvien laitosten määrärahaan Tilapäistä työvoimaa aputytön palkkaamista varten tilapäisesti Bertha-Maria-hemmet nimiseen lastentarhaan.

Musiikkilautakunnan määrärahan ylittäminen. Kaupunginvaltuusto oikeutti ¹¹⁾ musiikkilautakunnan ylittämään edellisen vuoden tarverahojaan 982 markkaa.

Kaasulaitoksen määrärahan ylittäminen. Kaupunginvaltuusto oikeutti ¹²⁾ kaasulaitoksen ylittämään katuvalaistuksen muiden kustannusten määrärahaa sen osoittauduttua liian pieneksi 120,000 markkaa.

Lisämäärärahoja yleisiä töitä varten. Kaupunginvaltuusto oikeutti rakennustoimiston satamarakennusosaston ¹³⁾ ylittämään eräitä riittämättömiksi osoittautuneita korjaus- ja kunnossapitomäärärahojaan, nimittäin määrärahaa Rautatieraitteet 120,000 markkaa, Tavaralavat, halkomitat ja

¹⁾ Kvsto 22 p. marrask. 20 §. — ²⁾ S:n 13 p. jouluk. 26 §. — ³⁾ S:n 13 p. jouluk. 27 §. — ⁴⁾ S:n 8 p. helmik. 18 §. — ⁵⁾ Vrt. tämän kert. s. 41. — ⁶⁾ Kvsto 23 p. toukok. 16 §. — ⁷⁾ S:n 22 p. maalisk. 15 §. — ⁸⁾ S:n 1 p. marrask. 11 §. — ⁹⁾ S:n 25 p. tammik. 31 §. — ¹⁰⁾ S:n 30 p. elok. 16 §. — ¹¹⁾ S:n 22 p. maalisk. 16 §. — ¹²⁾ S:n 11 p. lokak. 13 §. — ¹³⁾ S:n 13 p. jouluk. 18 §.

satamakonttorin veneet 10,000 markkaa sekä Lentosatamat 7,000 markkaa, sekä yleisten töiden lautakunnan¹⁾ ylittämään puistojen ja istutusten korjauksiin ja kunnossapitoon varattua määrärahaa, joka myöskin oli osoitautunut aivan riittämättömäksi, 100,000 markkaa.

Valaistuksen järjestäminen. Kaupunginvaltuusto päätti²⁾, että kertomusvuoden talousarvioon merkityistä 75,000 markan suuruisesta Kaivopuiston rantatien valaistusmäärärahasta ja 16,000 markan suuruisesta Niittykadun valaistusmäärärahasta sai käyttää 21,000 markkaa valaistuksen järjestämiseen Vilhonvuoren puistikkoon ja 69,000 markkaa Pohj. Hesperiankadun sekä sen ja Etel. Hesperiankadun välisen Mechelininkadun osan katuvalaistuksen järjestämiseen.

Keskuskeittolan määrärahan ylittäminen. Keskuskeittolan johtokunta oikeutettiin³⁾ ylittämään v:n 1932 valaistusmäärärahaansa 1,081: 05 markkaa ja korjausmäärärahaansa 8,466: 70 markkaa, minkä keskuskeittolan laajentunut käyttö teki välttämättömäksi, sekä saman vuoden työpalkkamäärärahaansa 209,388: 45 markkaa, minkä ylityksen tarpeellisuus aiheutui siitä, että keskuskeittolan henkilökuntaa tällöin alettiin veloittaa sen nauttimista luontoiseduista.

Kiinteistölautakunnan ja kiinteistötoimiston määrärahan ylittäminen. Kiinteistötoimisto oikeutettiin⁴⁾ ylittämään kiinteistölautakunnan ja kiinteistötoimiston edellisen vuoden siivoamismäärärahaa 1,200 markkaa.

Kiinteistölautakunta oikeutettiin ylittämään v:n 1932 talousarvioon merkittyä Maatalousosaston hoitamat tilat nimisen luvun määrärahaa Navetta ja sikala 6,682: 65 markkaa⁵⁾ sekä kertomusvuoden talousarvion vastaavan luvun määrärahaa Rakennukset 20,000 markkaa⁶⁾.

Ruoholahdenkadun talon n:o 5 (tontin n:o 15) aiheuttamat menot. Kaupunginvaltuusto päätti⁷⁾, että edellisenä vuonna ostettujen⁸⁾ Aktiebolaget Gräsviksgatan 5 osakeyhtiön huoneistojen v:n 1932 kesäkuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n välisen ajan vuokratuloista, jotka nousivat kaikkiaan 115,510 markkaan, saisi suorittaa niiden saman ajan menot, yhteensä 95,468: 55 markkaa, josta yhtiövuokra oli 50,501: 15 markkaa, korjaukset 41,016: 20 markkaa ja siivous y.m. menot 3,951: 20 markkaa.

Normaalikellojen kunnossapito. Kaupunginvaltuusto oikeutti⁹⁾ sähkönkulutuksen suurenemisen johdosta kaupunginhallituksen ylittämään v:n 1932 talousarvion määrärahaa Normaalikellojen kunnossapito 2,453: 55 markkaa.

Lisäyksen myöntäminen Kulosaaren sillan korjausmäärärahaan. Sen johdosta, että kertomusvuoden Kulosaaren sillan tulojen käyttö nimiseen määrärahaan sisältyvä erä Korjaukset oli osoittanut riittämättömäksi, kaupunginvaltuusto päätti¹⁰⁾ oikeuttaa rakennustoimiston käyttämään ensinmainitun määrärahan Kulosaaren sillan rahastoon siirrettävästä erästä mainittuna vuonna sillan korjauksiin enintään 25,000 markkaa.

Määrärahan myöntäminen tilusvaihdon toteuttamiseen. Sen jälkeen kun Tuomarinkylän tietä varten tarvittavien maa-alueiden hankkimista koskevat tilusvaihtosopimukset oli lopullisesti tehty, kaupunginvaltuusto myönsi¹¹⁾ kiinteän omaisuuden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan lautamies O. W. Nyströmin perikunnalle 11,800 markkaa korvaukseksi luovutetun ja perikunnan saaman metsän arvon erotuksesta.

¹⁾ Kvsto 20 p. syysk. 16 §. — ²⁾ S:n 7 p. kesäk. 10 §. — ³⁾ S:n 22 p. maalisk. 17 §. —

⁴⁾ S:n 22 p. maalisk. 11 §. — ⁵⁾ S:n 12 p. huhtik. 11 §. — ⁶⁾ S:n 22 p. marrask. 12 §. —

⁷⁾ S:n 8 p. helmik. 16 §. — ⁸⁾ Ks. v:n 1932 kert. s. 28. — ⁹⁾ Kvsto 25 p. tammik. 22 §. — ¹⁰⁾ S:n

13 p. jouluk. 19 §. — ¹¹⁾ S:n 7 p. kesäk. 6 §; ks. v:n 1932 kert. s. 12.

Lisäkorvauksen suorittaminen Suomen punaisen ristin sairaalalle. Kun v:n 1932 lokakuussa ensi kerran oli suoritettava Suomen punaiselle ristille sen ja kaupungin välisessä sopimuksessa¹⁾ mainittu korvaus kaupungin hallussa olevista vakinaisista sairauspaikoista heräsi kysymys siitä, oliko korvauksen laskuperusteeksi asetettava Marian sairaalan v:n 1931 bruttomenot vai oliko Marian sairaalan hoitopäiväkustannuksista vähennettävä tulopuolella olevat luontoisetukorvaukset. Kaupunginhallitus suoritti sen vuoksi aluksi ainoastaan viimeksimainitulla tavalla lasketun määrän, mutta tuli perusteellisten tutkimusten jälkeen sellaiseen käsitykseen, että kyseistä korvausta maksettaessa oli laskuperusteeksi otettava Marian sairaalan bruttohoitokustannukset, minkä johdosta kaupunginvaltuusto sen ehdotuksesta päätti²⁾ suorittaa Suomen punaisen ristin sairaalalle v:n 1932 viimeiseltä neljännekseltä maksettavan lisäkorvauksen eli 101,936 markkaa Sairaanhoidon nimiseen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan.

Määrärahan myöntäminen keskussairaalakomitealle. Asettamansa keskussairaalakomitean anomuksesta kaupunginvaltuusto osoitti³⁾ sekalaisten menojen pääluokkaan sisältyvistä yleisistä käyttövaroistaan 34,115 markkaa mainitun komitean tilauksesta ja sen laskuun suoritettujen keskussairaalalan lämpö- ja voimakysymyksen selvittelykustannusten aiheuttaman kahden v:ltä 1930 ja 1931 olevan laskun maksamiseen, joista sähkölaitos suoritettuaan ne työn tehneelle Voima- ja polttoainetaloudelliselle yhdistykselle ei ollut saanut maksua.

Varatoissa noudatettavan perheellisyysmääritelmän muuttaminen. Muutaten tekemäänsä päätöstä varatoissa noudatettavasta perheellisyysmääritelmästä⁴⁾ kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾, että perheellisenä on varatoissa pidettävä sellaista työntekijää, jolla on huollettavanaan aviopuoliso tahi yksi tai useampia alle 16 vuoden ikäisiä lapsia taikka joka täyttää muun laissa säädetyn huoltovelvollisuuden.

Työntekijäin palkkain korottamista koskeva anomus. Pitäen oikeana ja kohtuullisena, että kaupungin työntekijäin palkkoja alennettaessa sovellettaisiin samoja periaatteita kuin kaupungin viranhaltijain palkkain suhteen, Suomen kunnantyöntekijäin liitto esitti, että mikäli kaupungin työntekijäin palkkoja heinäkuun 1 p:stä 1931 lähtien alennettiin⁶⁾ enemmän kuin 5 %:lla huoltovelvollisilta ja 10 %:lla ilman huoltovelvollisuutta olevilta, ne korotettaisiin ennalleen siten, että alennus rajoittui enintään mainittuihin 5 ja 10 %:iin; että alennusta ei ollenkaan sovellettaisi niiden palkkain suhteen, jotka ennalleen korotettuina olivat 7:50 markkaa tunnilta eli 1,500 markkaa kuukaudelta tai vähemmän; sekä että kaikissa kaupungin samanlaisissa töissä maksettaisiin samat palkat. Käsiteltyään esitystä kaupunginvaltuusto pani⁷⁾ sen pöydälle.

Työttömien avustamista tarkoittava esitys. Helsingin ammatillisen paikallisjärjestön työttömyyskomitea oli esittänyt, että Helsingissä kotipaikka-oikeutta nauttiville työttömille järjestettäisiin riittävästi työtä, että nykyiset varatyöpalkat korotettaisiin v. 1929 vallinneen palkkatasolle, että jollei kaupunki voisi kaikille työttömille järjestää työtä, heille siksi ajaksi annettaisiin työttömyysavustusta, ja että avustuksien jako toimitettaisiin uuden, tätä varten perustetun viraston välityksellä, mutta tämä esitys ei antanut⁸⁾ kaupunginvaltuustolle toimenpiteen aihetta.

¹⁾ Ks. v:n 1930 kert. s. 160. — ²⁾ Kvsto 23 p. toukok. 15 §. — ³⁾ S:n 13 p. jouluk. 24 §. — ⁴⁾ Ks. v:n 1931 kert. s. 33. — ⁵⁾ Kvsto 22 p. marrask. 7 §. — ⁶⁾ Ks. v:n 1931 kert. s. 74. — ⁷⁾ Kvsto 13 p. jouluk. 13 §. — ⁸⁾ S:n 20 p. syysk. 5 §.

Työntekijäin oikeus lukea hyväkseen palvelusvuosia. Sähkölaitoksen koneenkäyttäjän apulainen A. Tassberg oikeutettiin ¹⁾ eläkkeen saamiseksi lukemaan hyväkseen se lähes 7 vuoden aika, jonka hän oli hoitanut Helsingfors elektriska belysningsaktiebolag nimisen osakeyhtiön lämmittäjäntointa, ennenkuin hän kaupungin v. 1912 ottaessa haltuunsa mainitun liikkeen siirtyi sähkölaitoksen palvelukseen.

Samoin kaupunginvaltuusto oikeutti ²⁾ monttöörit A. Timosen ja A. Nummelinin, joista edellinen oli ollut yllä mainitun osakeyhtiön palveluksessa 9 vuotta 7 kuukautta siirtyen v. 1909 sähkölaitoksen palvelukseen ja jälkimmäinen taas kahdessa erässä yhteensä 9 vuotta 4 kuukautta tullessa vasta v. 1919 sähkölaitoksen palvelukseen, lukemaan eläkkeen saantia varten hyväkseen kyseiset palvelusaikansa.

Työntekijäin kuljetuskustannusten peittäminen. Kaupunginvaltuusto myönsi ³⁾ käyttövaroistaan työttömyyden varalta 186,351:50 markkaa helsinkiläisten työntekijäin kuljetuksesta valtion maantie- ja rautatierakennustöihin aiheutuneiden kustannusten osan peittämiseen.

Ylimääräisten vakinaisten töiden järjestäminen. Yleisten töiden lautakunnan ehdotettua erinäisten ylimääräisten vakinaisten töiden järjestämistä vuoden loppukuukaudeksi rakennustoimiston katurakennusosaston työmailta lokakuun päättyessä vapautuville n. 500 vakinaiselle työntekijälle kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾, että v:n 1934 talousarvioon merkittäisiin tarpeelliset määrärahat laskettuina 1,900 markan mukaan miestä kohden kuukaudessa, jolloin kokonaiskustannukset nousivat 1,900,000 markkaan, mikä erä rakennustoimisto oikeutettiin käyttämään jo kuluvana vuonna.

Työttömäin maksuton ruoantarjoilu ja ruoanvastiketyöt ⁵⁾. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁶⁾ kaupunginhallituksen toimenpiteen maksutonta ruoantarjoilua valvovan komitean oikeuttamisesta toistaiseksi keskeytyksen syntymisen välttämiseksi jatkamaan ilmaista ruoantarjoilua sekä myönsi maksuttoman ruoan jakelua varten käytettävänä olevista varoista kaupunginhallitukselle 1,750,000 markan määrärahan ruoanjakelua varten toukokuun loppuun. Varoja myönnettiin vain vuoden alkupuoliskoksi sen tähden, että kysymys ruoanjakelun uudelleenjärjestämisestä köyhäinhoidon kodissakävijäin avulla oli kaupunginhallituksessa valmisteltavana, sekä ottaen huomioon, että ruoanjakelun laajuuteen kesän aikana vaikuttaisi myöskin n.s. ruoanvastiketöiden järjestäminen.

Katsoen siihen, ettei työttömien avustamista maksuttoman ruoanjakelun ja ruoanvastiketöiden muodossa enää taloudelliselta enempää kuin sosiaaliseltakaan kannalta voitu puolustaa, sen jälkeen kun oli alettu havaita merkkejä työttömyystilanteen helpottumisesta, ja kun valtiokin suhtautui kielteisesti tähän avustusmuotoon, kaupunginvaltuusto päätti ⁷⁾, että ruoanjakelu ja ruoanvastiketyöt keskeytettäisiin heinäkuun 10 p:stä alkaen. Kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti valtuusto myöhemmin päätti ⁸⁾, ettei kunnallista ruoanjakelua enää jatkettaisi.

Työttömyystilanteen parantamista tarkoittava esitys. Helsingin ammattillisen paikallisyjärjestön työttömyyskomitean työttömien toivomuksesta tekemä esitys, joka koski uusien työmaiden avaamista helsinkiläisille työttömille, ammatti- y.m. tietopuolisten kurssien ja sopivien töiden järjestämistä

¹⁾ Kvsto 25 p. tammik. 36 §. — ²⁾ S:n 22 p. maalisk. 21 §. — ³⁾ S:n 11 p. lokak. 10 §; vrt. tämän kert. s. 176 ja v:n 1932 kert. s. 241. — ⁴⁾ Kvsto 1 p. marrask. 6 §. — ⁵⁾ Ks. myös tämän kert. s. 178 ja 179. — ⁶⁾ Kvsto 25 p. tammik. 25 §. — ⁷⁾ S:n 21 p. kesäk. 23 §. — ⁸⁾ S:n 1 p. marrask. 4 §.

naisille ja nuorille sekä päiväkotien avaamista nuorille työttömille, ei antanut ¹⁾ kaupunginvaltuustolle toimenpiteen aihetta.

Avustuksen myöntäminen ammattikurssien järjestämiseen työttömille merimiehille. Kaupunginvaltuusto myönsi ²⁾ käyttövaroistaan työttömyyden varalta 28,000 markkaa Suomen merimiesten ja lämmittäjäin unioni r.y. nimiselle yhdistykselle ammattikurssien järjestämistä varten työttömille merimiehille. Kurssit, jotka jakaantuisivat kahteen jaksoon, konemiehistöille ja kansimiehistöille järjestettyihin, pidettäisiin arkipäivisin ja kestäisivät ne kaksi kuukautta. Niiden valvonta uskottaisiin erikoiselle tarkoitusta varten valitulle komitealle, jossa sosialiministeriö, kaupunginhallitus, merimiehet ja laivanvarustajat olisivat edustettuina. 50 helsinkiläisen lisäksi aiottiin kurseille ottaa myös n. 20 merimiestä maan muilta paikkakunnilta. Kyseisen avustuksen myöntämisen ehdoiksi määrättiin, että sosialiministeriö myönsi samaan tarkoitukseen vähintään yhtä suuren määrärahan, ja että yhdistys antoi köyhäinhuoltolautakunnan rekisteritoimistolle tiedot kurssien osanottajista ja annetuista avustuksista sekä kaupungin työvälistystoimistolle tiedot helsinkiläisistä osanottajista. Niinikään tuli kyseisen yhdistyksen kurssien päätyttyä antaa kaupunginhallitukselle toimintakertomus ja tilitys varainkäytöstä. Avustus suoritettaisiin kahdessa 10,000 markan ja yhdessä 8,000 markan erässä siten, että viimeinen, 8,000 markan suuruinen erä maksettaisiin vasta kaupunginhallituksen hyväksyttyä sille jätetyn tilityksen ja todettua, että edellä mainittuja ehtoja oli noudatettu.

Edellä mainituista varoista kaupunginvaltuusto vuoden lopulla samoin edellytyksin myönsi ³⁾ 25,000 markkaa valtion ja kaupungin yhteisesti asetettavalle toimikunnalle, johon kuuluisi puheenjohtajan lisäksi kaupunginhallituksen, merenkulkuhallituksen ja kyseistä avustusta anoneen Suomen merimiesten ja lämmittäjäin unioni r.y. nimisen yhdistyksen edustajat, opetusohjelmaltaan edellisenä talvena pidettyjen kurssien kaltaisten uusien ammattikurssien järjestämistä varten 50 Helsingissä kotipaikkaoikeutta nauttivalle työttömälle merimiehelle. Avustus suoritettaisiin kahdessa 10,000 markan ja yhdessä 5,000 markan suuruisessa erässä, joista viimeinen kuten edelliselläkin kerralla suoritettaisiin vasta kurssien päätyttyä, kun kaupunginhallitus oli hyväksynyt sille jätetyn tilityksen ja todennut, että kursseilla oli noudatettu edellä mainittuja ehtoja.

Avustuksen myöntäminen ammattikurssien toimeenpanemiseen liikealan työttömille. Sosialiministeriön myönnettyä Liikealalla toimivien keskusavustustoimisto r.y. nimisen yhdistyksen liikealalla toimineille työttömille järjestettäviä ammattiluentokursseja johtamaan, järjestelemään ja valvomaan asettamansa toimikunnan käytettäväksi 100,000 markan avustuksen mainittuja kursseja varten, jotka aloitettaisiin helmi—maaliskuun vaihteessa ja kestäisivät kaksi kuukautta osanottajalukumäärän ollessa 220 ja ohjelman pääpiirteittäin sama kuin edellisillä ⁴⁾ saman yhdistyksen toimeenpanemilla kursseilla, kaupunginvaltuusto myönsi ⁵⁾ näiden kurssien järjestämistä varten käyttövaroistaan työttömyyden varalta mainitun kurssitoimikunnan käytettäväksi 75,000 markkaa ehdoin, että kursseille otettiin vain Helsingissä kotipaikkaoikeutta nauttivia, pätevällä tavalla työttömiksi todettuja ja kehityskykyisiä henkilöitä; että kukin kurssiin osallistuva seurasi ainakin 15 luento-, opetus- tai harjoitustuntia viikossa; että avus-

¹⁾ Kvsto 22 p. maalisk. 18 §. — ²⁾ S:n 25 p. tammik. 26 §; vrt. tämän kert. s. 181. —

³⁾ Kvsto 1 p. marrask. 15 §. — ⁴⁾ Ks. v:n 1932 kert. s. 80. — ⁵⁾ Kvsto 1 p. maalisk. 24 §.

tusta annettiin todistettavasti puutteessa oleville osanottajille eikä sellaisille, jotka saivat avustusta konttoristi- tai muiden vastaavien yhdistysten välityksellä; että köyhäinhuoltolautakunnan rekisteritoimistolle annettiin tiedot kurssien osanottajista ja annetuista avustuksista sekä kunnan työnvälitystoimistolle niinkään tiedot avustuksensaajista; sekä että kaupunginhallitukselle annettiin kurssien päätyttyä niiden toimintakertomus ja tilitys varainkäytöstä. Avustus suoritettaisiin kolmessa 25,000 markan suuruudessa erässä; joista viimeinen maksettaisiin vasta kurssien päätyttyä, kun kaupunginhallitus oli hyväksynyt sille jätetyn tilityksen ja todennut, että edellä mainittuja ehtoja oli noudatettu.

Myöhemmin kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ myöntää Liikealalla toimivien keskusavustustoimisto r.y. ja Suomen liiketoimintajärjestö r.y. nimisille yhdistyksille käyttövaroistaan työttömyyden varalta 100,000 markan avustuksen, joka suoritettaisiin kahdessa 40,000 markan ja yhdessä 20,000 markan erässä, joista viimeinen maksettaisiin vasta kurssien päätyttyä, kun kaupunginhallitus oli hyväksynyt sille jätetyn tilityksen ja todennut, että määrättyjä ehtoja oli noudatettu, kaksi kuukautta kestävien uusien ammattienedistämiskurssien järjestämistä varten pääpiirteittäin samoin ohjelmin kuin edelliset samanlaiset kurssit 220 Helsingissä kotipaikka-oikeutta nauttivalle liikealalla toimineelle työttömälle henkilölle edellytyksin, että valtio myönsi samaan tarkoitukseen vähintään yhtä suuren määrärahan ja että kaupunki sai määrätä yhden edustajan kurssien järjestämistä varten asetettavaan toimikuntaan, kuten edelliselläkin kerralla oli tapahtunut, ja muuten samanlaisin ehdoin kuin edellisiä kursseja varten myöntämänsä avustuksen.

Diakonissalaitoksen tuberkuloottisten lasten kodin avustaminen. Sen jälkeen kun diakonissalaitoksen Pitäjänmäellä ylläpitämälle tuberkuloottisten lasten kodille suoritettavaa päivärahaa, joka aikaisemmin oli ollut 12 markkaa lapselta, jonkun verran oli alennettu, laitos ilmoitti tämän toimenpiteen tuottavan kodille suurta tappiota anoen sen vuoksi lisäävustusta. Tällöin kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ oikeuttaa lastensuojelulautakunnan kertomusvuonna suorittamaan mainitulle kodille päivärahaa 12 markan mukaan kutakin lautakunnan sinne lähettämää lasta kohden.

Ylimääräisen avustuksen myöntäminen Maitopisarayhdistykselle. Kaupunginvaltuusto myönsi ³⁾ arvaamattomiin tarpeisiin varatuista yleisistä käyttövaroistaan 20,000 markan suuruisen ylimääräisen avustuksen Maitopisarayhdistykselle, jottei sen olisi pakko rajoittaa maitosekoituksien jakoa, mistä toiminnanhaarasta sille kertyvät tulot nyttemmin olivat vähentyneet aivan mitättömiin.

Lisäavustus Lasten työkotiyhdistykselle. Lasten työkotiyhdistyksen anottua lisäävustusta, jottei rahavarain puute olisi sen toiminnan harjoittamisen esteenä, kaupunginvaltuusto myönsi ⁴⁾ yhdistykselle kaupunginkassasta etuantina suoritettavaksi 20,000 markkaa, joka otettaisiin huomioon myönnettäessä sille seuraavana vuonna avustusta.

Helsingin kuuromyökkäyhdistyksen lisäavustus. Helsingin kuuromyökkäyhdistyksen anottua 10 vuoden aikana myönnettävää 5,000 markan vuosivastusta yhtiön varsinkin oman huoneiston hankinnasta johtuvan sangen vaikean taloudellisen aseman auttamiseksi kaupunginvaltuusto myönsi ⁵⁾

¹⁾ Kvsto 1 p. marrask. 14 §. — ²⁾ S:n 7 p. kesäk. 15 §. — ³⁾ S:n 25 p. tammik. 37 §. —

⁴⁾ S:n 1 p. marrask. 16 §; vrt. myös tämän kert. s. 191 ja 192. — ⁵⁾ Kvsto 1 p. marrask. 17 §.

mainitulle yhdistykselle kertomusvuodeksi sekalaisten menojen pääluokkaan sisältyvistä yleisistä käyttövaroistaan 4,000 markan avustuksen sille jo myönnetyn 1,000 markan määrärahan ¹⁾ lisäksi.

Helsingin kauppiaitten kauppakoulun avustusanomuksen epääminen. Kaupunginvaltuusto epäsi ²⁾ Helsingin kauppiaitten kauppakoulun johtokunnan anomuksen, joka koski 80,000 markan suuruisen kertakaikkisen avustuksen myöntämistä pula-ajan johdosta mainitun koulun tileihin siihen asti syntyneen vajauksen peittämiseksi.

Teatterin avustaminen. Kaupunginvaltuusto myönsi ³⁾ opetus- ja sivistyslaitosten pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 75,000 markan suuruisen ylimääräisen avustuksen keväällä yhdistettyjen Kansan näyttämön ja Koiton näyttämön yhteiselle johtokunnalle näyttämövälineiden hankkimiseksi kyseiselle Yhdistyneet teatterit nimiselle näyttämölle.

Suurtelakan rakentaminen. Kaupunginvaltuusto oli jättänyt ⁴⁾ kaupunginhallituksen asiaksi tehdä lopullisen sopimuksen 1,500,000 markan avustuksen myöntämisestä Hietalahden sulkutelakka ja konepaja osakeyhtiölle edellytyksin, että valtio myönsi samaan tarkoitukseen 4,500,000 markan suuruisen avustuksen. Asian rauettua, koskei eduskunta hyväksynyt varain myöntämistä koskevaa ehdotusta, otettiin kertomusvuonna suurtelakan hankkimista Helsinkiin koskeva asia uudelleen esille, jolloin tuloksena oli seuraava yhtiön laatima sopimusehdotus:

Koska Hietalahden sulkutelakka ja konepaja osakeyhtiölle eduskunnan päätöksellä v:n 1933 huhtikuun 25 p:ltä on sulkutelakan laajentamista ja uivan telakan hankkimista varten yhtiön veistämölle myönnetty valtionapua 2,400,000 markkaa kertomusvuodeksi ja annettu toiveita toisen yhtä suuren määrän myöntämisestä seuraavana vuonna samaan tarkoitukseen ja koska hallitus näitä avustuksia ehdottaessaan on edellyttänyt, että Helsingin kaupunki puolestaan myös myöntäisi avustusta telakan suurentamiseksi, niin että maan valtameritonnistoa voitaisiin sinne telakoida, sitoutuu yhtiö, siinä tapauksessa että sopimus valtion kanssa saadaan aikaan ja että Helsingin kaupunki sanottua tarkoitusta varten myöntää 1,500,000 markan suuruisen avustuksen sekä sen lisäksi 3,000,000 markan korottoman lainan 30 vuodeksi, seuraaviin ehtoihin:

1 §. Avustus, 1,500,000 markkaa, suoritetaan v:n 1933 syyskuun 1 p:nä sekä 3,000,000 markan korottamasta lainasta viimeistään saman vuoden lokakuun 15 p:nä 1,500,000 markkaa ja jäännös viimeistään tammikuun 2 p:nä 1934. Laina maksetaan takaisin 30 vuoden kuluttua siitä päivästä, jolloin yhtiö on sen kokonaisuudessaan nostanut. Jos suunniteltua telakan laajennusta sekä sen yhteydessä olevien laiturien rakentamista syystä tai toisesta ei ryhdyttäisi toteuttamaan 9 kuukauden kuluessa sopimuksen tekemisestä, vastaa yhtiö koko omaisuudellaan saadun avustuksen ja lainan, 8 %:n korkoineen, takaisinmaksamisesta viipymättä.

2 §. Avustus ja laina käytetään yhtiön nykyisen sulkutelakan suurentamiseen, erinäisten laiturien laajentamiseen ja muihin Helsingissä suoritettaviin töihin ja on niissä käytettävä Helsingissä kotipaikka-oikeutta nauttivia työtekijöitä.

Sulkutelakan mittojen tulee olla ainakin seuraavat: telakka-altaan pituuden 130 m ja leveyden sekä syvyyden niin suuret kuin porttiaukko vaatii,

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 193.—²⁾ Kvsto 25 p. tammik. 38 §.—³⁾ S:n 30 p. elok. 19 §.—⁴⁾ Ks. v:n 1932 kert. s. 83.

jonka viimeksimainitun leveys on ylhäältä 20 m ja alhaalta 19 m. Kynnys-syvyyden on normaalivedenkorkeudella laskettu olevan 6.6 m.

Yhtiö sitoutuu järjestämään nosturilaiturin edustan 7 m:n syvyiseksi 0-vedenpinnasta sekä huolehtimaan siitä, että yhtiön raiteilla oleva kääntö-pöytä vastaa niitä vaatimuksia, joita raskaampien esineiden kuljetus rauta-teitse tällaiselle laitteelle asettaa.

3 §. Edellä mainittujen laajennusten lisäksi yhtiö sitoutuu valtiolaitok-sen myöntämän avustuksen avulla hankkimaan ja telakkaansa sijoittamaan noin 2,500 tonnin nostovoimaisen uivan telakan sekä telakkaa ja sen laituria pitkin kulkevan noin 60 tonnin nosturin samoin kuin esitetyn ohjelman mukaan täydentämään nykyisiä laitteitaan niin, että työt niissä laivoissa, jotka voidaan telakoida, tehoisasti ja tarpeellisella joutuisuudella tulevat suoritetuiksi.

4 §. 2 ja 3 §:ssä mainittujen töiden pääpiirustukset alistetaan kaupun-gin viranomaisten tarkastettaviksi ja hyväksyttäviksi ollen kaupungilla myös oikeus sopivaksi katsomallaan tavalla tarkastaa töiden suoritusta; ja tulee näiden töiden, joihin yhtiö käyttää omia varojaan vähintään 9,000,000 markkaa, olla loppuunsuoritetut kahden ja puolen vuoden kuluessa lasket-tuna siitä päivästä, jolloin 16 §:ssä mainittu sopimus on tehty.

5 §. Samalla kuin yhtiön nykyiset, kartalle merkittyjä alueita litt. D, F, G ja H koskevat vuokrasopimukset puretaan, vuokraa Helsingin kau-punki yhtiölle:

a. tehdaskorttelin n:o 176 tontin n:o 14 kartalle merkityt alueet litt. D, F ja G, jolloin litt. G asemakaavanmuutoksen kautta liitetään sanottuun tonttiin ehdoin, ettei sille saa rakentaa rakennuksia, niin pitkäksi aikaa kuin tässä tehdaskorttelissa ylläpidetään telakkaa, vuotuista vuokraa vas-taan, joka kertomusvuoden loppuosan ja vuosina 1934 ja 1935 on 2,000 markkaa, vuosina 1936 ja 1937 24,000 markkaa, vuosina 1938—47 46,000 markkaa sekä v:n 1948 alusta 68,000 markkaa;

b. kartalle merkityn alueen litt. H₁ niin pitkäksi aikaa kuin uiva telakka on alueella, ellei force majeure ole siihen esteenä, vuotuista vuokraa vas-taan, joka vuosina 1933—37 on 18,650 markkaa, vuosina 1938—47 37,300 markkaa sekä v:n 1948 alusta 55,950 markkaa;

c. kartalle merkityn alueen litt. H₂ v:n 1967 loppuun vuotuista vuokraa vastaan, joka vuosina 1933—37 on 8,650 markkaa, vuosina 1938—47 17,300 markkaa sekä v:sta 1948 25,950 markkaa. Jos suunniteltu Hieta-lahden sataman yli kulkeva rautatiepenger vastedes tulisi rakennettavaksi, on yhtiö velvollinen luovuttamaan tämän alueen jo ennen vuokra-ajan umpeenkulumista 5 vuoden kuluttua irtisanomisesta, mutta muussa tapauk-sessa taataan yhtiölle oikeus vuokra-ajan pidennykseen 5 vuodeksi kerral-laan, kuitenkin enintään v:n 1982 joulukuun 31 p:ään saakka samaa vuok-raa vastaan kuin vuosina 1948—67. Mahdollinen pidennys on haettava ja myönnettävä 5 vuotta ennen vuokra-ajan umpeenkulumista.

Alueet vuokrataan kaupungin tehdas-, makasiini- ja varastotonttien rakennusjärjestyksen tehdastonteista määräämin ehdoin, eikä niillä saa harjoittaa muuta kuin telakka- ja sen yhteydessä olevaa toimintaa.

6 §. Kaupunki myöntää yhtiölle oikeuden ilmaiseksi käyttää telakan ulkopuolella olevaa vesialuetta telakan tarpeisiin satamaviranomaisten osoi-tusten mukaan sekä korvauksetta rakentaa laitureita ja siltoja kaupungin viranomaisten annettua suostumuksensa kussakin tapauksessa erikseen. Yhtiö on myöskin oikeutettu tälle vesialueelle sijoittamaan uuden uivan

telakkansa, ollen yhtiö kuitenkin velvollinen vastaisuudessa muuttamaan sen niin, ettei se ole esteenä mahdollisille rautatiepenkereen rakentamiselle.

7 §. Rautatieverkon ulottamisen yhteydessä vastaisuudessa Munkki-saaren kaupunki johtaa raiteet telakka-alueen rajalle.

Jos telakan omalta alueelta ei saataisi riittävästi täyteaineita Munkki-saaren laiturirakennuksia varten, on yhtiö oikeutettu saamaan tarvitsemansa kivimäärät kaupungin satama-alueilta vastedes sovittavin ehdoin.

Kaupunki sitoutuu ruoppauslaitteillaan maksuttomasti suorittamaan tarpeelliset ruoppaustyöt, ei kuitenkaan vedenalaista kallionlouhintaa, uivan telakan ja työpatojen paikoilla. Jos yhtiö vastaisuudessa rautatierakennuksen vuoksi on pakotettu muuttamaan uivan telakan asemaa, jäävät tästä johtuvat ruoppaustyöt yhtiön itsensä suoritettaviksi omalla kustannuksellaan.

8 §. Sulkutelakan laajennustyön valmistusaika pitenee vastaavasti sellaisten työtä viivästyttävien ylivoimaisten tapahtumien, force majeure, johdosta, joita yhtiö ei ole voinut edellyttää tai estää.

9 §. Valtioneuvosto tai sen määräämä viranomainen on, Helsingin kaupunkia kuultuaan, oikeutettu yhtiön ehdotuksesta vahvistamaan tässä mainittujen telakkain käytön ohjesäännön ja taksan, jotka vahvistetaan määrävuosiksi ottaen huomioon yhtiön ja meriliikenteen edut, ja voidaan niitä tarpeen vaatiessa muuttaa.

Kaupungin ja valtion aluksilla, jotka ovat kantavuudeltaan yli 1,500 tonnia, on etuoikeus telakkaan ottoon, ei kuitenkaan ennen haaksirikkoutunutta yksityistä alusta, ellei kaupungin tai valtion alus myöskin ole sellainen.

Yhtiö suorittaa kaikki telakkaan otetuilla aluksilla tarvittavat korjaustyöt. Kuitenkin on Helsingin kaupungilla oikeus omissa sellaisissa aluksissaan, jotka mitoiltaan ovat liian suuria otettaviksi muihin Helsingissä oleviin telakkoihin, suorittaa omissa konepajoissaan korjaustöitä, jos kaupunki pitää yhtiön vaatimuksia näistä töistä kohtuuttomina, ollen kaupunki silloinkin velvollinen yhtiölle korvaamaan vahvistetun taksan mukaiset maksut telakoimisesta. Työt ovat tällöin suoritettavat yhtä nopeasti kuin jos konepaja ne itse tekisi, jottei paikkaa telakassa turhan kauan pidetä varatuna. Kilpailevat yksityiset liikkeet eivät ole oikeutettuja ilman yhtiön suostumusta suorittamaan töitä telakassa.

Telakan käytöstä tulee yhtiön vuosittain, kolmen kuukauden kuluessa kunkin kirjanpito vuoden päättymisestä, lähettää Helsingin kaupungille seikkaperäinen kertomus, johon on liitettävä tiliote perityistä telakkamaksuista telakkoihin otetuista aluksista.

10 §. Helsingin kaupunki tai sen määräämä viranomainen on oikeutettu yhtiön ehdotuksesta vahvistamaan ne ehdot ja taksan, joiden mukaan suunniteltu 60 tonnin nosturi on satamaliikennöitsijäin käytettävissä.

11 §. Yhtiö sitoutuu olemaan myymättä tai luovuttamatta tämän sopimuksen perusteella hankittua 60 tonnin nosturia, uivaa telakkaa tai sulkutelakkaa ja niiden käyttämiseen tarvittavia laitteita muulle kuin sellaiselle kolmannelle henkilölle, joka sitoutuu noudattamaan tässä sitoumuksessa mainittuja ehtoja.

12 §. Jos yhtiö, muistutuksesta huolimatta, ei täytä tässä sitoumuksessa sanottuja ehtoja, on yhtiö velvollinen korvaamaan avustuksenantajalle siitä johtuvan vahingon ja oikaisemaan menettelynsä siinä kohden, jossa ehtoja on rikottu.

Jos yhtiö rikkoo 11 §:ssä olevaa säännöstä vastaan tai joutuu suoritus-tilaan, minkä kautta yhtiö itse tai kolmas henkilö ei tulisi jatkamaan telakan toimintaa, on yhtiö velvollinen kuuden kuukauden kuluessa rikkomisen toteamispäivästä taikka siitä lukien, jolloin todetaan, ettei suoritus-tilan takia voida telakan toimintaa jatkaa, Helsingin kaupungille suorittamaan takaisin saamansa lainan maksamattoman osan ja avustuksen.

Sama on asianlaita, jos yhtiö lopettaa telakkatoimintansa tai sitä muuten kuin force majeure-tapauksessa huomattavasti supistaa, taikka ilman kaupungin suostumusta tai force majeure-tapauksen siihen pakoittamatta siirtää uivan telakan pois kaupungista.

13 §. Yhtiö vapautuu 9 §:ssä olevista määräyksistä 10 vuoden kulu-
tuttua siitä kun telakka on valmistunut ja otettu käytäntöön sekä 10, 11 ja 12 §:n määräyksistä sen jälkeen kun laina on kokonaisuudessaan maksettu takaisin.

14 §. Yhtiölle myöntämänsä lainan takaisinmaksamisen ja muiden tässä välikirjassa mainittujen sitoumusten täyttämisen vakuudeksi on kaupunki yhtiötä enempää kuulematta oikeutettu hakemaan ja saamaan kiinnityksen yhtiölle vuokrattujen alueiden vuokrasopimuksiin ja vuokratuilla alueilla oleviin rakennuksiin sellaisin etuoikeuksin, että kaupungin oikeus on täysin turvattu. Jos tämän vakuuden arvo jostain syystä vähenee, yhtiö sitoutuu puuttuvasta määrästä asettamaan muun hyväksyttävän vakuuden. Yhtiöllä on myös oikeus, jos se sitä haluaa, tarjota jokin muu hyväksyttävä vakuus.

15 §. Tämän sitoumuksen nojalla tehtävistä sopimuksista aiheutuvat riitaisuudet ratkaisee viisijäseninen sovinto-oikeus, johon kaupunki ja yhtiö kumpikin valitsee kaksi jäsentä ja nämä yhteisesti puheenjohtajan. Elleivät jäsenet viikon kuluessa voi sopia puheenjohtajan vaalista, määrää sen keskuskauppakamari. Sovinto-oikeuden päätökset ovat asianosaisia lopullisesti sitovat.

16 §. Tämä sitoumus on voimassa kesäkuun 15 pään 1933, sitoutuen yhtiö myönteisen ratkaisun tapahduttua viipymättä tekemään lausutuille perusteille laadittavan yksityiskohtaisen sopimuksen avustuksen ja lainan saannista samoin kuin edellä mainitut vuokrasopimukset.

Kaupunginhallitus puolsi sopimuksen hyväksymistä ottaen huomioon sen vaikutuksen työttömyyden lieventämiseen. Kaupungilta pyydettyllä avustuksella saisivat nimittäin suuret työntekijämäärät toimeentulonsa turvatuksi yli tulevan talven, kaupungin osallistuessa näihin menoihin 875 markalla työntekijää kohden kuukaudessa. Kun köyhäinhoidon menot kutakin sen avustamaa perheellistä työntekijää kohden, jolla on yksi lapsi, jo nousivat 550 markkaan kuukaudessa, tekisi esitetyn avustusmuodon aiheuttama lisämeno vain 325 markkaa kuukaudessa avustuksensaajaa kohden. Kaupungin järjestämissä varatoissa tekivät kuukausimenot työntekijää kohden 1,700 markkaa, eli lähes kaksi kertaa niin paljon, kuin mitä kaupungin avustus miestä kohden kuukaudessa tekisi. Kun yhtiö sitä paitsi oli suostunut ottamaan suurimman osan avustuksesta lainan muodossa, johon voitiin käyttää lainavaroja, ei avustus tulisi rasittamaan lähivuosien menoarviota. Erikaisen suuri merkitys oli pantava sille seikalle, että kaupungin satamat välttämättä vaativat ajanmukaisten telakoimismahdollisuuksien lisäämistä. Sen lisäksi kaupunki saisi käytettäväkseen uuden voimakkaan nosturin säästyen siten lähitulevaisuudessa tähän tarkoitukseen varattavista menoista.

Valtuusto päätti¹⁾ myöntää Hietalahden sulkutelakka ja konepaja osakeyhtiölle 1,500,000 markan avustuksen ja 3,000,000 markan korottoman lainan 30 vuodeksi sen telakkatoiminnan laajentamiseen edellä olevassa sopimusehdotuksessa mainitulla tavalla;

käyttää avustukseen 1,000,000 markkaa tähän tarkoitukseen jo aikaisemmin myönnettyistä varoista, myöntää 500,000 markkaa kertomusvuoden varatyömäärärahoista ja merkitä seuraavan vuoden talousarvioon maksettavaksi lainavaroilla 3,000,000 markkaa, josta 1,500,000 markkaa saisi käyttää ennakolta kertomusvuonna;

vuokrata²⁾ yhtiölle sopimusehdotuksessa luetellut maa-alueet siinä mainituin ehdoin; sekä

hyväksyä sopimusehdot muiltakin osiltaan ja oikeuttaa kaupunginhallituksen laatimaan yhtiön kanssa sen mukaiset lopulliset sopimukset.

Eläkkeet. Tehtyjen anomusten johdosta kaupunginvaltuusto myönsi seuraaville henkilöille ylimääräiset elinkautiset, joissakin tapauksissa lyhyempi-aikaiset, eläkkeet, joiden kuukausimäärät olivat seuraavat:

raastuvanoikeuden kaupunginpalvelijan T. W. Björkin kahdelle alaikäiselle lapselle kummallekin 150 markkaa lokakuun 1 p:stä lukien, kunnes he täyttivät 16 vuotta³⁾;

ensimmäisen kaupunginvoudin konttorin ulosottoapulaisen K. Nymanin leskelle 400 markkaa helmikuun 1 p:stä lukien⁴⁾;

toisen kaupunginvoudin konttorin ulosottoapulaiselle K. M. Westerholmille 900 markkaa lokakuun 1 p:stä lukien⁵⁾;

palokorpraali W. K. Karlssonin leskelle 600 markkaa marraskuun 1 p:stä 1932 lukien, mikä eläke vähenisi 150 markkaa kuukaudessa hakijan kunkin alaikäisen lapsen, joita oli kaksi, täyttäessä 18 vuotta tai sitä ennen kuollessa⁶⁾;

palokersantti A. W. Gladille 1,643 markkaa tammikuun 1 p:stä 1934 lukien⁶⁾;

makkaratehtaiden valvojan A. Ahlströmin kullekin kuudelle alaikäiselle lapselle 50 markkaa elokuun 1 p:stä lukien, kunnes he täyttivät 16 vuotta⁷⁾;

Marian sairaalan toimitsijan J. Stenforsin leskelle 1,200 markkaa, niin kauan kuin hän pysyi leskenä, ja hänen kolmelle alaikäiselle lapselleen kullekin 400 markkaa, kunnes he olivat täyttäneet 18 vuotta, kaikki huhtikuun 1 p:stä lukien⁸⁾;

kulkutautisairaalan ent. ylihoitajattarelle E. Åströmille 500 markkaa toukokuun 1 p:stä lukien⁹⁾;

tuberkuloosisairaalan alihoitajattarelle E. Anttoselle 400 markkaa syyskuun 1 p:stä lukien¹⁰⁾;

Hyvösen lastenkodin ent. talonmiehelle A. Segersvårdille 300 markkaa kesäkuun 1 p:stä 1932 lukien⁴⁾;

suomenkielisten kansakoulujen vahtimestarin J. E. Salakarin leskelle 300 markkaa kesäkuun 1 p:stä lukien¹⁰⁾;

kaupunginorkesterin johtajan, professori R. Kajanuksen leskelle 800 markkaa elokuun 1 p:stä lukien³⁾;

¹⁾ Kvsto 23 p. toukok. 8 §. — ²⁾ Ks. tämän kert. s. 13. — ³⁾ Kvsto 1 p. marrask. 20 §. — ⁴⁾ S:n 22 p. maalisk. 22 §. — ⁵⁾ S:n 25 p. tammik. 40 §. — ⁶⁾ S:n 13 p. jouluk. 32 §. — ⁷⁾ S:n 20 p. syysk. 22 §. — ⁸⁾ S:n 3 p. toukok. 18 §. — ⁹⁾ S:n 30 p. elok. 21 §. — ¹⁰⁾ S:n 21 p. kesäk. 26 §.

kaupunginorkesterin viulunsoittajalle W. von Clewesahlille 300 markkaa kesäkuun 1 p:stä lukien ¹⁾;

kaupunginorkesterin soittotaiteilijan K. Grönroosin leskelle 400 markkaa kesäkuun 1 p:stä lukien ¹⁾;

vesijohtotyömies J. Selanderin leskelle 300 markkaa maaliskuun 1 p:stä lukien ²⁾;

kaasulaitoksen työntekijän A. Mattsonin leskelle 300 markkaa lokakuun 1 p:stä lukien ³⁾;

sähkölaitoksen varastonhoitajan E. Adamsonin leskelle 300 markkaa tammikuun 1 p:stä lukien ⁴⁾;

sähkölaitoksen Töölön aseman koneenkäyttäjän A. Siiskosen kahdelle alaikäiselle lapselle kummallekin 150 markkaa syyskuun 1 p:stä lukien, kunnes he täyttivät 16 vuotta ⁵⁾;

sähkölaitoksen mittarinasentajan A. L. Partasen neljälle alaikäiselle lapselle 150 markkaa kullekin marraskuun 1 p:stä lukien siksi kunnes he olivat täyttäneet 16 vuotta ⁵⁾;

rakennustoimiston satamarakennusosaston työntekijän B. V. Brunströmin leskelle 200 markkaa syyskuun 1 p:stä lukien ³⁾;

rakennustoimiston satamarakennusosaston työntekijän V. Jokisen leskelle 300 markkaa tammikuun 1 p:stä lukien ⁴⁾;

rakennustoimiston satamarakennusosaston työntekijälle K. Ulmaselle 184 markkaa helmikuun 1 p:stä lukien ⁶⁾;

rakennustoimiston katurakennusosaston työntekijän K. Wahlmanin leskelle 300 markkaa syyskuun 1 p:stä lukien ⁷⁾;

rakennustoimiston katurakennusosaston työntekijän J. Väyrysen leskelle 300 markkaa helmikuun 1 p:stä lukien ⁶⁾;

rakennustoimiston satamarakennusosaston työntekijän Hj. Lehtosen leskelle 300 markkaa syyskuun 1 p:stä lukien ⁷⁾;

rakennustoimiston satamarakennusosaston työntekijälle J. Niemelälle 332 markkaa huhtikuun 1 p:stä lukien ⁸⁾;

puhtaanapitolaitoksen työntekijä J. Forsbäckin leskelle 300 markkaa maaliskuun 1 p:stä lukien ⁷⁾;

rakennustoimiston katurakennusosaston työntekijän A. Pajulan leskelle 300 markkaa huhtikuun 1 p:stä lukien ⁸⁾;

puhtaanapitolaitoksen ajurin A. Petrellin leskelle 250 markkaa tammikuun 1 p:stä lukien ⁹⁾; sekä

puhtaanapitolaitoksen työntekijän O. V. Kallion leskelle 300 markkaa joulukuun 1 p:stä 1932 lukien ⁹⁾.

Sitä vastoin valtuusto ei katsanut olevan syytä myöntyä niihin eläkeanomuksiin, jotka seuraavat henkilöt olivat esittäneet: raastuvanoikeuden vanhemman oikeusneuvosmiehen A. Nymanin leski ¹⁰⁾, rakennustarkastuskonttorin apulais-rakennusinsinööri W. Lindberg ⁸⁾, terveydenhoitohenkilökuntaan kuuluvan terveysolojen kaitsijan V. Faleniuksen leski ³⁾, Kivelän sairaalan ent. alihoitajatar H. Holopainen ¹¹⁾, ent. sairaanhoitajatar G. G. M.

¹⁾ Kvsto 7 p. kesäk. 18 §. — ²⁾ S:n 12 p. huhtik. 23 §. — ³⁾ S:n 11 p. lokak. 20 §. —

⁴⁾ S:n 1 p. maalisk. 25 §. — ⁵⁾ S:n 13 p. jouluk. 32 §. — ⁶⁾ S:n 22 p. maalisk. 22 §. —

⁷⁾ S:n 20 p. syysk. 22 §. — ⁸⁾ S:n 3 p. toukok. 18 §. — ⁹⁾ S:n 25 p. tammik. 40 §. —

¹⁰⁾ S:n 30 p. elok. 21 §. — ¹¹⁾ S:n 1 p. marrask. 20 §.

Enroth¹⁾, kunnalliskodin ent. konttoriapulainen A. Grönblom¹⁾, suomenkielisen työväenopiston vahtimestarin V. Lehden leski²⁾, lastentarhanjohtajatar E. Streng³⁾, ent. putkimonttööri A. Mustonen⁴⁾, kaasulaitoksen ulkotyöntekijän V. Niinisen leski⁵⁾, rakennustoimiston katurakennusosaston työntekijä G. Fallström⁶⁾, rakennustoimiston katurakennusosaston työntekijän R. Gustafssonin leski⁷⁾, rakennustoimiston satamarakennusosaston työntekijä A. Putkonen⁸⁾, rakennustoimiston työntekijä I. Palmi¹⁾, rakennustoimiston työntekijän K. Eklundin leski⁹⁾, työntekijä K. E. Toivosen leski⁵⁾, työntekijä A. Huhtamo³⁾, työntekijä K. T. Eklundin leski³⁾, puhtaanapitolaitoksen ajomies K. F. Halén¹⁰⁾, puhtaanapitolaitoksen työntekijän J. Hännisen leski⁵⁾ sekä puhtaanapitolaitoksen työntekijä H. Stång⁶⁾).

Lahjan vastaanottaminen. Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja ilmoitti¹¹⁾ kaupungin puolesta Prahan kauppa-akatemia heinäkuussa 1930 Suomeen tekemän retken osanottajilta vastaanottaneensa kristallimaljakon ja vesivärimaalauksen sekä lähettäneensä lahjoittajille kiitoskirjelmän.

Kolme seppää nimisen kuvanveistoksen vastaanottaminen. Kaupunginvaltuuston puheenjohtajan v:n 1932 joulukuun 2 p:nä kaupungin puolesta vastaanotettua vanhan ylioppilastalon edessä olevalle aukiolle pystytetyn veistoksen Kolme seppää päätettiin¹²⁾ lähettää kiitoskirjelmä Pro Helsingfors-säätiölle, jonka toimesta mainittu veistos oli pystytetty.

A. I. Olinin rahaston sääntöjen hyväksyminen. Koska kaupungille osan omaisuuttaan testamentanneen kauppias A. I. Olinin testamentin sisällyksestä ei täysin käynyt ilmi, millä tavoin rahastoa tuli hoitaa ja stipendejä siis jakaa ja koska rahaston tarkoitus oli testamentissa määritelty niin epämääräisin sanoin, että oli katsottava testamentintekijän jättäneen sen kaupungin määrättäväksi, kaupunginvaltuusto vahvisti¹³⁾ rahastolle säännöt¹⁴⁾.

Kaupungin hyväksi tehdyt testamentit¹⁵⁾. Edesmennyt maanviljelysneuvoksetar H. Bergbom oli testamentannut eläke- ja avustusrahostoksi ent. Helsingin sinfoniaorkesteria vastaavalle Helsingin kaupungin jousiorkesterille 50,000 markkaa, mitä pääomaa kaupunki hoitaisi. Musiikkilautakunnan tuli laatia rahaston säännöt, joihin oli otettava m. m. määräykset pääoman korkojen käyttämisestä. Kaupunginvaltuusto päätti¹⁶⁾ vastaanottaa lahjoituksen sekä antaa kaupunginhallitukselle ja musiikkilautakunnalle tehtäväksi ryhtyä päätöksestä aiheutuviin toimenpiteisiin.

V. 1932 kuollut protokollasihteeri G. A. Lundenius oli testamentannut kaupungille 200,000 markkaa rahastoksi ruotsinkielisten kansakoululasten kesälomasiirtoloita varten hoidettavaksi kaupunginhallituksen valvonnan alaisena. Lisäksi oli testamentissa määrätty kaupunginmuseolle mahonkinen huonekalusto sekä erinäisiä tauluja, valokuvia ja muistoesineitä testamentin ja siihen liittyvän suullisen lisäyksen nojalla. Kaupunginhallituksen valvottua testamentin lisäyksineen kaupunginvaltuusto päätti¹⁷⁾ hyväksyä tämän toimenpiteen.

¹⁾ Kvsto 22 p. marrask. 26 §. — ²⁾ S:n 11 p. lokak. 20 §. — ³⁾ S:n 25 p. tammik. 40 §. — ⁴⁾ S:n 8 p. helmik. 21 §. — ⁵⁾ S:n 30 p. elok. 21 §. — ⁶⁾ S:n 12 p. huhtik. 23 §. — ⁷⁾ S:n 13 p. jouluk. 32 §. — ⁸⁾ S:n 22 p. maalisk. 22 §. — ⁹⁾ S:n 7 p. kesäk. 18 §. — ¹⁰⁾ S:n 20 p. syysk. 22 §. — ¹¹⁾ S:n 1 p. maalisk. 6 §. — ¹²⁾ S:n 25 p. tammik. 10 §. — ¹³⁾ S:n 22 p. maalisk. 14 §. — ¹⁴⁾ Ks. Kunnall. asetuskok. s. 88. — ¹⁵⁾ Ks. myös tämän kert. s. 204—207. — ¹⁶⁾ Kvsto 8 p. helmik. 10 §. — ¹⁷⁾ S:n 8 p. helmik. 11 §.

V. 1932 kuollut kauppias M. Kotschack oli testamentissaan määrännyt 50,000 markkaa Helsingin kaupungille tai sen määräämälle lastenhoidosta huolehtivalle laitokselle hoidettavaksi M. Kotschacks barnbeklädningsfond nimisenä rahastona, jonka korkovaroista vuosittain tuli lisätä pääomaan 10 %. Lahjoittajan kaikkien oikeudenomistajain hyväksyttyä testamentin ilman laissa säädettyä valvontaa oli kyseiset varat suoritettu rahatoimistoon. Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ vastaanottaa varat sekä antaa kaupunginhallituksen toimeksi lastensuojelulautakuntaa kuultuaan tehdä ehdotuksen varain hoitamista ja käyttöä koskeviksi lähemmiksi määräyksiksi.

Johtajanleski E. D. Myrsten-vainaja oli testamentannut pankkitalutuksia ja erinäisten yhtiöiden osakkeita perunkirjoituksen mukaan yhteensä 351,109 markan arvosta Helsingin kaupungille käytettäväksi Emmy och David Skogmans minnesfond nimisenä rahastona, jonka vuotuisista korkovaroista, lisäten 25 % pääomaan toiminnan laajentamiseksi vastedes, käytettäisiin 75 % tarpeen mukaan avustuksena vastedes perustettaville Emmy och David Skogmans scoutthem sekä Elin och Carl Myrstens rödakorshem nimisille laitoksille, joista edellisen nimisenä oli testamentintekijän Lahden läheisyydessä omistama lohkotila huvilarakennuksineen jätettävä Pelastusarmeijan ruotsiapuhuville partiolaisille ja jälkimmäisen nimisenä kolme hänen omistamaansa Osakeyhtiö virkamiesasunnot Sampsantie 40 nimisen yhtiön osaketta Helsingin suojeluskunnan saniteettiklubille. Hyväksyen kaupunginhallituksen toimenpiteen testamentin valvomiseksi kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ vastaanottaa mainitun rahaston testamentin määräysten mukaan hoidettavaksi.

Lahjoitettujen varain käyttö. C. F. Ekholmin stipendirahastosta haettaviksi julistetuista viidestä 2,000 markan suuruisesta matka-apurahasta myönnettiin ³⁾ kivenveistäjä R. Järviselle, insinööri E. Kjellbergille ja kelloseppä L. Piiraiselle kullekin mainitun suuruinen apuraha. Rahaston sääntöjen mukaan varattiin jakamatta jääneet kaksi matka-apurahaa v:ksi 1934 routsinkielisille hakijoille.

Sen jälkeen kun rahan arvon huomattavasti alennuttua oli havaittu, etteivät C. F. Ekholmin stipendirahastosta annettavat matka-apurahat ⁴⁾ pienuutensa vuoksi olleet haluttuja vaan että niitä sopivien hakijain puutteessa oli jäänyt jakamatta, kaupunginvaltuusto oikeutti ⁵⁾ kaupunginhallituksen vahvistamaan mainitusta rahastosta jaettavien apurahain määrän enintään 4,000 markaksi.

Ylioppilas B. H. Holmströmille myönnettiin ⁶⁾ Gustav Pauligin lahjoitusrahaston vuosien 1931 ja 1932 korkovaroista ⁷⁾ haettavaksi julistettu 10,000 markan suuruinen matka-apuraha.

Sen johdosta, että Gustav Pauligin lahjoitusrahaston korkovaroja oli kertomusvuonna käytettävänä vain n. 5,400 markkaa, kaupunginvaltuusto päätti ⁸⁾, ettei mainitusta rahastosta kertomusvuonna annettaisi matka-apurahaa vaan että kertyneet korot siirrettäisiin v. 1934 käytettäviksi.

Vuoden 1934 tulo- ja menoarvio Kaupunginhallituksen laadittua ja lähetettyä kaupunginvaltuustolle v:n 1934 tulo- ja menoarvioehdotuksen valtuusto otti tämän käsiteltäväkseen ja vahvisti ⁹⁾ v:n 1934 tulo- ja menoarvion ¹⁰⁾, jonka loppusummat olivat seuraavat:

¹⁾ Kvsto 11 p. lokak. 8 §. — ²⁾ S:n 22 p. marrask. 4 §. — ³⁾ S:n 30 p. elok. 20 §. —

⁴⁾ Ks. v:n 1920 kert. s. 115. — ⁵⁾ Kvsto 20 p. syysk. 9 §. — ⁶⁾ S:n 25 p. tammik. 23 §. —

⁷⁾ Ks. v:n 1931 kert. s. 238 ja v:n 1932 kert. s. 276. — ⁸⁾ Kvsto 11 p. lokak. 9 §. — ⁹⁾ S:n 20 p. jouluk. 1 §. — ¹⁰⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 15, 19 ja 20.

Menot

1. Velat	Smk	83,862,684: —
2. Virastot	»	8,991,517: —
3. Kunnallishallinto	»	17,137,347: —
4. Palolaitos	»	5,703,323: —
5. Poliisilaitos	»	10,026,940: —
6. Teurastamo	»	2,458,815: —
7. Terveystenhoito	»	8,951,283: —
8. Sairaanhoidto	»	44,978,624: —
9. Köyhäinhoito	»	64,938,864: —
10. Lastensuojelutoiminta	»	15,207,736: —
11. Opetus- ja sivistyslaitokset	»	52,130,239: —
12. Teknilliset laitokset	»	69,545,450: —
13. Yleiset työt	»	96,422,126: —
14. Katu- ja laiturivalaistus	»	6,034,000: —
15. Puhtaanapito	»	12,733,625: —
16. Keskuskeittola	»	10,584,800: —
17. Kiinteä omaisuus	»	35,970,413: —
18. Eläkkeet ja apurahat	»	6,263,009: —
19. Sekalaiset menot	»	42,913,905: —
Yhteensä Smk		594,854,700: —

Tulot

Säästöä v:sta 1933	Smk	22,000,000: —
1. Lainat ja korot	»	76,559,613: —
2. Tuloa tuottavat oikeudet	»	26,597,100: —
3. Terveysten- ja sairaanhoidto	»	23,477,119: —
4. Köyhäinhoito ja lastensuojelutoiminta	»	18,527,052: —
5. Opetus- ja sivistyslaitokset	»	11,855,984: —
6. Teknilliset laitokset	»	150,204,876: —
7. Yleiset työt	»	437,769: —
8. Puhtaanapitolaitos	»	6,050,000: —
9. Erinäiset liikelaitokset	»	14,919,440: —
10. Kiinteä omaisuus	»	39,368,535: —
11. Sekalaiset tulot	»	7,825,275: —
12. Verotus	»	197,031,937: —
Yhteensä Smk		594,854,700: —

Talousarvioehdotuksessa huomioonotetut näkökohdat. Kuten edellisinä vuosina oli talousarvioehdotuksen laatiminen nytkin ollut varsin vaikeata. Vaikkakin merkkejä pula-ajan helpottumisesta oli alkanut ilmetä maan taloudellisessa elämässä yleensä, ei tämä pääkaupungissa vielä ollut käynyt niin tuntuvaksi, että se olisi vaikuttanut helpottavasti kunnan talouteen, joten edelleen oli koetettava kaikkien mahdollisuuksien mukaan supistaa menoja tai ainakin estää niiden lisääntyminen. Mikäli menot olivat sellaisia, että niihin talousarviossa voitiin vaikuttaa, eikä vahvistetuista palkka- y.m. säännöistä riippuvia tai eri sopimuksista tai jatkuvista hallinnollisista toimenpiteistä johtuvia, kuten vuokra-, lämpö-, valaistus-, ruokinta- y.m. menot, oli kaupunginhallitus koettanut menoarvioehdotusta laatiessaan noudattaa mahdollisimman suurta säästäväisyyttä. Eräitä menoja ei kuitenkaan enää katsottu

voitavan supistaa enemmän kuin mitä jo oli tapahtunut edellisissä talousarvioissa. Niinpä kaupungin sivistys- ja opetuslaitoksille sekä eräille seuroille ja järjestöille myöntämät avustukset oli merkitty ehdotukseen saman suuruisina kuin kuluvana vuonna. Kaupungin velkataloudessa aikaansaaduista melkoisista menosupistuksista ja käytettävänä olevista säästövaroista johtuen on veroäyriältä maksettavan veromäärän jatkuva nousu voitu pysäyttää ja suunta saatu kääntymään alenevaksi. Säästövaroihinkin oli kaupunginhallitus katsonut tällä kertaa voitavan turvautua jonkun verran enemmän kuin edellisinä vuosina, toivossa, että pahin pula-aika jo olisi voitettu. Työmäärärahoja rakennustoimiston vakinaisia töitä varten oli ehdotukseen merkitty suunnilleen saman verran kuin kuluvan vuoden talousarvioon, mutta vara- ja ylimääräisten töiden määrärahoja oli korotettu 25.3 milj. markasta 37 milj. markkaan, mikä korottaminen oli käynyt mahdolliseksi rahamarkkinain helpottumisen johdosta. Olipa kaupunginhallitus katsonut voivansa puoltaa erityisen työttömyyslainan ottamista koskevaa aloitetta ehdottaen siitä antamassaan lausunnossa 12 milj. markan työttömyyslainan ottamista¹⁾. Nämä lainavarat sekä niitä vastaava varatyömääräraha oli merkitty talousarvioehdotukseen.

Kaupunginhallituksen talousarvioehdotukseen sisältyviä määrärahoja oli yhteensä 591.3 milj. markkaa; niiden peittämiseksi oli osoitettu säästöä 22 milj. markkaa, vuosituloja 310.2 milj. markkaa, lainavaroja 61.9 milj. markkaa sekä verovaroja 197.2 milj. markkaa. Määrärahat menosäännön yhdeksässä pääluokassa lisääntyivät yhteensä 12.0 milj. markkaa sekä vähenivät kymmenessä pääluokassa 22.3 milj. markkaa. Nettovähennys oli siis 10.3 milj. markkaa. Lisäyksistä aiheutui suuri osa, 6.4 milj. markkaa, köyhäinhoitomenojen kasvusta. Myöskin opetus- ja sivistyslaitosten sekä yleisten töiden menot olivat lisääntyneet. Menojen vähennyksistä erittäin suuri osa, 19 milj. markkaa, kohdistui korko- ja kuoletus- y.m. kaupungin veloista johtuviin menoihin. Tulosäännössä taasen oli tulojen lisäys yhteensä 27.7 milj. markkaa kahdeksassa osastossa ja niiden vähennys yhteensä 38.0 milj. markkaa kuudessa osastossa, ollen nettovähennys 10.3 milj. markkaa. Erinäisten liikelaitosten kohdalla näkyvän tulolisäyksen aiheutti teurastamo ja satamatulojenkin oli arvioitu jonkun verran lisääntyvän. Säästöä on ehdotukseen merkitty 22 milj. markkaa eli 17 milj. markkaa enemmän kuin kertomusvuonna. Lainavaroja oli ehdotuksessa käytetty 6.3 milj. markkaa enemmän kuin kertomusvuonna johtuen kiinteistöostoista sekä erityisestä työttömyyslainasta. Korkotulot osoittivat tuntuvaa alenemista ja kiinteän omaisuuden tulot alenivat edelleen; vähennystä oli myöskin havaittavissa puhtaana-pitolaitoksen tuloissa ja sekalaisissa tuloissa. Teknillisten laitosten tulot olivat ehdotuksessa miltei täsmälleen samat kuin kertomusvuonna, vaikka niitä mainittuna vuonna odotettiin kertyvän joitakin miljoonia arvioitua vähemmän. Verotuksella koottavaksi kaupunginhallitus ehdotti 197.2 milj. markkaa eli 30.1 milj. markkaa vähemmän kuin kertomusvuoden talousarviossa. Kaikista talousarvioon merkityistä tuloista oli verotus 33.3 %.

Seuraavassa tehdään tarkemmin selvää tärkeimmistä muutoksista, jotka ovat havaittavissa kaupunginvaltuuston hyväksymässä talousarviossa verrattuna v:n 1933 talousarvioon.

Menosääntö. Ensimmäiseen pääluokkaan, Velat, merkittiin menoja 83,862,684 markkaa, mitä v:n 1933 talousarviossa vastasi 102,931,615 markkaa: Kaupunginvaltuuston päätös²⁾ v:n 1930 toisen lainan konverttaamisesta

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 33 ja 77. — ²⁾ S:n s. 32.

otettiin huomioon. V:n 1932 ensimmäisen obligatiolainan kuoletus esiintyi ensimmäisen kerran talousarviossa. Kun lainan sekä kuoletus että korko oli vaihtoehtoisesti maksettava myös Ruotsin kruunuissa, oli näistä lunastuksista aiheutuvat kurssierotukset huomattu, kuten kaupungin kaikista muistakin ulkomaan rahassa määritellyistä lainoista, erillisellä kurssierotustilillä. V:n 1932 toisen lainan, v:n 1933 ensimmäisen lainan ja v:n 1933 toisen lainan korot, jotka kertomusvuonna oli suoritettu korkomäärärahasta Tilapäisluotto, esiintyivät samoin ensi kerran talousarviossa; kahden ensinmainitun lainan kuoletus alkoi v. 1935 ja viimeksimainitun v. 1936. V:n 1934 talousarvion rahoittamiseksi otetun v:n 1933 kolmannen lainan korot oli merkitty talousarvioon; sen kuoletus alkaisi v. 1937. Valtiolta aikanaan Vallilan työväenasuntorakennusten rahoittamiseen saatu 388,800 markan avustuslaina, joka oli ollut korottomana 10 vuotta, oli valtioneuvoston marraskuun 1 p:nä 1929 tekemän päätöksen nojalla muunnettu kuoletuslainaksi 6 $\frac{1}{2}$ %:n vuotuismaksuin, mistä vuotuinen korko oli 3 % maksamattomalle lainapääomalle. Kyseiseen tarkoitukseen valtion varoista saatu 518,400 markan suuruinen avustuslaina muunnettiin sekin edellä mainituin ehdoin kuoletuslainaksi¹⁾. Suunniteltujen konverttauslainain korkoja ja kuoletuksia varten v. 1934 oli varattu alustavien laskelmien mukaan arvioitu määrä. Tähän pääluokkaan sisältyvien arvioitujen menojen vähennys oli 19,068,931 markkaa, korkomenot olivat jonkun verran nousseet, kuoletusmenot taas vähän laskeneet. Suurinta säästöä osoitti erä Kurssierotukset, joka merkittiin 23,036,000 markkaa pienemmäksi kuin v:n 1933 talousarviossa.

Toisessa, Virastot nimisessä pääluokassa merkittiin kuten edellisellä vuonna lukuun Maistraatti samoin kuin myöhemmissäkin vastaavanlaisissa menosäännön kohdissa palkkiomääräraha valtuuston tekemän päätöksen²⁾ mukaisesti supistettuna. Syystä että rikostuomioiden toimeenpanokonttorin ulosottoapulaisenvirka ja konttoriapulaisenvirka oli lakkautettu³⁾, voitiin sen määrärahoja Palkkasääntöön merkitsemättömät pysyvät virat, joista edellisen viran palkka suoritettiin, ja Sääntöpalkkaiset virat, joiden ryhmään jälkimmäinen virka kuului, jonkun verran alentaa. Yhteensä toiseen pääluokkaan sisältyi arvioituja menoja 8,991,517 markkaa vastaten 9,086,741 markkaa kertomusvuoden talousarviossa. Vähennys oli 95,224 markkaa, joka jakautui pääluokan lukujen Maistraatti, Syyttäjistö ja Ulosotto-laitos kesken, kun taas kaksi jäljellä olevaa lukua, Raastuvanoikeus ja Raatihuoneen arkisto, osoittivat pientä lisääntymistä.

Kolmannen pääluokan, Kunnallishallinto, lukuun Kaupunginhallitus sisältyi tällä kertaa uusi nimike Asiamiesosasto³⁾, jonka toimintaa varten merkittiin määrärahoja yhteensä 325,420 markkaa, josta 219,420 markkaa kohdistui momenttiin Sääntöpalkkaiset virat, 36,000 markkaa momenttiin Tilapäistä työvoimaa, 10,000 markkaa momenttiin Tarverahat ja 60,000 markkaa momenttiin Oikeudenkäyntien aiheuttamat menot. Luvussa Satamahal-linto olevaan nimikkeeseen Satamakannantaosasto merkittiin vuokramomenttina 324,560 markkaa erinäisten kaupungilla olevien huoneistojen vuokrien maksamiseksi, jotka ennen olivat sisältyneet kiinteistölautakunnan menoarvioon sekä siirrettiin nimikkeeseen toisesta kohdasta 2,115 markkaa uuteen momenttiin Kesäloimasijaiset. Koko luku osoitti 483,133 markan suuruisia menojen lisääntymistä. Tilastotoimiston arvioidut menot voitiin alentaa 1,022,440 markasta 997,915 markkaan. Sen ruotsinkielisten julkaisujen,

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 135. — ²⁾ S:n s. 40. — ³⁾ S:n s. 86.

varsinkin kunnalliskertomuksen, supistamisen vuoksi tarvittiin käännös-palkkioita vain 8,000 markkaa vastaten 20,000 markkaa v. 1933. Myöskin painatus- ja sidontamäärärahoja vähennettiin, 10,000 markalla. Mainittuun momenttiin otettiin uutena eränä 10,000 markkaa henkikirjojen sidontaa varten. Kolmanteen pääluokkaan sisältyi arvioituja menoja kaikkiaan 17,137,347 markkaa, mitä vastasi 17,170,960 markkaa v:n 1933 talousarviossa. Luvun Kaupunginvaltuusto arvioitujen menojen pysyessä aivan ennallaan olivat lukujen Kaupunginhallitus, Satamahallinto, Revisionilaitos, Verotusvalmistelukunta ja Holhouslautakunta menot lisääntyneet yhteensä 641,939 markkaa kun taas jäljellä olevien lukujen vähennys oli yhteensä 675,552 markkaa; tästä johtui, että arvioidut menot nousivat suunnilleen yhtä korkealle kuin kertomusvuoden talousarvion vastaavat menot, huolimatta siitä, että tällöin vaalikustannuksia varten osoitettu 600,000 markan määräraha nyt puuttui.

Neljäs pääluokka, Palolaitos, osoitti kertomusvuoden talousarvioon verrattuna 524,323 markan suuruisia arvioitujen menojen lisääntymistä, mistä 134,775 markkaa kohdistui sääntöpalkkaisten virkain määrärahaan, johtuen erinäisten uusien toimien perustamisesta ¹⁾ Kallion paloasemalle. Saman aseman sisustamiseen myönnettiin 523,840 markkaa. Kaikkiaan tämän pääluokan määrärahat nousivat 5,703,323 markkaan.

Viides pääluokka, Poliisilaitos, käsitti määrärahoja yhteensä 10,026,940 markkaa v:n 1933 menosäännön vastaavan määrän oltua 10,063,948 markkaa. Määrärahat oli kuten kertomusvuodeksi arvioitu siten, että kaupunki suoritti 1/3 poliisilaitoksen rahamenoista. Toisen luvun momenttiin Lääkäri, hoitohenkilökunta, lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet tuli lisää uuden poliisilääkärinviran perustamisesta ¹⁾ aiheutuvat kustannukset.

Kuudennen pääluokan, Teurastamo, ainoaksi luvuksi oli yhdistetty kertomusvuoden talousarvion kuudenteen pääluokkaan, Teurastuslaitos, sisältyvät luvut Teurastuslaitos ja Lihantarkastamo. Kyseisen laitoksen alettua toimia entistään paljon suuremmassa mittakaavassa kohosivat sen useat menoerät. Niinpä palkkamäärärahoja oli lisättävä, koska henkilökunnan lukumäärä oli noussut. Erä Lämpö nousi 140,200 markkaan oltuaan ennen ainoastaan 2,500 markkaa, koska sitä laskettaessa oli täytynyt ottaa huomioon rakennusten tavallista suurempi kosteus ensimmäisenä vuonna, mikä lisäsi näitä menoja. Myös valaistusmäärärahat olivat nousseet 3,000 markasta 55,000 markkaan ja käyttövoimamäärärahat 100 markasta 366,000 markkaan. Laitoksen uutuuteen katsoen merkittiin kaluston hankintamäärärahoja 45,000 markkaa vastaten 4,000 markkaa v:n 1933 talousarviossa. Kokonaan uusina sisältyivät pääluokkaan momentit Vedenkulutus, Yleisten laitteiden kunnossapito, Rehut ja Tarveaineet, joihin merkittiin määrärahoja vastaavasti 147,600 markkaa, 150,000 markkaa, 50,000 markkaa ja 30,000 markkaa. Kokonaisuudessaan olivat kuudennen pääluokan menot, jotka kuitenkin eivät täysin ole verrattavissa edellisen vuoden vastaaviin menoihin, nousseet 515,845 markkaa, joten sen loppusumma oli 2,458,815 markkaa.

Seitsemännen, Terveystenhoito nimisen pääluokan loppusumma nousi 8,951,283 markkaan. Pääluokan toisen luvun sääntöpalkkaisten virkain määräraha oli laskettu ottaen huomioon valtuuston päätös ¹⁾ toisen kaupunginlääkärin viran korottamisesta 15 palkkaluokkaan. Siitä huolimatta tämän luvun arvioidut menot vähenivät 1,230,440 markasta 1,142,865 markkaan.

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 87.

Neljänteen lukuun, joka ennen oli käsittänyt vain maidontarkastamon määrärahat merkittiin uusi nimike Animaalisten elintarpeiden ja kotieläintautien valvonta, johon sisältyi määrärahoja yhteensä 210,490 markkaa. Sen momenttiin Sääntöpalkkaiset virat sisältyivät ensimmäisen ja toisen kaupungineläinlääkärin palkat, jotka ennen olivat olleet lääkärien ja sairaanhoitohenkilökunnan luvussa, momentit Tilapäistä työvoimaa ja Takavarikoimisasema siirrettiin siihen kolmannelta luvusta sekä merkittiin siihen momenttina Kesälomasijaiset toisen luvun vastaavaan määrärahaan ennen sisältynyt kaupungineläinlääkärin kesälomasijaisen palkkio. Niinikään merkittiin mainitun nimikkeen kohdalle Tarverahat nimisenä uutena momenttina osaksi saman luvun pariin muuhun kohtaan, osaksi saman pääluokan toiseen lukuun ennen sisältyneitä varoja. Nimikkeen viimeiseen momenttiin otettiin eläintenhuoltolaitoksen määrärahat, jotka kuluvana vuonna olivat saman pääluokan luvussa Poliklinikat ja muu sairaanhoito. Luvun toiseksi nimikkeeksi tuli nyt Maidontarkastamo, jota varten merkittiin määrärahoja 612,453 markkaa eli 11,853 markkaa enemmän kuin samaa tarkoitusta varten v:n 1933 talousarvioon. Uusi määräraha oli laboratoriapulaisten kesälomasijaisille myönnetty palkkio, 2,250 markkaa. Koe-eläinten ostoa varten kertomusvuoden talousarviossa ollut määräraha, jota ei koko aikana ollut lainkaan käytetty, jätettiin nyt pois; tarvittaessa voitiin tähän tarkoitukseen käyttää laboratoritarpeiden momentin varoja. Luvun määrärahat nousivat kaikkiaan 609,800 markasta 822,943 markkaan. Terveystoimisto nimiseen lukuun, johon sisältyi määrärahoja kaikkiaan 383,860 markkaa, merkittiin erinäiset aikaisemmin tarverahoista suoritettut menot uutena momenttina Siivoaminen, sekä suoritettiin erinäisiä muitakin pienehköjä siirtoja. Kahdeksanteen lukuun, Asuntotarkastus, tuli 5,400 markan suuruisena lisää Tilapäistä työvoimaa niminen momentti sekä 16,800 markkaa käsittävä vastaava momentti sitä seuraavaan lukuun Tuberkuloosihuoltotoimisto ollen jälkimmäiseen siirretty varat saman luvun siivoamismäärärahasta. Kouluhammasklinikan sääntöpalkkaisten virkain määrärahaa laskettaessa oli otettu huomioon pääklinikkaan perustetun¹⁾ vahtimestarintoimen palkkaus. Sen siivoamismäärärahat laskivat 11,000 markasta 1,000 markkaan. Sen johdosta, että v:n 1933 alusta lukien oli perustettu²⁾ hammasklinikka Vallilaan, oli pakko lisätä muutamia määrärahoja, minkä johdosta luvun loppusumma nousi 660,720 markasta 680,911 markkaan. Lukuun Poliklinikat ja muu sairaanhoito sisältyvän henkisesti sairaiden huoltotoimiston nimikkeen sääntöpalkkaisten virkain määräraha suureni 26,125 markkaa valtuuston päätettyä³⁾ perustaa toimistoon uuden sairaanhoitajattarenviran. Henkisesti sairaiden miesten ja vastaavalle naisten keskuskodille varattiin kummallekin uusi 1,500 markan suuruinen kaluston hankintamääräraha. Henkisesti sairaiden perhehoitomaksut taas alennettiin 100,000 markasta 40,000 markkaan ottaen huomioon kertomusvuoden käyttö. Poliisilaitoksen suojelusosaston sairasosaston menosäännössä varattiin 8,000 markkaa sairaiden kuljettamista varten, mikä määräraha oli uusi. Luvun Desinfioimismajala palkkasääntöön merkitsemättömäin pysyväisten virkain määrärahaa korotettiin 11,400 markkaa huomioonottaen valtuuston päätös³⁾ kylvettäjäntärentoimen perustamisesta majalaan. Seitsemännen pääluokan luvun Arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan määrärahaan pysyessä ennallaan voitiin luvun Terveystenhoitolautakunta

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 87. — ²⁾ Ks. v:n 1932 kert. s. 116. — ³⁾ Ks. tämän kert. s. 88.

määrärahoja alentaa 4,050 markkaa, Lääkärit ja sairaanhoitohenkilökunta 87,575 markkaa, Terveysolojen valvonta 14,286 markkaa, Terveystoimisto 1,500 markkaa sekä Poliklinikat ja muu sairaanhoito 15,775 markkaa kun taas luvun Eläinlääkintä määrärahoja täytyi lisätä 213,143 markkaa, Ammattientarkastus 3,760 markkaa, Terveystieteiden tutkimusten laboratorio 9,215 markkaa, Asuntotarkastus 5,870 markkaa, Tuberkuloosihuoltotoimisto 21,090 markkaa, Kouluhammasklinikka 20,191 markkaa sekä Desinfioimis-
majala 12,440 markkaa. Huolimatta siitä, että määrärahoja missä voitiin oli koetettu supistaa, oli näin ollen täytynyt merkitä siinä määrin uusia menoja että oli seurauksena yhteensä 171,723 markan suuruinen lisäys kertomusvuoden vastaaviin menoihin verrattuna.

Kahdeksannessa, Sairaanhoito nimisessä pääluokassa voitiin edellisen vuoden määrärahoja vähentää 834,341 markkaa, jolloin loppusumma oli 44,978,624 markkaa. Vähennys syntyi siten, että Marian sairaalan menot alenivat 37,672 markkaa, kulkutautisairaalan 32,314 markkaa, tuberkuloosisairaalan 26,084 markkaa ja luvun Erinäiset sairaanhoitokulut 1,268,343 markkaa, kun sitä vastoin sairaalahallituksen menojen jäädessä ennalleen tiliviraston menot osoittivat 1,000 markan, Kivelän sairaalan 69,409 markan, Nikkilän sairaalan 359,663 markan ja luvun Arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan 100,000 markan lisäystä. Marian sairaalan menojen vähennyksestä kohdistui 33,600 markkaa vuokramäärärahaan ja 62,000 markkaa kaluston hankintamäärärahaan; lämpömäärärahaa sitä vastoin lisättiin 33,250 markkaa. Kulkutautisairaalan vuokramääräraha alennettiin 7,200 markasta 2,400 markkaan ja puhtaanapitomääräraha 7,200 markasta 2,400 markkaan, sen kaluston hankintamäärärahaa lisättiin 34,500 markkaa, mikä suurelta osalta johtui anginaosaston perustamisesta. Kivelän sairaalan momentti Sääntöpalkkaiset virat osoitti 60,660 markan suuruista menojen lisääntymistä; se oli laskettu ottaen huomioon kahden alihoitajattarenviran lakkauttaminen ja kahden mieshoitajanviran perustaminen¹⁾. Lääkkeiden ja sairaanhoitotarvikkeiden määräraha nousi 259,000 markasta 310,000 markkaan, jolloin oli myönnetty 50,000 markkaa Suomen punaisen ristin sairaalalle röntgentutkimuksista suoritettaviin maksuihin²⁾. Nikkilän sairaalan sääntöpalkkaisten virkain momentilla oli otettu huomioon kahden perhehoidon hoitajattaren viran perustaminen¹⁾ samalla lakkauttaen yksi perhehoidon hoitajan virka. Saman sairaalan vuokramomentin määräraha, Vuokrarahaa toimenhaltijoille arvion mukaan, joka olisisältynyt talousarvioon useana vuonna mutta jäänyt käyttämättä, poistettiin nytsiitä. Sairaalan kaluston hankintamäärärahaa täytyi korottaa 300,000 markasta 422,000 markkaan, koska m.m. oli ostettava henkilöauto ja moottoripyörä. Perhehoidon laajentamisen johdosta oli sen tarverahoja korotettava 6,000 markkaa sekä perhehoitomaksujen momentilla olevaa määrärahaa 744,000 markasta 1,008,000 markkaan. Tuberkuloosisairaalan vuokramääräraha voitiin alentaa 37,200 markasta 7,200 markkaan, koska päätettiin vähentää osastonhoitajattarien vuokraraha 200 markaksi ja alihoitajattarien 100 markaksi kuukaudessa ja koska lisäksi alihoitajattarien lukumäärä oli alentunut yhdeksästä neljään. Sairaalan ruokintamäärärahoja alennettiin yhteensä 115,577 markkaa, mikä aiheutui suureksi osaksi hoitopäivien vähentymisestä, sillä ainoastaan Nikkilän sairaalan yksikköhintaa alennettiin, nimittäin 6: 25 markasta 6: 20 markkaan päivää kohden, muiden sairaalain vastaavain hintain pysyessä entisel-

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 88. — ²⁾ S:n s. 44.

lään. Erinäiset sairaanhoitokulut nimisen luvun nimikkeen Sairaanhoitajatar-koulu kohdalla oleva sairaslomasijaisten momentti poistettiin ja kaluston hankintamäärärahaa oli pakko korottaa 2,000 markasta 6,000 markkaan, jotta koulun liinavaatevarasto pysyisi riittävän suurena. Nimikkeeseen Erinäiset sairaalat sisältyvää määrärahaa Sairaalamaksuja Suomen punaisen ristin sairaalaan oli korotettava, koska siinä oli m.m. varattava 75,000 markkaa Suomen punaiselle ristille sopimuksen mukaan v. 1933 suoritettavaa kuoleusmaksua varten, jonka suorittaminen kuitenkin siirtyisi v:een 1934, jolloin vasta luultavasti voitaisiin arvioida lopulliset kustannukset. Kellokosken piirimielisairaalan lasketut menot pienenivät edellisestä vuodesta 1,840,000 markkaa sen johdosta, että nyt merkittiin määräraha vain kertomusvuonna hankituista 80 mainitun sairaalan hoitopaikasta suoritettavaa lisämaksua¹⁾ varten. Yhdeksännen luvun Arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan, oli merkittävä määrärahoja 700,000 markkaa, mikä vastasi 600,000 markkaa v:n 1933 talousarviossa. Määräraha olisi tälläkertaa voitu vähentää 200,000 markkaan, ellei olisi täytynyt varata 500,000 markkaa Kivelän sairaalan uuden paviljongin vielä käyttämättömien osastojen lopullista kalustamista ja niiden mahdollista käytäntöönottoa varten v. 1934.

Yhdeksäs pääluokka, Köyhäinhoito, osoitti 6,413,814 markan suuruista menojen lisääntymistä, huolimatta siitä, että säästäväisyyttä oli noudatettu mahdollisimman suurella määrällä, sillä pula-ajan johdosta yhteiskunnalliset huoltotehtävät olivat lisääntyneet muuttuen valtaosaltaan työttömyyshuoloksi. Ensimmäisen luvun, Köyhäinhuoltolautakunta ja kanslia, arvioidut menot nousivat 4,541,180 markasta 5,961,692 markkaan lisäyksen aiheutuessa pääasiallisesti perustettujen²⁾ kahden ylimääräisen avustuskanslian jatkuvasta ylläpidosta sekä välttämättömien ylimääräisten virkailijain ottamisesta niihin ja vakinaisiin kanslioihin. Niinpä kohdistui koko luvun 1,420,512 markan suuruudesta menojen lisäyksestä 1,361,880 markkaa momenttiin Tilapäistä työvoimaa. Mainittujen kansliain perustaminen teki sitä paitsi kesälomasijaisten määrärahan, vuokra-, valaistus- ja siivoamismäärärahaan sekä tarverahain korottamisen välttämättömäksi. Pääasiallisesti samasta syystä kassa- ja tiliviraston määrärahoja korotettiin 10,675 markkaa, kun sitä vastoin luvun Lastenpäiväkotien loppusumma arvioitiin 895 markkaa pienemmäksi kuin v:n 1933 talousarviossa. Neljännen luvun, Kunnalliskotien laitoksineen, menosääntö oli vähentynyt 168,690 markkaa, josta osa elintarpeiden hintatason laskettua kohdistui nimikkeisiin Kunnalliskoti ja Työlaitos sisältyviin ruokintamäärärahoihin, sekä viidennen luvun, Työtuvat, menosääntöä 1,272,788 markkaa. Mainitun luvun määrärahaa tilapäistä työvoimaa voitiin alentaa 58,884 markkaa, mikä johtui erinäisten virkain palkkioiden poistamisesta yhden työtuvan sekä köyhäinhuoltolautakunnan alaisen työtupain toisen myymälän toiminnan lakkauttamisen³⁾ johdosta. Yömajain vahtimestarintoimen lakkauttamisen⁴⁾ jälkeen sen haltija, joka tosiasiallisesti kauan oli toiminut työnjohtajana, palkkansa suhteen mestari nimisenä siirrettiin tälle momentille. Työtuvan ja myymälän lakkauttaminen aiheutti myöskin useimpien muidenkin puheena olevan luvun määrärahaan alenemisen. Ruokintamäärärahaa voitiin lisäksi elintarpeiden hintain alennuttua vähentää 30 pennillä ruokailupäivää ja hoidokkia kohden. Kustannukset elätteelleannosta, laitoshoidosta köyhäinhoidolle kuulumatto-

¹⁾ Ks. v:n 1932 kert. s. 119 ja 198. —²⁾ Ks. tämän kert. s. 44. —³⁾ S:n.s. 214. —⁴⁾ S:n.s. 88

missa laitoksissa ja suoranaisista avustuksista nimisen luvun määrärahoja oli pakko lisätä 5,925,000 markkaa, josta määrästä 5,000,000 markkaa kohdistui suoranaisten avustusten määrärahaan; toinen osa samaa tarkoitusta varten tarvittavista varoista, 8,000,000 markkaa, siirrettiin kuten v. 1933 talousarviossa seitsemänteen lukuun, Arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan, jotta valtuusto v:n 1934 kuluessa olisi tilaisuudessa seuraamaan avustusmäärärahojen käyttöä. Muihin tarpeisiin varattiin ainoastaan 500,000 markkaa. Yhdeksännen pääluokan menot nousivat kaikkiaan 64,938,864 markkaan oltuaan kertomusvuoden talousarviossa 58,525,050 markkaa.

Lastensuojelutoiminta nimisen kymmenennen pääluokan menot lisääntyivät 14,949,148 markasta 15,207,736 markkaan eli 258,588 markkaa. Eri lukujen loppusummat erosivat kertomusvuoden talousarvion vastaavista siten, että luvun Sijoitus yksityishoitoon, apumaksut y.m. menoja korotettiin 270,000 markkaa kun taas lastensuojelulautakunnan menot vähenivät 2,955 markkaa, lastenhuoltolaitosten 6,197 markkaa, lastenhuoltolaitosten tilain 2,260 markkaa, minkä ohessa arvaamattomiin tarpeisiin varatut valtuuston käyttövarat pysytettiin ennallaan. Lastenhuoltolaitokset nimisen luvun kesälomasijaisten momentin kohdalle merkittiin uusi 3,420 markan erä Ryttylän koulukodin tarpeisiin sekä saman luvun momentille Sekalaista 1,600 markkaa mainitun koulukodin oppilaiden urheilutoimintaa varten. Kyseisen luvun kaluston hankintamäärärahaa sitä vastoin voitiin alentaa 30,000 markkaa. Luvun Sijoitus yksityishoitoon, apumaksut y.m. määräraha Yksityishoito ja jatko-opetus korotettiin 4,600,000 markasta 4,700,000 markkaan, koska lasten lukumäärä oli lisääntynyt sekä määrärahaa keuhkotautisten lasten hoitoa varten diakonissalaitoksen lastenkodin Droppenissa 510,000 markasta 580,000 markkaan ottaen huomioon, että valtuusto myöskin v:ksi 1934 päätti¹⁾ korottaa kyseiselle lastenkodille maksettavan päivärahän 12 markaksi kutakin lastensuojelulautakunnan sinne lähettämää lasta kohden. Momentti Tylsämielisten lasten erikoishoito ja opetus, jolle merkittiin uusi 5,400 markan määräraha hoitoa varten Vaajasalon parantolassa, nousi 235,000 markasta 310,000 markkaan. Matkakulumäärärahaa oli pakko korottaa 12,000 markkaa sen vuoksi, ettei lautakunnan hoidokkien saatto- ja siirtotarkoituksiin enää myönnetty vapaa- eikä alennuslippuja rautateillä.

Yhdennessätoista pääluokassa, Opetus- ja sivistyslaitokset, osoittivat suurinta muutosta suomenkielisten kansakoulujen määrärahat, joita oli korotettu yhteensä 1,660,940 markkaa. Lisäystä osoitti kolmetoista momenttia, suurinta momentit Sääntöpalkkaiset virat, Tilapäistä työvoimaa, Kaluston hankinta, Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet, Koulutarvikkeet ja Suoranaiset avustukset, nimittäin vastaavasti 718,290 markkaa, 558,920 markkaa, 800,000 markkaa, 237,000 markkaa, 225,000 markkaa ja 105,000 markkaa. Ensinmainittu oli määriteltä ottaen huomioon valtuuston päätös²⁾ viidennen kouluhoitajattarenviran perustamisesta; kaluston hankintamäärärahan suuren nousun aiheutti Kallion uuden koulutalon³⁾ osittaista kalustamista varten varattu 800,000 markan erä. Tämä uusi koulutalo aiheutti useissa muissakin määrärahoissa nousua. Lääkkeitä ja sairaanhoitotarvikkeita varten varatun määrärahan menoja lisäsi Vallilaan perustettu uusi hammasklinikka⁴⁾. Koulutarvikemäärärahan korottaminen taas aiheutui siitä, että eduskunta oli hyväksynyt lain, jonka mukaan kaikille oppilaille oli annettava ilmaiset kou-

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 51. — ²⁾ S:n s. 88. — ³⁾ S:n s. 18. — ⁴⁾ Ks. v:n 1932 kert. s. 116.

lutarvikkeet, sekä suoranaisiin avustuksiin varattujen varain korotus pulajasta ja oppilasluvun lisääntymisestä. Erinäisille momenteille merkittiin lisäksi joitakin uusia eriä. Huomattavaa vähennystä osoittivat vuokra- ja siivoamismomentit, edellinen 782,648 markan ja jälkimmäinen tilisiirron johdosta 300,000 markan suuruista. Ruotsinkielisten kansakoulujen menosääntö päättyi 8,398,529 markkaan ollen loppusumma 49,208 markkaa pienempi kuin kertomusvuoden talousarviossa. Vähennystä osoitti vuokramääräraha 404,730 markkaa, siivoamismääräraha 125,000 markkaa sekä määräraha Painatus ja sidonta 500 markkaa. Yhdentoista momentin menot pysyivät ennallaan ja kymmenen momentin menot lisääntyivät yhteensä 481,022 markkaa, josta suurin osa kohdistui momentteihin Sääntöpalkkaiset virat, Tilapäistä työvoimaa, Kaluston hankinta, koska Vallilan koulun kalustamisen jatkamista varten varattiin 31,500 markkaa, ja Koulutarvikkeet samasta syystä kuin suomenkielisten kansakoulujen vastaavan määrärahan. Kansakoulujen yhteisiä menoja merkittiin 20,000 markkaa vähemmän kuin kertomusvuodeksi, koska korvauksiin muille kunnille Helsingin kaupungista kotoisin olevien kansakouluoppilaiden koulunkäynnistä arvioitiin kuluvan vähemmän kuin ennen. Ammattiopetuslaitosten johtokunnalle myönnettiin määrärahoja yhteensä 59,360 markkaa, mikä merkitsi 1,620 markan supistusta, joka syntyi palkkiomäärärahassa. Yleisille ammattikouluille osoitettiin määrärahoja 1,123,168 markkaa kertomusvuoden menosäännön vastaavan määrän oltua 1,073,117 markkaa. Lisäys aiheutui 35,100 markan ja 40,000 markan suuruisista, menosäännössä Helsingin käsityökoululle¹⁾ ja Ammattienedistämislaitokselle varatuista uusista apurahoista, sillä pääluokan kolme nimikettä Taideteollisuuskeskuskoulu, Yleinen ammattilaiskoulu ja Kirjapainokoulu, johon oli merkitty uusi 1,500 markan määräraha kaluston kunnossapitoa varten, osoittivat yhteensä 25,049 markan suuruista menojen vähennystä ja muihin tarkoituksiin oli osoitettu entisen suuruiset määrärahat. V:n 1933 talousarviossa 6 %:n mukaan tontin ja rakennuksen arvosta lasketut kouluhuoneistojen vuokrat arvioitiin nyt 5 %:n mukaan. Valmistavan poikain ammattikoulun määrärahoja voitiin vähentää 10,100 markkaa mutta valmistavan tyttöjen ammattikoulun menoihin varattuja varoja oli sitä vastoin lisättävä 125,599 markkaa. Lisäys johtui pääasiallisesti siitä, että momentti Ruokinta oli jaettu kahtia, siten, että 193,500 markkaa varattiin raaka-aineiden ostoa varten leipomoon, jolloin entistä ruokintamäärärahaa voitiin pienentää 89,617 markkaa sekä momentin Tilapäistä työvoimaa, johon oli merkitty uutena pieni erä kanslia-apulaista varten, korottamisesta 36,460 markkaa. Kaluston hankintamomentin eri määrärahoja oli supistettu niin, että se osoitti 34,856 markan vähennystä. Vuokramääräraha laskettiin 5 %:n mukaan tontin ja rakennuksen arvosta. Seitsemännen luvun, Kotitalouslautakunta, menot lisääntyivät 28,160 markkaa, mistä 22,000 markkaa tuli Tarveaineet talous-, havainto- ja käsityönopeutusta varten nimisen määrärahan osalle, joka oli arvioitu kaupunginhallituksen päätöksen²⁾ mukaan, että talousarvioon oli merkittävä tulot ja menot talous-, käsityö- ja havaintokurseista. Suomenkielisen työväenopiston määrärahoja merkittiin yhteensä 711,210 markkaa eli 260,318 markkaa vähemmän kuin v:n 1933 talousarviossa, mikä kävi päinsä pääasiallisesti koska opiston huoneiston vuokra, joka ennen oli laskettu 6 %:n mukaan kiinteistön arvosta nyt arvioitiin 5 %:n mukaan aiheuttaen 248,418 markan vähennyksen vuokramenoissa. Tilapäi-

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 17. — ²⁾ S:n s. 140.

sen työvoiman momentille merkittiin määräraha kanslia-apulaista varten. Ruotsinkielisen työväenopiston menosääntö lisääntyi 226,840 markasta 228,335 markkaan. Lastentarhain määrärahat vähenivät 31,355 markkaa eli 8,338,518 markkaan, huolimatta siitä, että uuden lastentarhan perustamista Kallioon koskeva valtuuston päätös¹⁾ oli otettu huomioon useimmissa kyseisen luvun määrärahoissa, sillä menoja oli yleensä voitu supistaa. Suurin, 29,325 markan, lisäys oli havaittavissa momentilla Kaluston hankinta. Momentilla Väliaikainen lastenseimi Kallioon oli taas havaittavissa melkoinen vähennys, nimittäin 27,000 markan suuruinen, johtuen edellisestä vuonna esiintyneiden perustamiskustannusten poisjäämisestä. Yhdeksänteen lukuun sisältyvät kauppaoppilaitosten, teknillisen opetuksen y.m. avustukset pysyivät ennallaan, lukuunottamatta yhteiskunnallisen korkeakoulun avustusta määrää, joka aleni 5,000 markkaa. Uutena momenttina merkittiin 20,000 markkaa Kalliolan vapaaopistolle. Kaikkiaan tämän luvun menot lisääntyivät 15,000 markkaa eli 570,600 markkaan. Kaupunginkirjaston luvun loppusumma oli 2,866,464 markkaa eli 194,805 markkaa kertomusvuoden talousarvion vastaavaa määrää korkeampi. Eniten olivat lisääntyneet määrärahat Tilapäistä työvoimaa, Painatus ja sidonta sekä Kirjallisuus, nimittäin vastavasti 37,200 markkaa, 95,000 markkaa ja 46,500 markkaa. Momentille Kaluston hankinta, joka pysytettiin entisen suuruisena, kaupunginhallitus saattoi tarvittaessa myöntä lisäyksiä konttorikalustoa varten käytettävänään olevasta yhteismäärärahasta. Kaupunginmuseon määrärahat pysytettiin suurin piirtein ennallaan; vähennys oli aivan vähäpätöinen, 882 markkaa. Musiikkilautakunnan määrärahoissa havaittiin 31,920 markan suuruinen menojen lisäys. Sopimuksenmukainen määräraha Säveltäjain tekijänoikeustoimisto Teostolle merkittiin lautakunnan määrärahaan Muut kulut 15,000 markan suuruisena. Viidenteentoista lukuun merkityt erinäisten sivistyslaitosten määrärahat merkittiin saman suuruisina kuin v:n 1933 talousarvioon. Lisäksi valtuusto päätti asettaa teatterien ja oopperan avustusten saannin ehdoksi, että Suomen kansallisteatteri ja Svenska teatern antoivat vähintään 25, Yhdistyneet teatterit²⁾ 10 ja Suomalainen ooppera vähintään 8 kansannäytäntöä puolin tai vielä halvemmin lipunhinnoin, ja että näiden teatterien, milloin ne tarvitsivat orkesteria, tuli ensi sijassa neuvotella asiasta musiikkilautakunnan kanssa. Valtuuston arvaamattomiin tarpeisiin merkittiin varoja 100,000 markkaa, edellisen talousarvion vastaavan määrän oltua 200,000 markkaa. Koko yhdestoista pääluokka päättyi 52,130, 239 markkaan osoittaen 1,634, 487 markan suuruista menojen lisäystä.

Kahdennessatoista, Teknilliset laitokset nimisessä pääluokassa arvioidut menot alenivat yhteensä 548,200 markkaa, mistä 335,945 markkaa tuli vesijohtolaitoksen ja 970,665 markkaa kaasulaitoksen osalle, kun sitä vastoin sähkölaitoksen menot lisääntyivät 758,410 markkaa. Luvun Vesijohtolaitos, menoryhmistä Hallinto osoitti 2,420 markan lisäystä, Kassa- ja tilivirasto 2,480 markan lisäystä, Johtoverkko, vesisäiliö ja johtojen tarkastus 860 markan lisäystä sekä Yleiset vesipostit ja satamajohdot 9,000 markan lisäystä, jota vastoin käytön määrärahoja voitiin supistaa 23,285 markkaa, mittari- ja asennusosaston, työpajan ja varaston määrärahoja 20,820 markkaa, määrärahaa Sekalaiset menot 99,600 markkaa sekä uudistoiden ja -hankintain määrärahoja 207,000 markkaa. Kaupunginvaltuuston käyttövaroja myönnettiin entinen määrä. Uudistoitä varten myönnettiin yhteensä 986,000

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 85. — ²⁾ S:n s. 52.

markkaa, nimittäin työkalujen ja kaluston hankintaa varten 50,000 markkaa, vesimittarien ostoon 100,000 markkaa, vesijohdon rakentamista varten Kaarlenkatuun ¹⁾ 33,000 markkaa, vapaakaivon rakentamiseen Hietarannan tien varrelle 15,000 markkaa, 500 kVA:n muuntajan hankintaa varten Vanhaankaupunkiin 60,000 markkaa, vesijohdon rakentamiseen Et. Hesperiankatuun Mechelininkadulta länteenpäin 20,000 markkaa sekä Pohj. Hesperiankadun ja Kammionkadun väliseen Mechelininkadun osaan 358,000 markkaa, Valpurintien ja Paciuksenkadun väliseen Munkkiniemenkadun osaan 180,000 markkaa, Tilkan siltaan 32,000 markkaa ja Salmentien ja Kuortaneenkadun väliseen Mäkelänkadun osaan 88,000 markkaa sekä satamaposteja varten Laivarantaan ja Saukonlaituriin 50,000 markkaa. Alppilan vuorelle suunnitellun uuden vesisäiliön valmistavia töitä varten tarvittavan määrärahan myöntäminen jätettiin valtuuston erillisen käsittelyn varaan. Vesijohtolaitoksen määrärahat nousivat yhteensä 7,935,175 markkaan. Luvun Kaasulaitos eri menoryhmistä osoittivat, nimikkeen Katuvalaistus osoittaessa 62,900 markan lisäystä ja muiden pysyessä ennallaan, vähennystä: Kassa- ja tilivirasto 2,575 markkaa, Käyttö 410,460 markkaa, Jakelu, johtoverkko ja jakelukello 10,110 markkaa, Johtotyöosasto, työpaja, mittaritoimisto, varasto ja näyttely 89,420 markkaa, Sekalaiset menot 195,000 markkaa sekä Uudistyöt ja -hankinnat, entinen nimike Uudistyöt, joka kuten vesijohtolaitoksen ja sähkölaitoksenkin vastaavat määrärahat merkittiin v:n 1934 talousarvioon tämän nimisinä, 326,000 markkaa. Viimeksimainittu määräraha, 1,762,000 markkaa, oli aiottu seuraaviin tarkoituksiin: pääputkiverkoston laajentamiseen ja uusimiseen 92,000 markkaa, johtoverkon laajentamiseen hallituksen määräyksen mukaan 50,000 markkaa, katulamppuihin 20,000 markkaa, liittymisjohtoihin 40,000 markkaa, kaasumittarien ostoon 1,300,000 markkaa, kaluston hankintaan 35,000 markkaa sekä bensoolinerottajaa varten 225,000 markkaa. Valtuuston periaatteellisesti hyväksymä ²⁾ kaasulaitoksen uuden painejohdon ja säätälaitoksen rakentaminen päätettiin siirtää tuonnemaksi. Kaasulaitoksen määrärahat nousivat yhteensä 29,180,805 markkaan. Sähkölaitoksen eri menoryhmistä osoitti vähennystä ainoastaan nimike Käyttö, nimittäin 962,065 markan suuruista. Muutamien nimikkeiden kohdalle merkittyjen määrärahojen jäädessä ennalleen oli kassa- ja tilivirastolle myönnettäviä varoja korotettava 27,110 markkaa ja sekalaisiin menoihin tarvittavien alentuessa 35,700 markkaa jakeluosastolle myönnettäviä 145,065 markkaa ja katuvalaistusta varten myönnettäviä 40,000 markkaa sekä uudistaita ja -hankintoja varten myönnettäviä kaikkein eniten eli 1,544,000 markkaa, josta 830,000 markkaa kohdistui momenttiin Johtoverkosto ja jakelulaitteet, yhteensä 3,280,000 markkaa, vaikkakin osasta tälle momentille tarvittavista varoista päättäminen siirrettiin tuonnemaksi, sekä 800,000 markkaa momenttiin Mittarien osto, joka tällöin kohosi 1,500,000 markkaan. Paitsi edellä mainittuja määrärahoja myönnettiin kyseisen nimikkeen kohdalla varoja koneistoa ja ohjauslaitteita varten 1,500,000 markkaa, katuvalaistustoihin 580,000 markkaa, johto- y.m. töihin hallituksen määräyksen mukaan 200,000 markkaa, talojohdotöihin 130,000 markkaa ja kaluston hankintaa varten 30,000 markkaa; kaikkiaan varattiin uudistaita ja -hankintoja varten 7,220,000 markkaa. Sähkölaitokselle myönnettiin määrärahoja yhteensä 32,429,470 markkaa. Kahdennentoista pääluokan arvioitujen menojen kokonaismäärä laskettiin 69,545,450 markaksi.

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 2). — ²⁾ S:n s. 19.

Kolmannessatoista pääluokassa, Yleiset työt, yleisten töiden lautakunnan ja rakennustoimiston määrärahoja oli pakko korottaa 10,785 markkaa, tiliviraston 2,850 markkaa, luvun Rakennukset ja talot 242,471 markkaa, luvun Kanavat ja viemärit 3,493,373 markkaa, luvun Urheilukentät 175,000 markkaa, luvun Istutukset 480,000 markkaa sekä arvaamattomiin tarpeisiin ja varatöihin varattuja määrärahoja 11,050,000 markkaa; sitä vastoin alennettiin luvun Kadut ja yleiset paikat määrärahoja 4,242,000 markkaa, luvun Tiet 483,800 markkaa, luvun Satamat 5,994,000 markkaa, luvun Varasto 40,065 markkaa ja luvun Työntekijäin erinäiset edut 200,000 markkaa. Luvun Sekalaista määrärahat merkittiin entisensuuruisina. Rakennukset ja talot nimisen luvun nimikkeen Korjaus ja kunnossapito kohdalle merkittiin varoja 4,109,160 markkaa kertomusvuoden menosäännön vastaavan määrän oltua 3,163,020 markkaa; 946,140 markan lisäys jakautui kolmentoista momentin kesken siten, että sairaalain ja kansakoulujen korjauksiin kohdistui siitä eniten, yhteensä 661,000 markkaa. Nimikkeen Uudis- ja muutusrakennukset kohdalle merkittiin määrärahoja yhteensä 16,157,400 markkaa v:n 1933 menosäännön vastaavan määrän oltua 703,669 markkaa pienempi. Tästä määrärahasta käytettäisiin Kallion paloaseman uudistamiseen ja laajentamiseen ¹⁾ 918,000 markkaa, henkilökunnan asuntorakennuksen teettämistä varten Nikkilän sairaalaan ²⁾ 2,017,900 markkaa, Kallion uutta kansakoulutaloa varten ³⁾ 9,372,500 markkaa, Marian sairaalan paviijongin n:o 6 korjaamiseen 100,000 markkaa, makuuhallin rakentamiseksi kulkutautisairaalaan hinkuyskäpotilaita varten ³⁾ 51,700 markkaa, uusiin, lämmityslaitosta varten tarvittaviin pääjohtoihin Nikkilän sairaalan saunan ja rakennuksen n:o 5 välille 24,000 markkaa, uutta vedensuodatinlaitosta varten saman sairaalan pumppuhuoneeseen 100,000 markkaa, uuden yhdysvesijohdon rakentamiseksi Kivelän sairaalan sisätautien osaston uuden talon kellarissa olevaan tarjoilujohtoon Välskärinkadun istutusten halki kulkevasta tarjoilujohdosta 47,000 markkaa, kunnalliskodin vesi- ja viemärijohtojen uusimiseen ja hajoituskaivojen korjaamiseen 87,300 markkaa sekä aidan korjaamiseen ja osittaiseen uusimiseen 10,000 markkaa, uuden aidan rakentamista varten Kivelän sairaalan alueelle Mechelininkatua vastaan 80,000 markkaa, Marian sairaalan pesulaitoksen uusimiseen 279,000 markkaa, teurastamon rakennustoimikunnan käytettäväksi ⁴⁾ 2,800,000 markkaa sekä Nikkilän sairaalan uutta vedenottamoa varten, jota poikkeuksellisen kuivan talven vuoksi uhkaavan vedenpuutteen torjumiseksi oli ryhdyttävä rakentamaan, 270,000 markkaa. Luvussa Kadut ja yleiset paikat arvioitiin korjaus- ja kunnossapitokustannusten nousevan 748,000 markkaan, mikä määrä kertomusvuoden talousarvioon verrattuna osoitti 90,000 markan suuruisia menojen lisäystä. Uudistymäärärahoja voitiin sitä vastoin vähentää 4,332,000 markkaa eli 3,664,000 markkaan. Tästä määrästä tarvittaisiin 110,000 markkaa Kasarmintorin hallin puoleisen kolmion päällystämiseen, 100,000 markkaa Vallilan katujen ja käytävien saattamiseksi lopulliseen kuntoon, 200,000 markkaa kenttäkivikatujen asfaltoimiseen kaupunginhallituksen ja maistraatin määräyksen mukaan, 50,000 markkaa täytemaan vastaanottoa varten, samoin 50,000 markkaa uusia korokkeita ja liikennemerkkejä varten kaupunginhallituksen määräyksen mukaan, 206,000 markkaa Kaisaniemenkadun Fabianin- ja Liisankadun välisen osan leventämiseen, 1,335,000 markkaa Mechelininkadun Pohj. Hesperian- ja Linnankoskenkadun välisen osan lopputasoitusta ja puuis-

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 87; vrt. myös v:n 1932 kert. s. 23. — ²⁾ Ks. tämän kert. s. 17. —

³⁾ S:n s. 18. — ⁴⁾ S:n s. 43.

tutuksia varten, 295,000 markkaa Stenbäckinkadun ja Munkkiniemenkadun välisen Topeliuksenkadun osan lopputasoitukseen ja asfalttisepelöintiin, 228,000 markkaa Vilhonvuoren puistikon Hämeentien ja portaiden välisten teiden ja istutusten sekä puistikon itäpuolella olevan tien tasoittamiseksi, 900,000 markkaa Sturenkadun ja Kumpulantien väliin lankeavan Mäkelänkadun lounaispuolen lopputasoitusta ja puistutuksia varten, 55,000 markkaa Vuorelankadun ajotien ja käytävän tasoittamiseen, 70,000 markkaa Töölöntorin hiekoittamiseen sekä yhteensä 65,000 markkaa Aleksanterinkadun tontin n:o 1, Kapteenipuistikon pohjoispuoleisen käytävän, Merikadun tonttien n:ot 19—21, Laivurinkadun tonttien n:ot 1—3—5 ja Porthaninkadun tontin n:o 8 jalkakäytävien päällystämiseen sekä rauta-aidan pystyttämiseen Raha-pajankadulle puistoa vastaan. Kanavain ja viemärien korjaukset ja kunnossapito vaativat määrärahoja yhteensä 1,505,000 markkaa eli 10,000 markkaa enemmän kuin kertomusvuoden talousarvion mukaan. Niiden uudistoitaa suoritettaisiin 7,202,640 markaksi arvioituihin kustannuksiin vastaavan määrän oltua v:n 1933 talousarviossa 3,719,267 markkaa. Kyseisen nimikkeen kohdalla olevista määrärahoista suurin, 5,000,000 markkaa, myönnettiin Rajasaaren puhdistuslaitoksen alustavia töitä varten, joista kaupunginhallitus katsoi tärkeimmiksi Savilan pumppuaseman ja Rajasaareen vievän johdon paraiten talvella suoritettaviksi sopivat työt. Erinäisten viemäritöiden teettämistä varten merkittiin 1,276,000 markkaa sekä koneiston ostoa varten Kyläsaaren puhdistuslaitokselle 926,640 markkaa. Teiden korjausten ja kunnossapidon arvioitiin tulevan maksamaan 1,270,000 markkaa ja teiden uudistoiden 2,199,200 markkaa ollen kummassakin havaittavissa jonkun verran vähennystä. Uusia teitä varten myönnettyistä määrärahoista oli 1,447,000 markkaa tarkoitettu Tilkan sillan rakentamiseen, 388,000 markkaa rummun rakentamiseen Kumpulan puron kohdalle Hämeentielle, 291,000 markkaa Kaivopuiston rantateiden ja istutusten kunnostamiseen It. Puistotien ja kylpylaitoksen välillä sekä 73,200 markkaa viimeksimainitun tien leventämiseen tonttien n:ot 20, 21, 8a, 8b ja 8c kohdalta. Lukuun Urheilukentät merkittiin määrärahoja 722,000 markkaa, josta 507,000 markkaa korjaus- ja kunnossapitokustannuksiin ja 215,000 markkaa uudistoihin; edellisiä varten oli v:n 1933 talousarvion merkitty 477,000 markkaa ja jälkimmäisiä varten 70,000 markkaa. Viimeksimainittuihin töihin kuului vesipostien, suihkua varten tarvittavan puhdistuskaivon sekä kentän eteläpäähän johtavan ajotien rakentaminen Eläintarhan urheilukentälle yhteensä 128,000 markan kustannuksin, Kampin kentän kunnostaminen 23,000 markalla ja Väinämöisenkadun urheilukentän sorastaminen 64,000 markalla. Kaupungin sata-main menosääntö päättyi 17,009,200 markkaan, josta 2,864,200 markkaa kohdistui nimikkeeseen Korjaus- ja kunnossapito, johon v:n 1933 talousarviossa sisältyi määrärahoja 2,608,200 markkaa, sekä 14,145,000 markkaa nimikkeeseen Uudisrakennukset, mainitussa talousarviossa Uudistyt, joka v:n 1933 talousarviossa oli ollut 20,395,000 markan suuruinen. Edelliseen nimikkeeseen oli merkitty yhteensä 295,000 markkaa uusia määrärahoja erinäisten laiturien uusimiseen, laajentamiseen ja vahvistamiseen. Jälkimmäisen nimikkeen varoista käytettäisiin 3,900,000 markkaa Länsisataman rakennustöiden jatkamiseen, 230,000 markkaa Eteläsataman 25 tonnin nosturin korottamiseen, 250,000 markkaa Katajanokan rakennustöiden jatkamiseen, 370,000 markkaa Vanhankaupungin lahden länsirannalla kulkevan satamaradan järjestelyratapihaa varten, 35,000 markkaa 50 uuden venepaikan järjestämiseksi Taivallahteen ja 10,000 markkaa yhtä monen tällaisen paikan järjestämiseksi

Kaisaniemenlahden etelärantaan, 50,000 markkaa ulkopaalujen pystyttämiseksi erinäisille venepaikoille, 150,000 markkaa katujen ja laiturien päällystämiseen, 150,000 markkaa täytteen vastaanottamiseen rannoille, 7,000,000 markkaa Herttoniemen rakennustöiden jatkamiseen varatoinä sekä 2,000,000 markkaa yleisiä satamavaratöitä varten valtuuston määräyksen mukaan. Istutusten korjaus- ja kunnossapitomenojen arvioitiin nousevan 2,238,100 markkaan, jolloin niihin oli merkitty uusina momentteina 12,800 markkaa eduskuntatalon istutuksia varten ja 50,000 markkaa kasvien tuholaisten torjumiseksi. Uudistöitä varten arvioitiin tarvittavan 684,200 markkaa. Luvun edellinen menoryhmä osoitti 127,800 markan ja jälkimmäinen 352,200 markan suuruista menojen lisäystä. Uudistymäärärahaan suurin erä, 200,000 markkaa, myönnettiin täytteen vastaanottamiseen Hesperianesplanaadin Runebergin- ja Mechelininkadun väliseen osaan sekä alustavia tasoitustöitä varten siellä; puistosohvien ostoon myönnettiin 50,000 markkaa, Hesperianesplanaadia varten Turuntiestä Runeberginkatuun 127,000 markkaa, Aleksis Kiven kadun Sturen- ja Kotkankadun välisen osan puuistutuksia varten 16,200 markkaa, Porthaninkadun ja Pengerkadun välisen istutuksen kesävesijohtoon mittarikaivoineen 15,000 markkaa, uuden multatarhan aitamista, salaajittamista ja ajoteiden rakentamista varten sille 20,000 markkaa, kesävesijohdon rakentamiseen mittarikaivoineen Runeberginkadun leikkikentälle 15,000 markkaa, kaupunginpuutarhan lavatarhaa ympäröivien teiden tervaamiseen 13,000 markkaa, Talin kartanon maalle tulevan kaupungin taimiston perustamistöihin 55,000 markkaa, Hietarantaa rajoittavan hautausmaan muurin vierustan kaunistamiseen 25,000 markkaa, Turuntien puuistutuksiin Stenbäckin- ja Lääkärinkadun väliltä 23,500 markkaa, puiden istuttamiseksi Merisatamaan 15,000 markkaa, Siltavuorenrannan kentän ja istutusten kuntoonsaattamiseksi 100,000 markkaa sekä Helsinginkadun ja Vaasan- kadun yhtymäkohtaan muodostuneen kolmion istutuksia varten 9,500 markkaa. Lukuun Varasto merkittiin työkalujen ja pienemmän kaluston ostoa, kunnossapitoa y.m. varten entinen määrä, 700,000 markkaa, työkonoiden ostoon 619,000 markkaa sekä maanvuokrien maksamiseen Kampin, Ruoholahden, Sörnäisten ja Toukolan varastoalueista 469,085 markkaa. Työkonoiden kunnossapitoa varten osoitettiin 450,000 markkaa. Kaikkiaan myönnettiin varaston tarpeisiin 2,639,085 markkaa. Työntekijäin erinäiset edut nimisen luvun määrärahoista muuttui ainoastaan yksi, Sairausapu, vähentyen 1,000,000 markasta, johon se kertomusvuoden talousarviossa oli kohonnut, jälleen 800,000 markkaan. Arvaamattomiin tarpeisiin ja varatöihin osoitettiin 28,500,000 markkaa vastaavan määrän oltua edellisessä talousarviossa 17,450,000 markkaa. Vaikka momenttiin yleiset varatyöt kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan sisältyvät käyttövarat vähenivät 15,300,000 markasta 10,000,000 markkaan syntyi kuitenkin lisäystä, sillä lukuun otettiin kaksi uutta momenttia, nimittäin Ylimääräiset työt työttömyyden johdosta kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan¹⁾, jolle merkittiin 6,000,000 markkaa, ja 12,000,000 markkaa käsittävä Yleiset varatyöt työttömyyslainan²⁾ varoilla kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan. Koko kolmannentoista pääluokan loppusumma nousi 96,422,126 markkaan oltuaan v:n 1933 menosäännössä 91,927,512 markkaa.

Tässä yhteydessä valtuusto päätti, että sellaisia pääluokkiin Teknilliset laitokset ja Yleiset työt kuuluvia uudistöitä, joita varten talousarvioon oli

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 49. — ²⁾ S:n s. 33.

merkitty siirtomääräraha, sai aloittaa ainoastaan kaupunginhallituksen suositumuksella.

Neljäntoista, Katu- ja laiturivalaistus nimiseen pääluokkaan sisältyi kaasuvalaistuksen määrärahoja 2,414,000 markkaa ja sähkövalaistuksen määrärahoja 3,620,000 markkaa eli yhteensä 6,034,000 markkaa, mitä määrää kertomusvuoden menosäännössä vastasi 6,080,000 markkaa.

Viidennentoista pääluokan, Puhtaanapito, menot olivat kuten v:n 1933 talousarviossakin hieman entisestään vähentyneet, tällä kertaa 134,382 markkaa. Vähennys aiheutui neljännen, Uudishankinnat ja uudistyt nimisen luvun 146,500 markan suuruisesta menojä vähennyksestä, sillä kaupunginhallituksen käyttövaroja myönnettiin entinen määrä ja luvun lisäykset olivat aivan vähäiset; puhtaanapitolautakunnalle ja puhtaanapitolaitokselle myönnettiin näet 1,575 markkaa, tilivirastolle 3,470 markkaa ja katujen ja kiinteistöjen puhtaanapitoa varten 7,073 markkaa enemmän kuin kertomusvuoden talousarviossa. Puhtaanapitomenoja, jotka kertomusvuoden talousarviossa olivat olleet 12,868,007 markan suuriset, merkittiin tällä kertaa kaikkiaan 12,733,625 markkaa, josta 286,475 markkaa kohdistui lukuun Puhtaanapitolautakunta ja puhtaanapitolaitos, 254,730 markkaa lukuun Tilivirasto, 11,920,920 markkaa lukuun Katujen ja kiinteistöjen puhtaanapito, 221,500 markkaa lukuun Uudishankinnat ja uudistyt sekä 50,000 markkaa lukuun Arvaamattomien tarpeisiin kaupunginhallituksen määräyksen mukaan.

Keskuskeittola nimisen, kuudennentoista pääluokan määrärahan summa, joka v:n 1933 talousarviossa oli ollut 10,624,800 markkaa, vahvistettiin 10,584,800 markaksi. Vähennys oli näin ollen aivan pieni, 40,000 markkaa.

Seitsemännentoista pääluokan, Kiinteä omaisuus, ensimmäisessä luvussa, Kiinteistölautakunta ja kiinteistötoimisto, jonka menot olivat vähentyneet 2,568,951 markasta 2,500,511 markkaan, kohdistui suurin menojen vähennys, 81,240 markkaa, sääntöpalkkaisten virkain momenttiin. Momentilla Tilapäistä työvoimaa olivat menot lisääntyneet eniten, nimittäin 38,800 markkaa, mikä johtui siitä, että asemakaavaosastolle sekä maanmittaus- ja kartastotöiden osastolle Pitäjänmäen seudun rakennussuunnitelman laatimisen johdosta oli pakko ottaa edelliselle uusi arkistoapulainen ja jälkimmäiselle uusi piirtäjä. Samasta syystä oli myöskin momenttia Kolmio-, polygooni- ja kartoitusmittaukset lisättävä 35,000 markkaa. Toisen luvun, Maatalousosaston hoitamatt tilat, määrarahat lisääntyivät 50,497 markkaa eli 2,692,267 markkaan. Menojen lisääntymisen aiheuttivat etupäässä momentti Tilapäistä työvoimaa ja momentit Tallit sekä Navetat ja sikala, joiden menot olivat lisääntyneet vastavasti 26,807 markkaa, 40,000 markkaa ja 25,000 markkaa, kahden viimeksimainitun lisäyksen aiheutuessa rehun y.m. hintain korottamisesta. Momentille Verot ja vakuutukset merkittiin uusi 5,000 markan erä palovakuutuksia varten. Kaluston hankintamäärärahaa voitiin alentaa 52,000 markkaa. Muissa määrärahoissa oli havaittavissa aivan vähäistä nousua tai laskua. Kolmas luku, Talo-osaston alaiset kiinteistöt, osoitti sekin arvioitujen menojen lisääntymistä, kuitenkin ainoastaan 10,110 markan suuruisia, jolloin loppusumma nousi 4,155,862 markkaan. Lisäys johtui ensi sijassa huonon vuokra-ajan aiheuttamasta korjauskulujen kasvamisesta, mitkä koko luvun osalta olivat 84,000 markkaa. Kaupunkitalojen tilapäisen työvoiman momentille otettiin uusi 1,200 markan erä Simonkadun talon n:ot 1—3 talonmiehen palkkaamista varten. Kaikkiaan kolmannen luvun nimikkeen Kaupunkitalot kohdalle merkityt menot vähenivät 6,049 markkaa, nimikkeen Poliisihuoneistot kohdalla olevat 25,094 markkaa ja nimikkeen Kauppahallit ja torit 9,143 markkaa;

nimikkeen Kunnalliset työväenasunnnot menot taas osoittivat 50,396 markan suuruista nousua. Neljanteen lukuun yhdistettiin kaupungin kansanpuistojen, siirtolapuutarhain ja urheilukenttään arvioidut menot, joiden yhteismäärä oli 2,751,510 markkaa. Nimikkeen Kansanpuistot erät lisääntyivät 9,632 markkaa, Siirtolapuutarhat 471,700 markkaa, Urheilu- ja pesäpallokentät 11,525 markkaa ja Käpylän ravirata 1,000 markkaa; nimikkeen Kaisaniemen verkkopallokenttä menot osoittivat 1,000 markan supistusta, joten koko luvun nettolisäys oli 492,857 markkaa. Satamasaaren uusi kansanpuisto aiheutti ensimmäisen nimikkeen usean erän lisääntymisen. Niinpä tilapäisen työvoiman määräraha laskettiin ottaan huomioon Satamasaaren vartiointiin ja siivoamiseen tarvittavat varat. Kaluston hankintamäärärahaa oli niinkään lisättävä 7,350 markkaa, palotorjuntakaluston ja voimistelutelineiden ostamista sekä Satamasaaren kansanpuiston varustamista varten tarpeellisella kalustolla. Korjausmäärärahaan merkittiin myöskin 4,000 markkaa Satamasaaren korjauksia silmälläpitäen. Momenttia Uudisrakennukset oli korotettava 13,900 markkaa eli 43,400 markkaan, pääasiallisesti koska sen kohdalla oli otettava huomioon uudet määrärahat Varsasaaren kaivoa, käymälää ja tunkiosäiliötä sekä Satamasaaren käymälää varten, vastaavasti 10,000 markkaa ja 5,000 markkaa. Momentti Eläinten osto eläintarhaan korotettiin 15,000 markasta 30,000 markkaan uuden piisonilehmän oston takia. Siirtolapuutarhain nimikkeen menojen lisääntyminen johtui suurelta osalta siirtolapuutarhan perustamisesta Herttoniemeen ¹⁾ 671,000 markaksi arvioiduin kustannuksin. Muita uusia määrärahoja tällä kohdalla oli 53,100 markkaa paviljonkirakennuksen teettämiseen Kumpulan siirtolapuutarhaan, 600 markan suuruinen vedenkulutusmääräraha ja 500 markkaa tarverahoja. Korjausmäärärahoja oli lisättävä 10,000 markkaa, koska kaupungissa v. 1934 tulitaisiin pitämään pohjoismainen siirtolapuutarhakongressi. Nimike Urheilu- ja pesäpallokentät laskettiin niinkään ottaan huomioon pari uutta määrärahaa, nimittäin 6,000 markan suuruinen Lämminvesisuihku, sekä Alppilan hiihtomäen ja n.s. harjoitusmäkien vartiointi nimisen momentin kohdalla 5,400 markkaa kolmea uutta harjoitusmäkeä varten ja 500 markkaa ensiapulaatikkojen ja siteiden hankkimiseksi. Käpylän raviradan määräraha hain kohoamisen aiheutti 1,000 markan suuruinen uusi määräraha, Vartiointi. Viides luku, Kiinteistöostot, sisälsi määrärahoja yhteensä 22,680,263 markkaa, siitä 2,000,000 markkaa Talin kartanon ostoon, 145,400 markkaa Salmisaaren huvila-alueen vuokraoikeuden sekä rakennusten lunastamiseen ²⁾, 5,518,963 markkaa Leppäsuon alueen pakkolunastamista varten ³⁾, 508,400 markkaa Aktiebolaget Botby osakeyhtiön osakkeiden ostoon ⁴⁾, 400,000 markkaa Ison ja Pienen Satamasaaren ostoon ⁴⁾, 13,500,000 markkaa Pohj. Esplanaadikadun talon ja tontin n:o 15 ostoon ⁵⁾, 187,500 markkaa Kauppakorkeakoulun ylioppilaskunnan r.y. ostaman Runeberginkadun tontin n:o 12 takaisinlunastamiseen ⁶⁾, 55,000 markkaa II kaupunginosan korttelin n:o 42 erään tonttialueen ostamista varten Kaisaniemenkadun leventämiseksi ⁷⁾ sekä 365,000 markkaa lisämaan hankkimiseksi Nikkilän sairaalalle ⁸⁾. Luvun menot osoittivat 867,263 markan nousua. Sekalaisiin menoihin osoitettiin 1,090,000 markkaa; kuluvan vuoden vastaaviin menoihin oli varattu 41,000 markkaa enemmän. Kaupungin kiinteän omaisuuden katsastusmiesten palkkiot alenivat 36,000 markasta 10,000 markkaan, koska kertomusvuonna juuri

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 26. — ²⁾ Vrt. v:n 1918 kert. s. 12. — ³⁾ Ks. tämän kert. s. 7. — ⁴⁾ S:n s. 8. — ⁵⁾ Vrt. v:n 1931 kert. s. 7. — ⁶⁾ S:n v:n 1932 kert. s. 11. — ⁷⁾ Ks. tämän kert. s. 6. — ⁸⁾ S:n s. 8.

oli toimitettu täydellinen katsastus ja kiinteistöjen uudelleenarviointi. Arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin kaupunginhallituksen käytettäväksi merkittyä määrärahaa voitiin tässä kuten edellisessäkin talousarviossa alentaa, tällä kertaa 50,000 markasta 30,000 markkaan. Luvun Arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan menojen loppusumma pysytettiin ennallaan, 100,000 markkana. Pääluokan loppusumma oli lisääntynyt 34,998,446 markasta 35,970,413 markkaan.

Kahdeksannentoista pääluokan, Eläkkeet ja apurahat, kohdalle merkittiin määrärahoja 6,263,009 markkaa eli 672,693 markkaa enemmän kuin kertomusvuoden menosäännön mukaan.

Yhdeksänteentoista, Sekalaiset menot nimiseen pääluokkaan sisältyviä määrärahoja saatettiin alentaa 1,494,295 markkaa, nousten ne kaikkiaan 42,913,905 markkaan. Vähennemistä osoittivat luku Irtaimisto, 50,000 markkaa, Yleishyödyllisten tarkoitusten määrarahat, 10,000 markkaa, Työttömyyden aiheuttamat erinäiset toimenpiteet, 4,790,000 markkaa, ja Arvaamattomiin tarpeisiin, 150,000 markkaa; ennalleen jääviksi arvioitiin Tapaturmavakuutus sekä Poistot ja palautukset nimisten lukujen menot ja lisääntymistä osoittivat luvut Lisäykset palkkamenoihin, 20,000 markkaa, ja Sekalaiset määrarahat, 3,485,705 markkaa. Sekalaisten määrarahain tavattoman lisääntymisen aiheuttivat suureksi osaksi erinäiset niiden kohdalle merkityt uudet erät; niinpä myönnettiin 3,000,000 markkaa lainaa varten Hietalahden sulkutelakka ja konepaja osakeyhtiölle ¹⁾, 289,185 markkaa erinäisten osakkeiden ostoon, 83,920 markkaa kaupunginhallituksen perustettavaksi päättämän ²⁾ kaupungin työlaitosten myyntiaitan arvioituja menoja sekä 40,000 markkaa avustuksena Suomen vankeusyhdistykselle. Määrarahat luvussa Työttömyyden aiheuttamat erinäiset toimenpiteet, jotka v:n 1933 talousarviossa olivat kohonneet 3,000,000 markasta 9,165,000 markkaan etupäässä, koska valtuuston käytettäväksi ilmaista ruoanjakelua varten tällöin oli asetettu 4,000,000 markkaa, laskivat nyt näiden kustannusten jälleen jäädessä pois ³⁾, 4,375,000 markkaan. Kaupunginhallituksen käytettävänä olevaa naisten opinto- ja ammattikurssimäärärahaa voitiin lisäksi kurssien osanottajalukumäärän vähennyttyä supistaa 500,000 markkaa ja vastaavaa miesten opinto- ja ammattikurssimäärärahaa 300,000 markkaa sekä valtuuston käyttövaroja työttömyyden varalta 200,000 markkaa. Momentilla Naisten työtuvat otettiin huomioon uusi 3,000 markan määräraha Painatus ja sidonta sekä 20,000 markan suuruinen erä Tarverahat. Kaupunginhallituksen käyttövaroja työttömyyden varalta korotettiin kokemuksen perusteella 200,000 markkaa.

Tulosääntö. Tulosääntöön merkittiin edellisen vuoden säästönä 22,000,000 markkaa. Ensimmäisessä osastossa, Lainat ja korot, kaupunginvaltuusto osoitti alla mainitut määrarahat:

Vuosien 1922 ja 1924 lainain sekä v:n 1930 ensimmäisen, v:n 1932 ensimmäisen ja v:n 1933 toisen lainan käyttämättä jääneistä varoista:

Rajasaaren puhdistuslaitoksen rakennustöihin	Smk	5,000,000: —
Länsisataman rakennustöiden jatkamiseen	»	2,144,683: —
Eteläsataman 25 tonnin nosturin korottamiseen	»	230,000: —
Katajanokan rakennustöiden jatkamiseen	»	250,000: —
Vanhankaupungin lahden länsirannalla kulkevan sataradan järjestelyratapihaa varten	»	370,000: —
Leppäsuon alueen pakkolunastamiseen	»	5,518,963: —

Yhteensä Smk 13,513,646: —

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 52. — ²⁾ S:n s. 214. — ³⁾ S:n s. 49.

V:n 1933 kolmannesta lainasta:

Vesijohtojen laskemiseen	Smk	786,000: —
Kaasulaitoksen pääputkiverkon laajentamiseen	»	92,000: —
Sähkölaitoksen koneistoa ja ohjauslaitteita varten	»	1,500,000: —
» johtoverkostoa ja jakelulaitteita varten	»	3,280,000: —
» katuvalaistustöihin	»	580,000: —
Teurastamolle	»	935,783: —
Länsisataman rakennustöiden jatkamiseen	»	1,755,317: —
Herttoniemen rakennustöiden jatkamiseen varatöinä	»	7,000,000: —
Yleisiä satamarakennusvaratöitä varten valtuuston määräyksen mukaan	»	2,000,000: —
Talin kartanon ostoon	»	2,000,000: —
Aktiebolaget Botby osakeyhtiön osakkeiden ostoon	»	508,400: —
Ison ja Pienen Satamasaaren ostoon	»	400,000: —
Pohj. Esplanaadikadun talon ja tontin n:o 15 ostoon	»	13,500,000: —
Hietalahden sulkutelakka ja konepaja osakeyhtiölle annettavaan lainaan	»	3,000,000: —
Yhteensä Smk		37,337,500: —

Otettavasta työttömyyslainasta:

Yleisiin varatöihin valtuuston määräyksen mukaan .. Smk 12,000,000: —

Otettavasta pitkäaikaisesta lainasta:

Teurastamoa varten	Smk	1,864,217: —
Lisämaan hankkimiseksi Nikkilän sairaalalle	»	365,000: —
Yhteensä Smk		2,229,217: —
Kaikkiaan Smk		65,080,363: —

Luvussa Korot merkittiin kaupungin korko- ja osinkotulot 9,479,250 markaksi vastaten 14,065,750 markkaa kertomusvuoden talousarviossa. Tontinlunastuskorkoja arveltiin kertyvän 1,315,000 markkaa vähemmän sekä sekalaisia korkoja 1,000,000 markkaa ja osakkeiden osinkoja 2,400,000 markkaa vähemmän kuin v:n 1933 tulosäynnön mukaan. Valtuuston päätös yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastosta myönnettyjen lainain koron laskemisesta ¹⁾ otettiin tässä huomioon. Luvun Sekalaista tulot alenivat 170,000 markkaa eli 2,000,000 markkaan. Koko osaston loppusumman arvioitiin nousevan 76,559,613 markkaan eli lisääntyvän 4,658,863 markkaa.

Toisen osaston, Tuloa tuottavat oikeudet, ensimmäinen luku, Erinäiset verot, osoitti 39,200 markan suuruista tulojen vähennystä ja kolmas luku, Sekalaista, 400,000 markan suuruista, kun taas Satamat nimisen toisen luvun tuloissa voitiin havaita 1,968,035 markan lisäännys, johtuen pääasiallisesti siitä, että momentit Tuulaaki kaupunkiin osoitetuista tavaroista, Satamamaksut ja Paikanvuokrat olivat kohonneet vastaavasti 1,000,000 markkaa, 200,000 markkaa ja 770,000 markkaa, sekä 45,040 markaksi arvioitujen erinäisten huoneistovuokrien siirtämisestä ²⁾ tähän kiinteistölautakunnan kohdalta. Sekalaista nimisen luvun momentti Veronlisäystä kannanta-ajan jälkeen maksetuista kunnallisveroista aleni 400,000 markkaa, koska veron-

¹⁾ Ks. v:n 1932 kert. s. 45. — ²⁾ Ks. tämän kert. s. 212.

lisäys oli alennettu 1 markasta 70 penniin 100 markalta. Tähän osastoon merkittyjen tulojen kokonaismäärä laskettiin 26,597,100 markaksi vastaten 25,068,265 markkaa kertomusvuoden talousarviossa.

Kolmanteen osastoon, Terveysten- ja sairaanhoito, sisältyvät tulot arvioitiin 23,477,119 markaksi, lisäyksen siis noustessa 692,819 markkaan, mistä 252,530 markkaa kohdistui lukuun Terveystenhoito ja 440,289 markkaa lukuun Sairaanhoito. Edellinen lisäys syntyi siten, että kouluhammas-klinikan tuloja merkittiin 248,000 markkaa enemmän kuin v:n 1933 tulosaännössä ja jälkimmäisen luvun pääasialliset lisäykset kohdistuivat köyhäinhoidon suoritettavaan korvaukseen sairaanhoidosta kaupungin sairaaloissa ja Suomen punaisen ristin sairaalan tuloihin, joiden lisäykset olivat vastaavasti 600,000 markkaa ja 130,000 markkaa. Jälkimmäiseen lukuun sisällytettiin myöskin uusi momentti Sekalaisia tuloja sairaaloista, joka merkittiin 50,000 markan suuruisena. Kaupunginhallituksen järjestettyä uudelleen luontoisetukorvauksien perusteet voitiin sairaalain luontoisetukorvauksista syntyvää erää supistaa 195,711 markkaa.

Neljännessä osastossa, Köyhäinhoidon ja lastensuojelutoiminta, havaittava 1,040,775 markan suuruinen tulojen lisääntyminen jakautui osaston kolmen luvun kesken siten, että ensimmäisessä, Kunnalliskoti ja työlaitos nimisessä, arvioitiin syntyvän tuloa 12,058,712 markkaa ja toisessa, Verot, 250,000 markkaa, vastaavien lisäysten ollessa 1,062,052 markkaa ja 20,000 markkaa. Lastenhuoltolaitosten taas laskettiin tuottavan tuloa 6,218,340 markkaa eli 41,277 markkaa vähemmän kuin v:n 1933 talousarvion mukaan. Ensimmäisen luvun tulojen lisäyksestä kohdistui 103,000 markkaa Pesula ja 1,100,000 markkaa Korvaus köyhien ylläpidosta nimisiin momentteihin, jota vastoin luontoiseduista saatava korvaus aleni 92,448 markkaa niiden uudelleenarvioimisen johdosta ja köyhäinhoidotautakunnan työtupain tulot 100,000 markkaa. Lastenhuoltolaitosten luvun momentti Luontoisedut väheni samasta syystä 33,458 markkaa ja Lastenhoito- ja korvaukset 100,000 markkaa; ammattioppilaskodin hoidokeilta perittävät korvaukset pysytettiin ennallaan, kun taas luvun kaikki muut erät jonkun verran kohosivat. Osaston loppusumma nousi 18,527,052 markkaan.

Viidennen osaston, Opetus- ja sivistyslaitokset, arvioitujen tulot nousivat hieman, 130,360 markkaa, mikä johtui ammatteihin valmistavien koulujen, muiden tulojen lisääntymisestä 85,500 markkaa, 22,000 markan suuruisesta uudesta momentista Kotitaloustoiminta sekä siitä, että valtionapua, jota v. 1933 oli arvioitu saatavan 9,531,603 markkaa, v:n 1934 tulosaäntöön merkittiin 9,809,279 markkaa, mikä jakautui seuraavasti eri koulujen ja laitosten kesken:

Kansakouluille	Smk 5,493,400: —
Oppilaiden kesäviriketykseen	» 340,000: —
Yleisille ammatilaiskouluille	» 162,313: —
Ammatteihin valmistaville kouluille	» 810,000: —
Työväenopistoille	» 413,870: —
Lastentarhoille ja niihin liittyville laitoksille	» 2,189,696: —
Kaupunginorkesterille	» 400,000: —

Yhteensä Smk 9,809,279: —

Kaupunginorkesterin konserttitulojen arvioitiin laskevan 1,000,000 markasta 890,000 markkaan. Tässä yhteydessä valtuusto päätti antaa kaupunginorkesterille v:ksi 1934 500,000 markan suuruisen valtionapua.

Kuudenteen osastoon, Teknilliset laitokset, merkittiin mainittujen laitosten kaupungille tuottamia tuloja 150,204,876 markkaa, mikä erä oli 94,000 markkaa v:n 1933 tulosääntöön merkittyä vastaavaa määrää suurempi. Tällöin vesijohtolaitoksen tulot lisääntyivät 311,700 markkaa eli 25,979,710 markkaan johtuen vedenmyyntitulojen lisääntymisestä 24,400,000 markasta 24,700,000 markkaan. Kaasulaitoksen tulosääntö aleni 43,556,666 markasta 42,909,666 markkaan minkä aiheutti sivutuotteista karttuvien tulojen aleneminen 511,000 markkaa ja katuvalaistustulojen 136,000 markan vähennys. Sähkölaitoksen tuottamien tulojen lisääntyminen 429,300 markkaa eli 81,315,500 markkaan syntyi sen kautta, että kaupungin laitosten kulutuksesta, yksityiskulutuksesta, katuvalaistuksesta sekä töiden ja myynnin voitosta laskettiin kertyvän 311,000 markkaa sekä luontoiseduista niiden uudelleenarvioinnin johdosta 93,300 markkaa ja konttokuranttitilin korkotuloista 600,000 markkaa suurempi määrä kuin kertomusvuoden talousarviossa. Raitiotievirrasta sitä vastoin arvioitiin saatavan 575,000 markkaa vähemmän kuin kyseisen talousarvion vastaava määrä käsitti.

Seitsemännessä, yleisten töiden osastossa, voitiin todeta arvioitujen tulojen hieman vähentyneen, nimittäin 9,280 markkaa. Istutuksista laskettiin tällöin kertyvän 123,250 markkaa ja sekalaisista eristä, joiden kohdalla myöskin luontoisetujen uudelleenarviointi tuotti muutosta, nimittäin 23,508 markan suuruisen lisäyksen, 314,519 markkaa eli koko luvussa kaikkiaan 437,769 markkaa.

Kahdeksannessa osastossa, Puhtaanapitolaitos, vahvistettiin arvioidut tulot 6,050,000 markaksi. Vähennys v:n 1933 talousarvion vastaavasta määrästä oli 850,000 markkaa ja jakautui kaupungin ja yksityisten katuosuuksien ja yksityisten kiinteistöjen puhtaanapidon sekä myydyistä lannasta saatavien tulojen kesken.

Erinäisten liikelaitosten osastossa, joka oli yhdeksäs järjestyksessä, arvioitiin keskuskeittolan tuottavan 10,860,000 markkaa ja teurastamon 4,059,440 markkaa; kertomusvuoden vastaavat tulomäärät nousivat 11,220,000 markkaan ja 2,725,000 markkaan. Jälkimmäisen luvun kohdalle, joka v:n 1933 talousarviossa oli käsittänyt ainoastaan kaksi momenttia, Lihantarkastamo ja Teurastamo, merkittiin nyt Lihantarkastamon lisäksi uudet momentit Teurastusosasto, Tukkumyyntihalli, Kuljetusratojen y.m. käyttämisestä, Muut tulot ja Luontoisedut. Osaston loppusumma oli 14,919,440 markkaa, joten lisäys käsitti 974,440 markkaa.

Kiinteä omaisuus nimisessä kymmenennessä osastossa arvioitiin kertyvän tuloja 1,543,756 markkaa vähemmän kuin kertomusvuoden tulosäännön mukaan eli kaikkiaan 39,368,535 markkaa. Tällöin tehtiin sellainen muutos, että entinen toinen luku, Tontinlunastukset sekä tonttien ja alueiden vuokrat, jaettiin kahtia, Tontinlunastukset sekä Tonttien ja alueiden vuokrat nimisiin lukuihin. Kiinteistötoimiston tulojen arvioitiin lisääntyvän 11,000 markkaa eli 49,700 markkaan. Tontinlunastukset nimisen luvun tulot nousivat 6,400,000 markkaan lisääntyen 1,820,000 markkaa entistä useamman tontin tultua myydyksi, luvussa Tonttien ja alueiden vuokrat olevat arvioidut tulot vähenivät 1,298,755 markkaa ollen näin ollen 7,294,125 markkaa ja luvussa Maatilat ne lisääntyivät 55,492 markkaa eli 2,865,485 markkaan; luvussa Rakennusten sekä myynti- ja toripaikkojen tuottamat vuokrat 450,041 markan vähennys jakautui melko tasaisesti kaikkien momenttien kesken. Luvun tulojen loppusummaksi saatiin 13,578,866 markkaa. Kansanpuistot, siirtola-puutarhat ja urheilukentät nimisen luvun tulojen kokonaismäärä nousi

1,102,177 markkaan ollen lisääntynyt 5,744 markkaa; Korkeasaaren vuokrista arvioitiin karttuvan uusia tuloja 13,200 markkaa ja akvaariosta 15,000 markkaa, samoin Satamasaaren ravintolan ja kesähuvilan vuokrista 3,000 markkaa sekä Herttoniemen siirtolapuutarhan maanvuokraa 25,000 markkaa ja Eläintarhan urheilukentän lämminvesisuihkusta 10,000 markkaa. Erinäisiä vuokria laskettiin kerääntyvän 1,687,196 markkaa vähemmän kuin v:n 1933 talousarvio edellytti eli 8,078,182 markkaa. Vähennys aiheutui kansakoulujen ja työväenopistotalon vuokratulojen alenemisesta.

Yhdenteentoista osastoon sisältyvät sekalaiset tulot osoittivat 138,675 markan suuruista vähennystä, mikä johtui valtuuston päätöksestä¹⁾ alen-
taa ainoastaan 1,500 markkaa suurempia viranhaltijain palkkoja. Uutena momenttina merkittiin tähän kaupungin työlaitosten vastaperustetun²⁾ myynti-
aitaan tuloja 95,000 markkaa. Osaston kokonaistulot nousivat 7,825,275 markkaan.

Kahdenteentoista, Verotus nimiseen lukuun merkittiin kunnan verovelvollisilta jäseniltä verotuksella koottava määrä, joka v:n 1933 talousarviossa oli ollut 227,284,258 markan suuruinen, 197,031,937 markaksi, joten supistus oli 30,252,321 markkaa.

C. Muut asiat.

Erinäisten rakennussuunnitelmien laatiminen. Koska m.m. Huopalahden, Oulunkylän ja Kulosaaren maalaiskunnat sekä Helsingin maalaiskunnan Talin kylä, Pakinkylä, Tuomarinkylä, Puodinkylä, Herttoniemen, Degerön ja Santahaminan kylät kokonaisuudessaan ja osia Konalan, Kaarelan ja Malmin kylistä sekä mahdollisesti muitakin taajaan asuttuja keskuksia Helsingin ympäristövyöhykkeeseen kuuluvista alueista todennäköisesti lähitulevaisuudessa liitettäisiin kaupungin alueeseen, Uudenmaan läänin maaherra tiedusteli, oliko kaupunki rakennusjärjestelyn jouduttamiseksi halukas vastaamaan niistä kustannuksista, jotka alueiden rakennussuunnitelmien laatiminen aiheuttaisi, Kiinteistölautakunnan käsiteltäviä asioita kaupunginvaltuusto päätti³⁾ ilmoittaa maaherralle kaupungin suostuvan kiinteistölautakunnan esittämällä tavalla omalla kustannuksellaan laadituttamaan Pitäjänmäen, Pakinkylän, Pukinmäen, Oulunkylän ja Puodinkylän, Marjaniemeä lukuunottamatta, taajaväkisten yhdyskuntain rakennussuunnitelmat sekä maanomistajain kustannuksella rakennussuunnitelmat Tammelundin huvilayhdyskunnan ja Strömsin tilan maita varten sekä Degerön sillan ja Hevosalmien läheisyydessä sijaitsevia Degerön saaren huvila-alueita varten.

Auto- ja moottoriajoneuvoliikennettä koskevien säännösten muuttaminen. Merkinantotaulujen pystyttämistä sellaisten liikennevyöhykkeiden rajoille, joissa ajonopeus olisi supistettu, tarkoittavan poliisiviranomaisten anomuksen yhteydessä, minkä johdosta pyytämänsä erinäiset lausunnot saatuaan kaupunginhallitus oli päässyt sellaiseen tulokseen, että uuden järjestelyn edellytyksenä olisi yleisen liikennejärjestyssäännön muuttaminen sekä myöskin että moottoriajoneuvoliikenteestä annettua asetusta olisi muutettava, jotta nopeampi ajo Turuntiellä voitaisiin sallia, kaupunginvaltuusto kaupunginhallituksen ehdotuksesta päätti⁴⁾ tehdä valtioneuvostolle esityksen tammikuun 18 p:nä

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 40. — ²⁾ S:n s. 76 ja 214. — ³⁾ Kvsto 12 p. huhtik. 3 §. —
⁴⁾ S:n 11 p. lokak. 11 §.